

**Eurolife ERB Insurance
Group A.E. Συμμετοχών**

**ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΕΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ**

Για τη χρήση που έληξε την

31 Δεκεμβρίου 2015

Ελ. Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 33-35 & Κοραή 6-10, 10564 Αθήνα
www.eurolife.gr , Τηλ. 2111873540
Αρ. Γ.Ε.ΜΗ 131910001000

Περιεχόμενα

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ EUROLIFE ERB INSURANCE GROUP	4
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	11
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	13
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	14
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	15
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	16
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	17
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	19
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	21
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	21
2.1.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α)	21
2.2 Ενοποίηση	27
2.3. Ξένο νόμισμα	28
2.4 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	29
2.5 Επενδύσεις σε ακίνητα	29
2.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	29
2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις	30
2.8 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων	32
2.9 Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	32
2.10 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	34
2.11 Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	35
2.12 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	35
2.13 Παροχές στο προσωπικό	36
2.14 Ασφαλιστήρια και επενδυτικά συμβόλαια	36
2.15 Αντασφαλιστικές συμβάσεις	41
2.16 Μισθώσεις	41
2.17 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	41
2.18 Μετοχικό κεφάλαιο	42
2.19 Μερίσματα	42
2.20 Προβλέψεις –Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις	42
2.21 Χρηματικά διαθέσιμα και άλλα ισοδύναμα	42
2.22 Αναγνώριση εσόδων	42
2.23 Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες	43
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ	43
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	45
4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	45
4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος	47
4.3 Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι	59
4.4 Λειτουργικός κίνδυνος	73
4.5 Κεφαλαιακή επάρκεια	73
4.6 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού	75
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	79
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	80
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΚΤΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ (Μ.Ε.Π.)	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ (Unit Linked)	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ	88
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	88
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟΝ	89
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	90
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	93
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	93
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	94
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	94
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	95
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	95
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ	96
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ/ΛΗΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	96

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	97
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	97
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΛΟΙΠΑ ΈΣΟΔΑ / (ΈΞΟΔΑ)	97
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	98
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ	98
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΑΜΕΣΑ ΈΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	99
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΈΞΟΔΑ	99
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	100
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	101
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	102
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	103
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	103

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Eurolife ERB Insurance Group

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρουσιάζει την Έκθεση Διαχείρισης και τις Ετήσιες Ατομικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2015.

Εξέλιξη της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς το 2015

Το 2015 ήταν μια ιδιαίτερη χρονιά με σημαντικά γεγονότα και εξελίξεις στον χρηματοοικονομικό τομέα. Οι παρατεταμένες διαπραγματεύσεις των ελληνικών αρχών με τους ευρωπαϊούς εταίρους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015 δημιούργησαν συνθήκες υψηλού βαθμού αβεβαιότητας και κατέληξαν με την επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και την θέσπιση της τραπεζικής αργίας. Το δεύτερο εξάμηνο του 2015 χαρακτηρίστηκε από την επίτευξη συμφωνίας με τους εταίρους, την σταδιακή χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και την επιτυχή ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών. Οι οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα, ωστόσο, παραμένουν ιδιαίτερα αβέβαιες και μετά την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών, επιβαρυνόμενες από τη επιδείνωση του διεθνούς οικονομικού κλίματος. Απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιστροφή στην σταθερότητα, την επανεκκίνηση της Ελληνικής οικονομίας και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων αποτελούν η ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης και η υλοποίηση του προγράμματος.

Η ελληνική ασφαλιστική αγορά, όπως ήταν λογικό επηρεάστηκε δυσμενώς από το μακροοικονομικό περιβάλλον της ελληνικής οικονομίας. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία⁽¹⁾ η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών ανήλθε στην χρήση 2015 σε € 3,6 δις. (2014: € 3,8 δις.), εκ των οποίων € 1,8 δις. αφορούν σε ασφάλειες ζωής και τα € 1,8 δις. σε ασφάλειες κατά ζημιών.

Σε σχέση με το 2014, η παραγωγή ασφαλιστρών στην τρέχουσα χρήση παρουσίασε μείωση κατά -5,8% (2014: -0,6%). Ειδικότερα το ποσοστό μείωσης των ασφαλίσεων ζωής ανήλθε σε -3,9% (2014: +11,4%) και στις ασφαλίσεις κατά ζημιών η παραγωγή ασφαλιστρών παρουσίασε μείωση κατά -7,6% (2014: -9,6%). Από τους κλάδους ασφάλισης ζωής, μεγάλη μείωση σε σχέση με το 2014 καταγράφουν οι ασφαλίσεις ζωής συνδεδεμένες με επενδύσεις, ενώ η παραγωγή των παραδοσιακών ασφαλίσεων ζωής παρουσιάζει μικρότερη κάμψη. Από τους κλάδους ασφάλισης κατά ζημιών τη μεγαλύτερη μείωση σε σχέση με το 2014 κατέγραψαν οι κλάδοι αστικής ευθύνης χερσαίων οχημάτων (-13,7%), χερσαίων οχημάτων (-8,2%), και λοιπές ζημιές αγαθών (-4,6%). Η μείωση στην συνολική παραγωγή ασφαλιστρών είναι κυρίως απόρροια της αρνητικής επίδρασης των κεφαλαιακών περιορισμών αλλά και της γενικής πορείας της οικονομικής δραστηριότητας. Το ποσοστό συμμετοχής της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελληνική Οικονομία ανέρχεται σε περίπου 2,2% του ΑΕΠ για το 2015 και παραμένει στα ίδια επίπεδα με το 2014.

Το 2015 χαρακτηρίστηκε επίσης από την εντατικοποίηση των διεργασιών στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις προκειμένου να ανταποκριθούν με επάρκεια στο νέο απαιτητικό ευρωπαϊκό νομοθετικό καθεστώς, Solvency II, το οποίο τίθεται σε εφαρμογή από 1.1.2016. Σημαντική ήταν η συμβολή της Διεύθυνσης Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΔΕΙΑ), η οποία με την εποπτική της δράση ενίσχυσε τις προσπάθειες των ασφαλιστικών επιχειρήσεων για τη μετάβαση στο νέο καθεστώς. Αναμφίβολα, το Solvency II συνιστά ένα άκρως σύνθετο περιβάλλον για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, συγχρόνως όμως θα θωρακίσει τη φερεγγυότητα του κλάδου και θα λειτουργήσει ως εχέγγυο αξιοπιστίας.

Πορεία Εργασιών - Συνοπτικά Μεγέθη Ομίλου

Στις ασφάλειες ζωής, η παραγωγή ασφαλιστρών⁽²⁾ το 2015 παρουσίασε μείωση κατά 24,8% σε σχέση με το 2014, η οποία οφείλεται κυρίως στους επιβληθέντες περιορισμούς στην διακίνηση κεφαλαίων (capital controls) και στην περαιτέρω επίπτωση τους στην ζήτηση ασφαλιστικών αλλά και επενδυτικών ασφαλιστικών προϊόντων. Η παραγωγή ασφαλιστρών του κλάδου Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων μειώθηκε κατά 43,6% σε σχέση με το 2014 ως αποτέλεσμα του στρατηγικού σχεδιασμού του Ομίλου ο οποίος είχε χαραχθεί με γνώμονα τη διατήρηση της κερδοφορίας και την αποστασιοποίηση από τον έντονο ανταγωνισμό στις τιμές που βιώνει μεγάλο μέρος της ασφαλιστικής αγοράς σε ότι αφορά τον κλάδο οχημάτων στην Ελλάδα. Στο σύνολο των υπόλοιπων κλάδων υπήρξε μείωση της παραγωγής ασφαλιστρών της τάξης του 8,9% σε σχέση με το 2014, κυρίως λόγω των δυσμενών συνθηκών της αγοράς και του έντονου ανταγωνισμού.

Ο Όμιλος παρουσίασε κέρδη προ φόρων ύψους € 68,3 εκατ. το 2015 έναντι € 71,9 εκατ. το 2014. Τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους, διαμορφώθηκαν σε € 48,3 εκατ., έναντι € 58,2 εκατ. κατά το 2014.

(ποσά σε € εκατ.)

	2015	2014
Ακαθάριστα Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα (ΔΠΧΑ)	306,5	397,7
Καθαρά Κέρδη προ Φόρων	68,3	71,9
Καθαρά Κέρδη μετά Φόρων	48,3	58,2
Σύνολο Ενεργητικού	2.242,8	2.216,4
Ίδια Κεφάλαια	427,9	399,5
Μαθηματικά Αποθέματα, Λοιπές Ασφαλιστικές Προβλέψεις και Υποχρεώσεις για Unit Linked προϊόντα ⁽³⁾	1.745,6	1.761,3
Μέσος Όρος Υπαλλήλων	331	318

Η παραγωγή ασφαλιστρών ανά κλάδο αναλύεται ως εξής:

	2015 %	2014 %
Κλάδος	Ασφαλιστρών	Ασφαλιστρών
Προϊόντα προστασίας	19,9	14,8
Προϊόντα αποταμίευσης	60,5	66,4
Αυτοκινήτου	5,9	7,7
Περιουσίας	12,7	10,3
Λοιποί Γενικοί	1,0	0,7
Σύνολο	100	100

Πορεία Εργασιών - Συνοπτικά Μεγέθη Εταιρείας

Η Εταιρεία παρουσίασε κέρδη προ φόρων ύψους €36,1 εκατ. το 2015 και καθαρά κέρδη μετά από φόρους ύψους €36,0 εκατ.

(ποσά σε € εκατ.)

	2015	2014
Έσοδα από Θυγατρικές	35,9	40,0
Καθαρά Κέρδη προ Φόρων	36,1	39,7
Καθαρά Κέρδη μετά Φόρων	36,1	39,8
Σύνολο Ενεργητικού	388,0	389,6
Ίδια Κεφάλαια	387,9	389,5

Στις 29 Ιουνίου 2015 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος ποσού € 37,7 εκατ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα κέρδη της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. στις 3 Ιουλίου 2015.

Ίδια Κεφάλαια - Βασικοί Μέτοχοι

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2015 ανέρχεται σε € 350.000 χιλ., διαιρούμενο σε 100.000.000 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €3,5 έκαστη οι οποίες ανήκουν στον μοναδικό μέτοχο, Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E.

Τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθαν σε € 387,9 εκ. έναντι € 389,5 εκ. το 2014 και του Ομίλου σε € 427,9 εκ. (2014: €399,5 εκατ.).

⁽¹⁾ Βάσει της 78^{ης} Οικονομικής Μελέτης – Φεβρουάριος 2016 της Ε.Α.Ε.Ε. για την Παραγωγή Ασφαλιστρών δωδεκαμήνου 2015.

⁽²⁾ Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα όπως προκύπτουν από τα μητρώα παραγωγής και αναφέρονται για εποπτικούς και φορολογικούς σκοπούς. Στις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται τα ασφάλιστρα με βάση την εφαρμογή των ΔΠΧΑ.

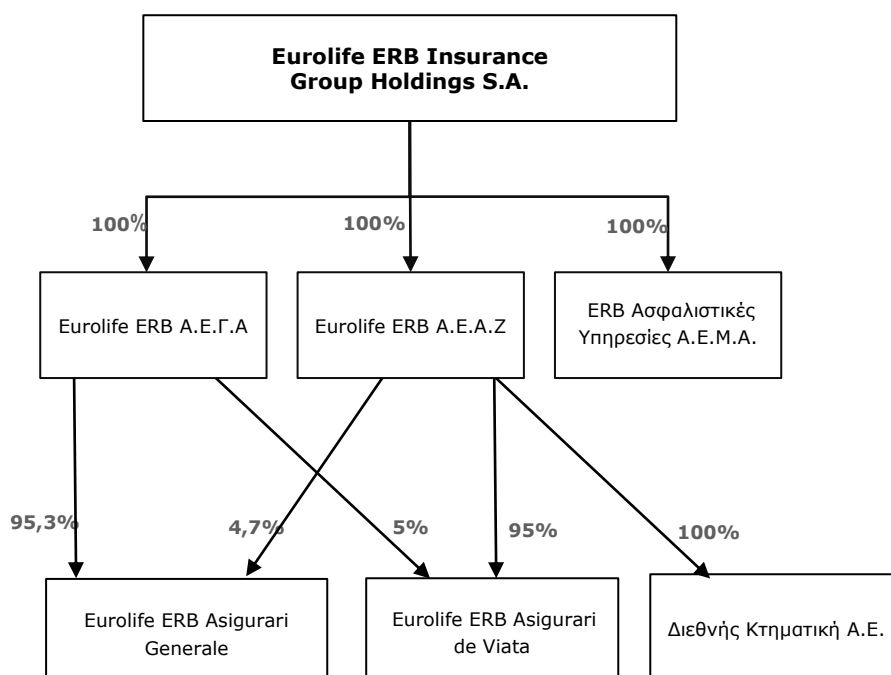
⁽³⁾ Μαθηματικά αποθέματα, λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις, ασφαλιστικές προβλέψεις που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked) και επενδυτικές συμβάσεις (Unit Linked)

Έσοδα από θυγατρικές

Στις 23 Δεκεμβρίου 2015, οι Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις των θυγατρικών Eurolife ERB AEAZ, Eurolife ERB AEΓA και Eurolife ERB AEMA ενέκριναν τη διανομή μερίσματος ποσού € 10,0 εκατ., € 25,0 εκατ. και € 0,9 εκατ. αντίστοιχα. Οι διανομές μερισμάτων προήλθαν από φορολογημένα αποθεματικά και κέρδη εις νέον σχηματισθέντα σε προηγούμενες του 2014 χρήσεις. Τα ποσά καταβλήθηκαν στην Εταιρεία στις 24 Δεκεμβρίου 2015.

Θυγατρικές Εταιρείες

Η Εταιρεία έχει τέσσερις θυγατρικές στην Ελλάδα και δύο θυγατρικές στην Ρουμανία. Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται η σύνθεση του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2015:

Εντός της χρήσης 2015, η θυγατρική Eurolife ERB A.E.A.Z. αγόρασε το 100% των μετοχών της Διεθνούς Κτηματικής Α.Ε. βάσει της συμφωνίας μεταβίβασης μετοχών της 26 Μαΐου 2015 καταβάλλοντας συνολικό τίμημα ποσού € 12.626 χιλ.. Επιπρόσθετα, η θυγατρική Eurolife ERB A.E.A.Z με βάση την απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 22 Δεκεμβρίου 2015 της Διεθνούς Κτηματικής Α.Ε. προέβη στην εξ ολοκλήρου κάλυψη της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής με καταβολή μετρητών και αύξηση της ονομαστικής αξίας των μετοχών ποσού € 2.701 χιλ. Η Διεθνής Κτηματική Α.Ε. δραστηριοποιείται στον κλάδο εκμετάλλευσης ακινήτων και έχει υπό την κατοχή της το ακίνητο επί της Πανεπιστημίου 33 – 35 και Κοραή στην Αθήνα στο οποίο στεγάζονται τα γραφεία της Εταιρείας.

Συνοπτικά, οι ασφαλιστικές δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένου και τις υπηρεσίες μεσιτείας ασφαλίσεων) του Ομίλου στην Ελλάδα και την Ρουμανία έχουν ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € εκατ.)

Ακαθάριστα Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα (ΔΠΧΑ)

Λοιπά συναφή έσοδα ασφαλιστικών εργασιών

Καθαρά Κέρδη προ Φόρων

Καθαρά Κέρδη μετά Φόρων

Eurolife ERB A.E.A.Z.	Eurolife ERB A.E.Γ.A.	ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε.Μ.Α.	Eurolife ERB Asigurari de Viata	Eurolife ERB Asigurari Generale
231,1	59,0	-	16,4	1,8
8,7	1,3	3,0	0,3	0,3
30,1	35,7	1,1	0,7	0,6
21,2	25,2	0,8	0,6	0,5

31 Δεκεμβρίου 2014

(ποσά σε € εκατ.)

Ακαθάριστα Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα (ΔΠΧΑ)
Λοιπά συναφή έσοδα ασφαλιστικών εργασιών
Καθαρά Κέρδη προ Φόρων
Καθαρά Κέρδη μετά Φόρων

Eurolife ERB A.E.A.Z.	Eurolife ERB A.E.Γ.A.	ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες A.E.M.A.	Eurolife ERB Asigurari de Viata	Eurolife ERB Asigurari Generale
307,8	73,5	-	16,4	1,7
9,7	1,2	2,8	0,4	0,2
36,6	33,4	1,1	0,6	0,5
32,3	24,5	0,8	0,4	0,4

Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της, ο Όμιλος εκτίθεται σε ασφαλιστικούς και χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (περιλαμβανομένου του συναλλαγματικού, του επιτοκιακού κινδύνου και του κινδύνου μετοχών) και κίνδυνο ρευστότητας. Για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκύψουν από αυτούς τους κινδύνους, η Εταιρεία έχει καταρτίσει:

- πλαίσιο το οποίο αντανάκλα τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων
- μεθοδολογία για την αναγνώριση, επιμέτρηση, διαχείριση και αναφορά όλων των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί, και τέλος
- δομή διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το κανονιστικό και το εσωτερικά καθορισμένο πλαίσιο.

Η Διοίκηση εξετάζει και αναθεωρεί σε περιοδική βάση τις σχετικές πολιτικές και διαδικασίες σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων, έτσι ώστε να είναι συμβατές με τις πολιτικές του Ομίλου Eurobank αλλά και με τις απαιτήσεις του νέου εποπτικού περιβάλλοντος Solvency II.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχουν συγκροτηθεί Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνων και Επιτροπές Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων Ενεργητικού – Παθητικού & Επενδύσεων για τις θυγατρικές ασφαλίσεων ζωής και τις θυγατρικές γενικών ασφαλίσεων και Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και θυγατρικών.

Η στρατηγική ανάληψης όλων των κατηγοριών κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων διαμορφώνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων η οποία αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπρόσθετα, για την ελαχιστοποίηση των ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων που απορρέουν από τους ανωτέρω κινδύνους έχει συσταθεί Επιτροπή Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων Ενεργητικού-Παθητικού και Επενδύσεων, και έχει ενισχυθεί ο ρόλος και οι λειτουργίες της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Ο Όμιλος διαθέτει ικανοποιητική κεφαλαιακή επάρκεια με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2015.

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές έχουν εκπληρώσει τις προβλεπόμενες από το νόμο υποχρεώσεις τους για την ασφαλιστική τοποθέτηση και το περιθώριο φερεγγυότητας με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2015. Σημειώνεται ότι τα ίδια κεφάλαια στο πλαίσιο του εποπτικού ρυθμιστικού πλαισίου Solvency I με ημερομηνία 31.12.2015, υπερκαλύπτουν το Απαιτούμενο Περιθώριο για όλες τις ασφαλιστικές θυγατρικές.

(ποσά σε € χιλ.)

Περιθώριο φερεγγυότητας

Απαιτούμενο Κεφάλαιο Φερεγγυότητας
Διαθέσιμο Κεφάλαιο Φερεγγυότητας (εποπτικά Ίδια Κεφάλαια)
Πλεόνασμα
Περιθώριο φερεγγυότητας

31 Δεκεμβρίου 2015			
Ζωής		Γενικές	
Ελλάδα	Ρουμανία	Ελλάδα	Ρουμανία
58.543	3.700	12.250	3.700
335.544	6.891	51.897	5.677
277.001	3.191	39.648	1.977
573,2%	186,2%	423,7%	153,4%

(ποσά σε € χιλ.)

Περιθώριο φερεγγυότητας

Απαιτούμενο Κεφάλαιο Φερεγγυότητας

Διαθέσιμο Κεφάλαιο Φερεγγυότητας (εποπτικά Ίδια Κεφάλαια)

Πλεόνασμα**Περιθώριο φερεγγυότητας**

31 Δεκεμβρίου 2014			
Ζωής		Γενικές	
Ελλάδα	Ρουμανία	Ελλάδα	Ρουμανία
57.256	3.700	13.026	3.700
292.050	6.411	49.343	5.274
234.795	2.711	36.317	1.574
510,1%	173,3%	378,8%	142,5%

Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε €350.000 χιλ. και διαιρείται σε 100.000.000 μετοχές, ονομαστικής αξίας €3,5 η κάθε μία. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά την ίδρυση, καλύφθηκε ολοσχερώς από την ιδρύτρια Τράπεζα Eurobank η οποία ανέλαβε 100.000.000 μετοχές ως εξής:

α) Ποσό €3,7 εκατ. με καταβολή μετρητών στις 17 Οκτωβρίου 2014.

β) Ποσό €346,3 εκατ. με εισφορά του συνόλου των μετοχών των ανωνύμων εταιρειών «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων», «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Ασφαλίσεων Ζωής» και «ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Ανώνυμος Εταιρεία Μεσιτείας Ασφαλίσεων». Οι ανωτέρω μετοχές αποτιμήθηκαν από ανεξάρτητους εκτιμητές με αξία €346,3 εκατ. Η μεταβίβαση των μετοχών των ανωτέρω εταιρειών διενεργήθηκε δυνάμει των από 30 Σεπτεμβρίου 2014 ιδιωτικών συμφωνητικών μεταβίβασης μετοχών.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα γεγονότα της 31 Δεκεμβρίου 2015 που να αφορούν τον Όμιλο για τα οποία να επιβάλλεται η αναφορά.

Εξωτερικοί Ελεγκτές

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφού εξετάσει το θέμα του διορισμού των εξωτερικών ελεγκτών, για τη χρήση 2016 θα προτείνει ελεγκτική Εταιρεία στην επερχόμενη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του 2016. Η Γενική Συνέλευση θα αποφασίσει για την επιλογή της ελεγκτικής Εταιρείας και θα καθορίσει την αμοιβή της.

Προοπτικές για το 2016

Οι δυσμενείς συνθήκες στο ευρύτερο χρηματοοικονομικό τομέα και ειδικότερα η αρνητική επίδραση των κεφαλαιακών περιορισμών στο β' εξάμηνο του 2015 δεν θα μπορούσαν να μην επηρεάσουν τον Όμιλο, ο οποίος εμφάνισε συνολική μείωση των εργασιών κατά 22,9% σε εποπτικά ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα. Η μείωση αυτή αποδίδεται αφενός, στις δυσμενείς συνθήκες του ευρύτερου χρηματοοικονομικού τομέα, στην αρνητική επίδραση των κεφαλαιακών περιορισμών κατά το β' εξάμηνο του 2015 και στις μειωμένες πωλήσεις προϊόντων συνδεδεμένων με επενδύσεις (Unit Linked προϊόντα) και αφετέρου στην συγκράτηση των πωλήσεων του κλάδου οχημάτων, λόγω της στρατηγικής απόφασης της Διοίκησης να επανεξετάσει την έκθεσή της στον συγκεκριμένο κλάδο ασφάλισης. Η πορεία της οικονομικής δραστηριότητας το 2016 συνδέεται με την επιτυχή ολοκλήρωση της πρώτης αξιολογήσεως του προγράμματος και την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων. Η ευδόκιμη ολοκλήρωση της πρώτης αξιολογήσεως είναι καθοριστικής σημασίας καθώς θα έχει θετική επίδραση στο κλίμα εμπιστοσύνης το οποίο είναι απαραίτητο για την προσέλκυση όχι μόνο εγχώριων αλλά και ξένων επενδύσεων. Στη χρήση 2016, ο Όμιλος εκτιμάται ότι θα ακολουθήσει θετικό ρυθμό ανάπτυξης αντανακλώντας την υποχώρηση της αβεβαιότητας στην ελληνική οικονομία, την σταδιακή χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίου και την αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης.

Ο Όμιλος, σταθερά προσανατολισμένος στον στόχο του, που είναι η διασφάλιση των λειτουργικών του αποτελεσμάτων και η αποτελεσματική διαχείριση των κεφαλαίων του, σκοπεύει αφενός να επανεκτιμήσει την επενδυτική στρατηγική του αξιολογώντας συνεχώς τις διαμορφούμενες οικονομικές συνθήκες και αφετέρου να υλοποιήσει την στρατηγική του επιλογή για μετατόπιση των πωλήσεων από παραδοσιακά προϊόντα εγγυημένου επιτοκίου σε προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις όπου ο ασφαλιζόμενος φέρει τον επενδυτικό κίνδυνο.

Ο Όμιλος αναμένεται να επωφεληθεί περαιτέρω και από τις σημαντικές διαρθρωτικές τάσεις που εκτιμάται ότι θα επικρατήσουν στην αγορά, οι οποίες σχετίζονται άμεσα αφενός με τον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης και την ανάπτυξη της ασφαλιστικής συνείδησης του κοινού και αφετέρου με το γενικότερο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Κατά πρώτον, οι διαθέσιμες παροχές κοινωνικής ασφάλισης αναμένεται να συνεχίσουν να φθίνουν λόγω των δημοσιονομικών πιέσεων που επιβάλλει ο κρατικός προϋπολογισμός, γεγονός το οποίο αναμένεται να προκαλέσει μεγαλύτερη ζήτηση για ιδιωτική ασφάλιση και ανάπτυξη της ασφαλιστικής συνείδησης στο καταναλωτικό κοινό. Επιπρόσθετα, οι νέες κανονιστικές απαιτήσεις που απορρέουν ιδίως από την Οδηγία Solvency II, εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν σε σημαντικές διαφοροποιήσεις στις στρατηγικές των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην ελληνική ασφαλιστική αγορά, ενώ παράλληλα οι ασφαλισμένοι τείνουν να στραφούν προς τις οικονομικά ισχυρές, αξιόπιστες και φερέγγυες εταιρείες από τις οποίες θα μπορούν να λάβουν παροχές υψηλού επιπέδου. Οι παραπάνω διαρθρωτικές αλλαγές δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για τον Όμιλο ώστε να εδραιώσει την πρωταγωνιστική του θέση στην Ασφαλιστική Αγορά και να αναπτύξει περαιτέρω τις δραστηριότητες της.

Ο Όμιλος και το 2016 συνεχίζει να δίνει έμφαση στη βελτίωση της ποιότητας των προσφερομένων υπηρεσιών κυρίως μέσω της αναβάθμισης των υποδομών και της προσφερόμενης προϊόντικής σειράς, έχοντας πάντα ως σημείο αναφοράς τον πελάτη και ενισχύοντας τις εφαρμογές υποστήριξης των διοικητικών υπηρεσιών και όλων των καναλιών διανομής.

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Παναγιώτης-Αριστείδης Θωμόπουλος	Αντιπρόεδρος, Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Άγγελος Ανδρουλιδάκης	Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Alberto Lotti	Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Σταύρος Ιωάννου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Θεόδωρος Καλαντώνης	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Kenneth Howard Prince-Wright	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Νικόλαος Δελένδας	Εκτελεστικό Μέλος
Βασίλειος Νικηφοράκης	Εκτελεστικό Μέλος

Αθήνα, 12 Απριλίου 2016

Ο Πρόεδρος του Δ. Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών»

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών» (η «Εταιρεία») και των θυγατρικών της (ο «Όμιλος»), που αποτελούνται από τον εταιρικό και ενοποιημένο ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2015, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως και συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι
T: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444, www.pwc.gr

Λεωφ. Κηφισίας 260 & Κόδρου, 15232 Χαλάνδρι, T: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444
Εθνικής Αντίστασης 17, 55134 Θεσσαλονίκη, T: +30 2310 488880, Φ: +30 2310 459487

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θέμα Έμφασης

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2.1. των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου γίνεται αναφορά στις ουσιώδεις αβεβαιότητες που απορρέουν από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και τις τρέχουσες εξελίξεις, οι οποίες δύναται να επηρεάσουν τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Οι ουσιώδεις αβεβαιότητες αυτές δύναται να δημιουργήσουν σημαντική αμφιβολία για τη δυνατότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν απρόσκοπτα την επιχειρηματική τους δραστηριότητα.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α (παρ. 3α), 108 και 37 του κ.ν. 2190/1920.

Αθήνα, 13 Απριλίου 2016
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
Αρ Μ ΣΟΕΛ 113

Μάριος Ψάλτης
Αρ Μ ΣΟΕΛ 38081

(ποσά σε € χιλ.)	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	5	15.756	1.689	1	1
Επενδύσεις σε ακίνητα	6	159	161	-	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7	24.007	24.214	2	-
Προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης ασφαλιστηρίων συμβολαίων επομένων χρήσεων (Μ.Ε.Π.)	8	20.032	21.950	-	-
Συμμετοχές σε Θυγατρικές Εταιρείες	9	-	-	346.301	346.301
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενη φορολογία	10	526	1.292	101	64
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:					
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα		-	10	-	-
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	11	421.416	495.151	-	-
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	12	148.930	43.694	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διαθέσιμα προς Πώληση	13	1.452.039	1.470.487	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διακρατούμενα ως τη Λήξη	14	19.295	19.149	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως Δάνεια και Απαιτήσεις	15	23.365	23.272	-	-
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		974	5.904	64	-
Χρεώστες ασφαλιστρων	16	7.895	9.743	-	-
Λοιπές απαιτήσεις	17	4.529	5.022	8	5
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	18	28.137	29.302	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	19	75.753	65.325	41.510	43.193
Σύνολο Ενεργητικού		2.242.814	2.216.364	387.987	389.564
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	20	350.000	350.000	350.000	350.000
Διαφορά Ενοποίησης	21	(235.058)	(235.058)	-	-
Αποθεματικά		264.664	226.399	1.849	(350)
Αποτελέσματα εις νέον	21	48.323	58.152	36.083	39.810
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		427.929	399.492	387.932	389.460
Μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	22	1.640.403	1.583.243	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα		6	-	-	-
- Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις	23	105.156	178.040	-	-
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	24	756	974	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία	10	28.936	19.617	-	-
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	25	37.989	33.456	55	104
Φόρος εισοδήματος		1.639	1.541	-	-
Σύνολο Υποχρεώσεων		1.814.885	1.816.872	55	104
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		2.242.814	2.216.364	387.987	389.564

Αθήνα, 12 Απριλίου 2016

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
Δ.Σ. & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΕΛΟΣ
ΤΟΥ Δ.Σ.

ΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ,
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MIS

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

KENNETH HOWARD K.
PRINCE-WRIGHT

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν.
ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

A.Δ.Τ. I195689

ΑΡ. ΔΙΑΒΑΤ.
706665166/5.5.2008

A.Δ.Τ. T014791

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 έως 103 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

(ποσά σε € χιλ.)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 01/01/2014 έως 31/12/2014	Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 26/09/2014 έως 31/12/2014
Ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα	26	306.540	397.740	-	-
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	26	3.764	5.049	-	-
Ακαθάριστα δεδουλευμένα ασφάλιστρα		310.303	402.790	-	-
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	26	(25.305)	(32.493)	-	-
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα		284.998	370.296	-	-
Λοιπά συναφή έσοδα ασφαλιστικών εργασιών	27	10.907	11.936	-	-
Έσοδα επενδύσεων	28	47.556	45.882	416	14
Έσοδα από θυγατρικές	29	-	-	35.900	40.000
Κέρδη από πώληση/λήξη επενδύσεων	30	46.511	11.130	-	-
Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων	31	(43.727)	799	-	-
Κέρδη παραγώγων	32	(33)	314	-	-
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	33	66	388	-	-
Σύνολο εσόδων		346.278	440.743	36.316	40.014
Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων	34	(59.203)	(95.179)	-	-
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές προς ασφαλισμένους	35	(164.242)	(215.902)	-	-
Σύνολο ασφαλιστικών προβλέψεων και αποζημιώσεων		(223.445)	(311.081)	-	-
Άμεσα έξοδα παραγωγής	36	(25.313)	(31.130)	-	-
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	37	(29.235)	(26.673)	(181)	(268)
Κέρδη προ φόρων		68.285	71.860	36.135	39.746
Φόρος εισοδήματος	38	(19.963)	(13.708)	(52)	64
Κέρδη χρήσης		48.323	58.152	36.083	39.810

Αθήνα, 12 Απριλίου 2016

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
Δ.Σ. & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ
ΤΟΥ Δ.Σ.ΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ,
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥKENNETH HOWARD K.
PRINCE-WRIGHTΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν.
ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. 1195689

ΑΡ. ΔΙΑΒΑΤ.
706665166/5.5.2008

Α.Δ.Τ. T014791

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 έως 103 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

(ποσά σε € χιλ.)

(ποσά σε € χιλ.)

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Από 01/01/2015 έως 31/12/2015		Από 01/01/2014 έως 31/12/2014		Από 01/01/2015 έως 31/12/2015		Από 26/09/2014 έως 31/12/2014	
Κέρδη χρήσης	48.323		58.152		36.083		39.810	
Λοιπά αποτελέσματα χρήσης								
<i>Ποσά που ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:</i>								
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διαθέσιμα προς Πώληση								
- Μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	13.434		66.868		-		-	
- Μεταφορά στα αποτελέσματα λόγω απομείωσης, μετά από φόρους	4.264		698		-		-	
	17.699		67.566		-		-	
Συναλλαγματικές διαφορές								
Μεταβολή στις συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους	(125)		(146)		-		-	
Ποσά που δεν ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:								
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά από φόρους	162		(268)		-		-	
	162		(268)		-		-	
Λοιπά αποτελέσματα χρήσης	17.736		67.151				-	
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσης μετά από φόρους	66.058		125.303		36.083		39.810	

Αθήνα, 12 Απριλίου 2016

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
Δ.Σ. & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ
ΤΟΥ Δ.Σ.ΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ,
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥKENNETH HOWARD K.
PRINCE-WRIGHTΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν.
ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. I195689

ΑΡ. ΔΙΑΒΑΤ.
706665166/5.5.2008

Α.Δ.Τ. T014791

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2014

Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης
χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς
Πώληση - 66.870 66.870
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης
χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς
Πώληση λόγω απομείωσης - 696 696
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά
από φόρους - (268) (268)
Συναλλαγματικές διαφορές - (146) (146)

Λοιπά αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρο

Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών
προηγ. χρήσεων - 56.577 (56.577) -
Κέρδη χρήσης - - - 58.152 58.152

Σύνολο λοιπών αποτελεσμάτων χρήσης μετά από φόρο

Διανομή αποθεματικών σε μετόχους - - (40.000) (40.000)
Κόστος κεφαλαιοποίησης αποθεματικών θυγατρικών - - (6) (6)
Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων - - 14 14

Σύνολο συναλλαγών με μετόχους

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2014

ΟΜΙΛΟΣ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορές ενοποίησης	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
350.000	(235.058)	142.662	56.577	314.181
-	-	66.870	-	66.870
-	-	696	-	696
-	-	(268)	-	(268)
-	-	(146)	-	(146)
-	-	67.151	-	67.151
-	-	56.577	(56.577)	-
-	-	-	58.152	58.152
-	-	123.729	1.574	125.303
-	-	(40.000)	-	(40.000)
-	-	(6)	-	(6)
-	-	14	-	14
-	-	(39.992)	-	(39.992)
350.000	(235.058)	226.399	58.152	399.492

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015

Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης
χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς
Πώληση - 13.434 13.434
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης
χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς
Πώληση λόγω απομείωσης - 4.264 4.264
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά
από φόρους - 162 162
Συναλλαγματικές διαφορές - (125) (125)

Λοιπά αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρο

Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών
προηγ. χρήσεων - 58.152 (58.152) -
Κέρδη χρήσης - - - 48.323 48.323

Σύνολο λοιπών αποτελεσμάτων χρήσης μετά από φόρο

Διανομή αποθεματικών σε μετόχους - - (37.700) (37.700)
Κόστος αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών - - (30) (30)
Αναβαλλόμενος φόρος σε καθαρή θέση - - 89 89
Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων - - 19 19

Σύνολο συναλλαγών με μετόχους

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015

350.000	(235.058)	226.399	58.152	399.492
-	-	13.434	-	13.434
-	-	4.264	-	4.264
-	-	162	-	162
-	-	(125)	-	(125)
-	-	17.736	-	17.736
-	-	58.152	(58.152)	-
-	-	-	48.323	48.323
-	-	75.887	(9.829)	66.058
-	-	(37.700)	-	(37.700)
-	-	(30)	-	(30)
-	-	89	-	89
-	-	19	-	19
-	-	(37.622)	-	(37.622)
350.000	(235.058)	264.664	48.323	427.929

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 έως 103 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

(ποσά σε € χιλ.)

Σύσταση Εταιρείας την 26 Σεπτεμβρίου 2014

Κέρδη χρήσης

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015

Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών
 προηγ. χρήσεων

Κέρδη χρήσης

**Σύνολο λοιπών αποτελεσμάτων χρήσης μετά
 από φόρο**

Διανομή αποθεματικών σε μετόχους

Αναβαλλόμενος φόρος σε καθαρή θέση

Σύνολο συναλλαγών με μετόχους

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015

ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
350.000	(350)	-	349.650
-	-	39.810	39.810
350.000	(350)	39.810	389.460
350.000	(350)	39.810	389.460
-	39.810	(39.810)	-
-	-	36.083	36.083
-	39.810	36.083	36.083
-	(37.700)	-	(37.700)
-	89	-	89
-	(37.611)	-	(1.528)
350.000	1.849	36.083	387.932

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 έως 103 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

(ποσά σε € χιλ.)

Σημ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 01/01/2014 έως 31/12/2014	Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 26/09/2014 έως 31/12/2014
Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων	68.285	71.860	36.135	39.746
Προσαρμογές για μη ταμειακά στοιχεία:				
Αποσβέσεις και απομειώσεις περιουσιακών στοιχείων, επενδυτικών ακινήτων και άυλων	1.172	865	1	0
Λοιπές προβλέψεις & απομειώσεις	3.182	1.934	-	-
Προβλέψεις για παροχές στο προσωπικό	(8)	(3)	-	-
(Κέρδη)/Ζημίες από αποτίμηση/απομείωση επενδύσεων	43.795	(945)	-	-
Ασφαλιστικές προβλέψεις και μεταβολή στα αναπόσβεστα έξοδα πρόσκτησης	62.728	100.594	-	-
(Κέρδη)/Ζημίες από πώληση/λήξη επενδύσεων	(46.597)	(11.130)	-	-
Έσοδα και έξοδα από τόκους, μερίσματα και λοιπά έσοδα επενδύσεων	28 (47.556)	(45.882)	(416)	(14)
(Κέρδη)/Ζημίες παραγώγων	23	(314)	-	-
(Κέρδη)/Ζημίες από διαγραφή παγίων	65	(0)	-	-
Μερίσματα από θυγατρικές	-	-	(35.900)	(40.000)
Προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις Λειτουργικές Δραστηριότητες:				
(Αγορές)/Πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων	158.944	(558.343)	-	-
Μεταβολή στις λοιπές απαιτήσεις και χρεώστες ασφαλιστών	(137.947)	16.722	(5)	-
Μεταβολή στις εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις, επενδυτικές συμβάσεις και ασφαλιστικές προβλέψεις	(75.569)	(4.965)	(49)	(248)
Καταβολή Φόρου Εισοδήματος	(8.374)	(22.005)	(62)	-
Τόκοι εισπραχθέντες & καταβληθέντες	41.064	34.267	416	10
Εισπραχθέντα κέρδη /πληρωθείσες ζημίες παραγώγων	(23)	152	-	-
Καθαρές Εισροές/ (Εκροές) από Λειτουργικές Δραστηριότητες	63.185	(417.193)	120	(506)
Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες				
Πωλήσεις ενσώματων παγίων στοιχείων	0	0	-	-
Αγορές ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(15.058)	(1.322)	(3)	(1)
Εισπράξεις τόκων και λοιπά έσοδα	-	135	-	-
Μερίσματα που εισπράχθηκαν από θυγατρικές	-	-	35.900	40.000
Καθαρές Εισροές/ (Εκροές) από Επενδυτικές Δραστηριότητες	(15.057)	(1.187)	35.897	39.999
Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες				
Αύξηση /(μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	-	-	-	3.699
Μερίσματα καταβληθέντα	41 (37.700)	(40.000)	(37.700)	-
Καθαρές Εισροές/ (Εκροές) από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	(37.700)	(40.000)	(37.700)	3.699
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης	10.428	(458.379)	(1.683)	43.193
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	65.325	523.704	43.193	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	19 75.753	65.325	41.510	43.193

Μη ταμειακές συναλλαγές

Κατά την διάρκεια της χρήσης 2014, η κύρια μη ταμειακή συναλλαγή αφορά στην εισφορά και μεταβίβαση των μετοχών των θυγατρικών του Ομίλου από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. στην Εταιρεία (βλέπε σημείωση 1 και 9).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 19 έως 103 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η «EUROLIFE ERB INSURANCE GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» (εφεξής η «Εταιρεία») με τον διακριτικό τίτλο «EUROLIFE ERB INSURANCE GROUP» έχει έδρα στην Ελλάδα και ιδρύθηκε την 26 Σεπτεμβρίου 2014.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται ως ανώνυμη εταιρεία συμμετοχών σύμφωνα με όσα ορίζονται από τον Νόμο 2190/1920 περί ανωνύμων εταιριών και έχει ως κύρια δραστηριότητα την άμεση και έμμεση συμμετοχή σε ελληνικές ή/και σε αλλοδαπές εταιρείες και επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί ή θα συσταθούν, οποιασδήποτε μορφής και σκοπού. Τα κεντρικά γραφεία της Εταιρείας βρίσκονται στην Αθήνα, Πανεπιστημίου 33-35 και Κοραή 6-10, ΤΚ 105 64, (Αρ. Γ.Ε.ΜΗ 131910001000), τηλ. (+30) 2111873540, www.eurolife.gr. Η Εταιρεία έχει τρεις θυγατρικές στην Ελλάδα και δύο θυγατρικές στην Ρουμανία.

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της (μαζί ο «Όμιλος») για την χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

Ονοματεπώνυμο	Ιδιότητα
Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Παναγιώτης-Αριστείδης Θωμόπουλος	Αντιπρόεδρος, Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Άγγελος Ανδρουλιδάκης	Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Alberto Lotti	Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Σταύρος Ιωάννου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Θεόδωρος Καλαντώνης	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Kenneth Howard Prince-Wright	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Νικόλαος Δελένδας	Εκτελεστικό Μέλος
Βασίλειος Νικηφοράκης	Εκτελεστικό Μέλος

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 12 Απριλίου 2016.

Η Εταιρεία είναι Μέλος του Ομίλου της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E (εφεξής «Eurobank») η οποία είναι η μητρική της και κατέχει το 100,0% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Διάθεση του 80% της συμμετοχής της Eurobank στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας

Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ της Eurobank και της Fairfax Financial Holdings Limited ("Fairfax") για την πώληση του 80% της συμμετοχής της Eurobank στην Εταιρεία (η «Συναλλαγή»), ακολουθώντας μια ανταγωνιστική διαδικασία πώλησης με τη συμμετοχή διεθνών επενδυτών. Σύμφωνα με τους όρους της Συναλλαγής, η Fairfax θα αποκτήσει το 80% της Εταιρείας από την Eurobank έναντι €316 εκατ. σε μετρητά, το οποίο υπόκειται σε περαιτέρω προσαρμογές με βάση την εξέλιξη των οικονομικών στοιχείων της εταιρείας έως την ολοκλήρωση της Συναλλαγής, ενώ η Eurobank θα διατηρήσει το υπόλοιπο 20%. Η Συναλλαγή περιλαμβάνει τις ασφαλιστικές δραστηριότητες ζωής και γενικών ασφαλίσεων στην Ελλάδα και στη Ρουμανία, τη θυγατρική μεσιτείας ασφαλίσεων στην Ελλάδα και τις συμβάσεις τραπεζοασφαλιστικής (bancassurance agreements) μεταξύ θυγατρικών της Εταιρείας, της Eurobank και θυγατρικών της Eurobank αναφορικά με την αποκλειστική διανομή ασφαλιστικών προϊόντων στην Ελλάδα και στη Ρουμανία μέσω του δικτύου πωλήσεων της Eurobank.

Η ολοκλήρωση της Συναλλαγής τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της λήψης των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές και αναμένεται πριν το τέλος του τρίτου τριμήνου του 2016.

Σύσταση Eurolife Insurance Όμιλος Συμμετοχών ΑΕ

Η Εταιρεία συστάθηκε στις 26 Σεπτεμβρίου 2014, με την καταβολή €3.699 χιλ. σε μετρητά από την Eurobank στις 17 Οκτωβρίου 2014 και την εισφορά και μεταβίβαση, άμεσα και έμμεσα, στην Εταιρεία των μετοχών των εταιριών του ασφαλιστικού της τομέα, ο οποίος αποτελείται από την Ελληνική Θυγατρική Ασφαλίσεων Ζωής, την Ελληνική Θυγατρική Γενικών Ασφαλίσεων, την Ελληνική Θυγατρική Μεσιτείας Ασφαλίσεων, την Ρουμανική Θυγατρική Ασφαλίσεων Ζωής και την Ρουμανική Θυγατρική Γενικών Ασφαλίσεων («Σύσταση της Εταιρείας»). Η μεταβίβαση των μετοχών των ανωτέρω εταιριών διενεργήθηκε δυνάμει των από 30 Σεπτεμβρίου 2014 ιδιωτικών συμφωνητικών μεταβίβασης μετοχών. Μετά τη Σύσταση της Εταιρείας, η Εταιρεία κατέχει άμεσα το 100,0% της Eurolife ERB A.E.A.Z., Eurolife ERB ΑΕΓΑ και ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες, και έμμεσα το 100,0% της Eurolife ERB Asigurari de

Viata SA (95,0% ανήκει Eurolife ERB A.E.A.Z. και 5,0% από την Eurolife ERB ΑΕΓΑ) και το 100,0% της Eurolife ERB Asigurari Generale SA (95,3% ανήκει Eurolife ERB ΑΕΓΑ και 4,7% από Eurolife ERB Ασφαλιστική Εταιρεία Ζωής Α.Ε.).

Τα ακόλουθα γεγονότα έλαβαν χώρα πριν από την Σύσταση της Εταιρείας:

Η Eurolife ERB A.E.A.Z. απέκτησε 990 μετοχές της Eurolife ERB Asigurari de Viata από την Eurobank βάσει της συμφωνίας μεταβίβασης μετοχών της 4 Σεπτεμβρίου 2014. Μετά τη μεταβίβαση του μετοχικού μεριδίου η συμμετοχή της Eurolife ERB A.E.A.Z. στην Eurolife ERB Asigurari de Viata αυξήθηκε από 85,1% σε 95,0%.

Η Eurolife ERB A.E.Γ.Α. απέκτησε 990 μετοχές της Eurolife ERB Asigurari Generale από την Eurobank βάσει της συμφωνίας μεταβίβασης μετοχών της 4 Σεπτεμβρίου 2014. Μετά τη μεταβίβαση του μετοχικού μεριδίου η συμμετοχή της Eurolife ERB A.E.Γ.Α. στην Eurolife ERB Asigurari Generale αυξήθηκε από 85,9% σε 95,3%.

Στις 2 Σεπτεμβρίου 2014, η Eurobank Equities ΑΕΠΕΥ πούλησε 3.000 μετοχές της ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες στην Eurobank (ποσοστό συμμετοχής 5,0%) και ως αποτέλεσμα η Eurobank κατέσται ο μοναδικός μέτοχος της ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες.

Αναλυτική περιγραφή των επενδύσεων σε θυγατρικές της Εταιρείας παρουσιάζεται στην Σημείωση 9.

Η Σύσταση της Εταιρείας συνιστά συνένωση επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο, καθώς τόσο η Εταιρεία όσο και οι θυγατρικές της ήταν υπό τον έλεγχο της Eurobank πριν και μετά την ημερομηνία της σύστασής της. Λεπτομερής περιγραφή του λογιστικού χειρισμού που εφαρμόστηκε για την συνένωση επιχειρήσεων υπό κοινό έλεγχο παρουσιάζεται στην παράγραφο 2.2 (β).

Δραστηριότητες του Ομίλου

Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται στους ακόλουθους τρεις κλάδους:

Ασφαλίσεις Ζωής: Ο Όμιλος προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων ατομικών ασφαλιστηρίων ζωής στην Ελλάδα και στην Ρουμανία μέσω της Ελληνικής Θυγατρικής Ζωής (Eurolife ERB A.E. Ασφαλίσεων Ζωής) και της Ρουμάνικης Θυγατρικής Ζωής (Eurolife ERB Asigurari de Viata), αντίστοιχα. Ο κλάδος ασφαλίσεων ζωής του Ομίλου είναι οργανωμένος σε δύο βασικές κατηγορίες ασφαλιστικών προϊόντων ζωής: προστασία και αποταμιεύσεις. Τα προσφερόμενα προϊόντα προστασίας περιλαμβάνουν ασφάλιση ζωής, ασφάλιση για ορισμένο χρονικό διάστημα, ασφάλιση προσωπικού ατυχήματος, υγείας, ανικανότητας και ασφαλιστικά προϊόντα δανειολήπτη (ζωής/ανικανότητας). Τα προσφερόμενα προϊόντα αποταμίευσης περιλαμβάνουν προϊόντα ετησίων προσόδων, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις, παραδοσιακά ασφαλιστήρια μικτής ασφάλισης ζωής και ομαδικά προϊόντα συνταξιοδότησης. Τα προσφερόμενα προϊόντα ασφαλίσεων ζωής διανέμονται τόσο μέσω του τραπεζικού δικτύου της Eurobank, όσο και μέσω των καναλιών διανομής των συνεργατών διαμεσολαβητών.

Γενικές Ασφαλίσεις: Ο Όμιλος προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων γενικών ασφαλίσεων στην Ελλάδα και στην Ρουμανία μέσω της Ελληνικής Γενικών Ασφαλίσεων (Eurolife ERB A.E. Γενικών Ασφαλίσεων) και της Ρουμάνικης Θυγατρικής Γενικών Ασφαλίσεων (Eurolife ERB Asigurari Generale), αντίστοιχα. Ο κλάδος γενικών ασφαλίσεων είναι οργανωμένος σε τρεις κατηγορίες ασφαλιστικών προϊόντων: περιουσία, οχήματα και λοιπά προϊόντα γενικών ασφαλίσεων. Όσον αφορά την ασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων, οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες γενικών ασφαλίσεων, προσφέρουν σε πελάτες νοικοκυριών και μικρών εταιρειών διάφορα πακέτα κάλυψης, καθώς και, σε μικρότερο βαθμό, πακέτα για την κάλυψη μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων. Ο κλάδος αυτοκινήτου περιλαμβάνει πακέτα ασφαλιστικών προϊόντων που κυμαίνονται από την υποχρεωτική αστική ευθύνη έναντι τρίτων καθώς την μερική και πλήρη ασφάλιση. Τα λοιπά προϊόντα γενικών ασφαλίσεων είναι προϊόντα όπως: (i) δημόσια (γενική αστική ευθύνη) ασφάλιση αστικής ευθύνης και ασφάλιση αστικής ευθύνης εργοδοτών (ii) την ασφάλιση φορτίου μηχανών (Κατασκευές Παντός Κινδύνου («CAR») και παντός κινδύνου ("EAR") ασφάλιση για όλους τους τύπους των έργων κατασκευής (iii) την ασφάλιση προσωπικού ατυχήματος (iv) ασφάλιση αστικής ευθύνης σκαφών και (v) επαγγελματική ευθύνη για ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών. Τα προσφερόμενα προϊόντα γενικών ασφαλίσεων διανέμονται τόσο μέσω του τραπεζικού δικτύου της Eurobank, όσο και μέσω των καναλιών διανομής των συνεργατών διαμεσολαβητών.

Μεσιτείες Ασφαλίσεων: Η θυγατρική εταιρεία μεσιτείας ασφαλίσεων (ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες ΑΕΜΑ) παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διαμεσολάβησης κυρίως για εμπορικούς και βιομηχανικούς κινδύνους, καλύπτει τις σύνθετες ανάγκες εταιρικών πελατών και ιδιωτών με μεγάλη περιουσία, ερευνώντας την ασφαλιστική αγορά και αναπτύσσοντας ειδικά προσαρμοσμένες ασφαλιστικές λύσεις, καθώς επίσης οργανώνει και συντονίζει συνασφαλιστικά προγράμματα πολλαπλών ασφαλίσεων με τη συμμετοχή όλων των μεγάλων ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αυξημένες ανάγκες των πελατών.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Στις 20 Νοεμβρίου 2014, η Eurolife ERB AEAZ και η Eurolife ERB AEΓΑ συνήψαν τραπεζοασφαλιστικές συμβάσεις με τη Eurobank την «Eurobank Υπηρεσίες Προώθησης και Διαχείρισης Προϊόντων Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης Ανώνυμη Εταιρεία» (Eurobank Υπηρεσιών), η οποία είναι θυγατρική της Eurobank, και την Εταιρεία (ως εκ τρίτου συμβαλλόμενη) με έναρξη ισχύος την 1 Οκτωβρίου 2014. Επιπρόσθετα, στις 28 Νοεμβρίου 2014, η Eurolife ERB Asigurari de Viata S.A. και η Eurolife ERB Asigurari Generale S.A. Ζωής σύναψαν τραπεζοασφαλιστικές συμβάσεις με τη Bancpost, την ERB Retail Services IFN S.A. και την Eurobank (ως εκ τρίτου συμβαλλόμενη) με έναρξη ισχύος την 1 Οκτωβρίου 2014.

Σύμφωνα με τις τραπεζοασφαλιστικές συμβάσεις, η Eurobank, η Eurobank Υπηρεσιών και η Bankpost θα προσφέρουν προϊόντα των ασφαλιστικών θυγατρικών μέσω του Δικτύου της Τράπεζας. Επίσης, οι συμβαλλόμενοι των τραπεζοασφαλιστικών συμβάσεων συμφώνησαν να διερευνήσουν την πιθανότητα μεγιστοποίησης των πωλήσεων αυτών των προϊόντων μέσα από προγράμματα παροχής κινήτρων, δραστηριότητες προώθησης, διασταυρούμενες πωλήσεις και άλλες παρόμοιες στρατηγικές. Οι συμβαλλόμενοι των τραπεζοασφαλιστικών συμβάσεων συμφώνησαν και ενέκριναν τα επιχειρηματικά σχέδια που επισυνάπτονται σε κάθε σύμβαση, ενώ η εκπλήρωση των υποχρεώσεων των συμβαλλομένων θα πραγματοποιείται σύμφωνα με πρότυπα παροχής υπηρεσιών. Η αρχική διάρκεια κάθε τραπεζοασφαλιστικής σύμβασης είναι 15 έτη και τρεις μήνες.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν κατά την σύνταξη αυτών των οικονομικών καταστάσεων περιγράφονται παρακάτω.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων) τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και έχουν στρογγυλοποιηθεί στην πλησιέστερη χιλιάδα.

Οι αρχές που παρουσιάζονται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια στις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, αντίστοιχα.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern), η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από το Διοικητικό Συμβούλιο, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

Μακροοικονομικό περιβάλλον

Το 2015, ήταν μια ιδιαίτερη χρονιά με σημαντικά γεγονότα και εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον και το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Στο πρώτο εξάμηνο, η παρατεταμένη αβεβαιότητα σχετικά με τη συμφωνία με τους Ευρωπαίους εταίρους, η ανεπιτυχής λήξη του προηγούμενου προγράμματος, οι δυσχερείς συνθήκες ρευστότητας εξαιτίας των προβλημάτων στη χρηματοδότηση του Ελληνικού Δημοσίου και οι σημαντικές εκροές καταθέσεων οδήγησαν στην επιβολή περιορισμών στις τραπεζικές συναλλαγές (capital controls) και σε προσωρινή τραπεζική αργία την 28 Ιουνίου 2015. Στα μέσα Αυγούστου, η Ελληνική Κυβέρνηση κατέληξε σε τελική συμφωνία με τους Ευρωπαίους εταίρους της για ένα νέο τριετές πρόγραμμα χρηματοδότησης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) που περιλάμβανε χρηματοδότηση περίπου € 86 δις και μια σειρά μεταρρυθμίσεων στοχεύοντας στη διασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας, στην ενίσχυση της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και των επενδύσεων. Μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου 2015, ολοκληρώθηκε η ανακεφαλαιοποίηση των συστημικών τραπεζών με τη χρήση € 5,4 δις περίπου από τα συνολικά € 25 δις που είχαν αρχικά προβλεφθεί. Τα κεφάλαια που δεν χρησιμοποιήθηκαν αφαιρέθηκαν από το δάνειο του ΕΜΣ, μειώνοντας το ύψος του σε περίπου € 64,5 δις στο τέλος Ιανουαρίου 2016.

Το τρέχον οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα παραμένει αρκετά δύσκολο. Οι κύριοι κίνδυνοι και οι παράγοντες αβεβαιότητας σχετίζονται με (α) την καθυστέρηση της ολοκλήρωσης της πρώτης αξιολόγησης, (β) την αρνητική επίδραση στην πραγματική οικονομία ενδεχόμενων πρόσθετων δημοσιονομικών μέτρων, (γ) τις αυξανόμενες κοινωνικοπολιτικές εντάσεις ως αποτέλεσμα της εγχώριας ύφεσης από το 2008 και της μεταρρυθμιστικής κόπωσης, (δ) την περαιτέρω καθυστέρηση στην άρση των κεφαλαιακών ελέγχων και (ε) την επίδραση της προσφυγικής κρίσης στην εσωτερική οικονομία εφόσον δεν καταστεί βιώσιμη η επερχόμενη λύση από την ΕΕ.

Η γρήγορη ολοκλήρωση της αξιολόγησης του τρέχοντος προγράμματος μπορεί να συμβάλλει σε σημαντικά θετικές εξελίξεις, συμπεριλαμβανόμενης της επαναφοράς της άρσης από την ΕΚΤ της εξαίρεσης των χρεογράφων που έχει εκδώσει το Ελληνικό Δημόσιο, τη συμμετοχή στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, την έναρξη των επίσημων διαπραγματεύσεων για πρόσθετα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους της Ελλάδας και τη σταδιακή χαλάρωση των κεφαλαιακών ελέγχων, που τελικά θα οδηγήσουν στην οριστική άρση τους.

Θέση Ομίλου Eurobank

Μετά τη σταδιακή ομαλοποίηση της οικονομικής και πολιτικής κατάστασης στην Ελλάδα σε συνέχεια της επιτυχημένης ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας, ο Όμιλος Eurobank ενίσχυσε τη ρευστότητά του και μείωσε την εξάρτησή του από το μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος σε € 24,3 δις στο τέλος Φεβρουαρίου 2016 από € 33,3 δις στις αρχές Ιουλίου 2015. Με βάση τη συμφωνία με τους Ευρωπαίους εταίρους, οι αρχές έχουν δεσμευτεί να διατηρήσουν επαρκή ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα, εφόσον η Ελλάδα εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο του προγράμματος του ΕΜΣ. Η αποφασιστική εφαρμογή των μέτρων που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του νέου προγράμματος του ΕΜΣ, θα επιτρέψει στην ΕΚΤ να επαναφέρει την εξαίρεση των χρεογράφων που έχει εκδώσει το Ελληνικό Δημόσιο και θα σηματοδοτήσει το σταδιακό επαναπατρισμό των καταθέσεων στο τραπεζικό σύστημα.

Μετά τα αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης (ΣΑ) των Ελληνικών τραπεζών που ανακοινώθηκαν από την ΕΚΤ την 31 Οκτωβρίου 2015, και σύμφωνα με το νέο πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης που τέθηκε σε ισχύ με το Νόμο 4340/2015, η Τράπεζα προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 2.039 εκατομμυρίων, η οποία καλύφθηκε εξολοκλήρου από τις αγορές. Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος της Eurobank ενίσχυσε περαιτέρω την κεφαλαιακή του βάση και ο δείκτης CET 1 ανήλθε στο 17% στο τέλος Δεκεμβρίου 2015.

Η επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας καθώς και των άλλων Ελληνικών συστημικών τραπεζών αποτέλεσε ένα σημαντικό σημείο-ορόσημο για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα και στην οικονομία γενικότερα.

Θέση Ομίλου Eurolife

Οι ασφαλιστικές εταιρίες του Ομίλου έχουν σημαντική εξάρτηση από την Eurobank όσο αφορά την πώληση των προϊόντων τους, την είσπραξη των ασφαλιστρών από τους πελάτες τους και την τοποθέτηση των ταμειακών τους διαθεσίμων σε καταθέσεις όψεως και προθεσμιακές καταθέσεις (βλέπε σημειώσεις 4.3.1, 11, 19 και 39).

Η Διοίκηση παρακολουθεί συστηματικά την κεφαλαιακή επάρκεια των ασφαλιστικών εταιριών σύμφωνα με την Φερεγγυότητα II που τέθηκε σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2016 και προσαρμόζει ανάλογα την επενδυτική της στρατηγική με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των κεφαλαίων και των κινδύνων. Κατά την διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος άλλαξε την σύνθεση του επενδυτικού του χαρτοφυλακίου μειώνοντας την αναντιστοιχία στις διάρκειες μέχρι την λήξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και διατηρώντας παράλληλα την έκθεση στον κίνδυνο συγκέντρωσης αντισυμβαλλομένων σε χαμηλό επίπεδο (βλέπε σημειώσεις 4.3.1, 4.3.3, 11, 12, 13, 19 και 39). Με βάση τους υπολογισμούς που έγιναν με τα οικονομικά στοιχεία 31 Δεκεμβρίου 2015, οι ασφαλιστικές εταιρίες του Ομίλου καλύπτουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με την Φερεγγυότητα II.

Εκτίμηση για τη συνέχιση της δραστηριότητας

Παρά τις υφιστάμενες αβεβαιότητες για την ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του τρέχοντος οικονομικού προγράμματος και τις τρέχουσες εξελίξεις στην Ελλάδα, το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω παράγοντες που σχετίζονται με την επάρκεια της κεφαλαιακής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας και την αναμενόμενη συνέχιση της πρόσβασης της Τράπεζας στο μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος στο προσεχές διάστημα, θεωρεί ότι οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου μπορούν να συνταχθούν με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας.

2.1.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α)**Τροποποιήσεις σε πρότυπα και νέες διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο και την Εταιρεία**

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις σε πρότυπα και νέες διερμηνείες, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και την Επιτροπή Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΕΔΔΠΧΑ) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2015:

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2011-2013

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε τρία ΔΠΧΑ, ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2011-13 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Σ Δ Λ Π, ως ακολούθως:

- Διευκρινίζουν ότι το ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του τη λογιστική αντιμετώπιση του σχηματισμού ενός από κοινού ελεγχόμενου σχήματος στις οικονομικές καταστάσεις του από κοινού ελεγχόμενου σχήματος.
- Διευκρινίζουν ότι η εξαίρεση στο ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας» για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σε συμψηφισμένη βάση, αφορά τα συμβόλαια, τα οποία εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής και αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» ή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», ανεξαρτήτως εάν πληρούν τους ορισμούς των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση».
- Αναφέρονται στην αλληλεξάρτηση του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» και του ΔΛΠ 40 «Επενδύσεις σε Ακίνητα», διευκρινίζοντας στο τελευταίο ότι ο όμιλος και η εταιρεία θα πρέπει να εξετάσει εάν: (α) το αποκτηθέν ακίνητο αποτελεί επενδυτικό ακίνητο στα πλαίσια του ΔΛΠ 40 και (β) η απόκτηση του επενδυτικού ακινήτου αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων, όπως αυτή ορίζεται στο ΔΠΧΑ 3.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΕΔΔΠΧΑ 21, Εισφορές

Η διερμηνεία διευκρινίζει ότι μία εταιρεία αναγνωρίζει μία υποχρέωση για εισφορά, που δεν είναι φόρος εισοδήματος, όταν η δραστηριότητα που προκαλεί την πληρωμή, όπως προσδιορίζεται από τη σχετική νομοθεσία, λαμβάνει χώρα. Διευκρινίζει, επίσης, ότι η υποχρέωση για την εισφορά αναγνωρίζεται σταδιακά μόνο εάν η δραστηριότητα που προκαλεί την καταβολή της εισφοράς πραγματοποιείται κατά την διάρκεια μίας χρονικής περιόδου, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Όταν η υποχρέωση εισφοράς προκύπτει με την επίτευξη ενός ελαχίστου ορίου, για παράδειγμα ενός καθορισμένου ύψους εσόδων, η διερμηνεία διευκρινίζει ότι καμία υποχρέωση δεν πρέπει να αναγνωρίζεται πριν την επίτευξη του καθορισμένου ελαχίστου απαιτούμενου ορίου.

Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Νέα πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από τον Όμιλο και την Εταιρεία

Ένα πλήθος νέων προτύπων και τροποποιήσεων σε υπάρχοντα πρότυπα θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2015, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί για χρήση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή ο Όμιλος δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με τον Όμιλο έχουν ως ακολούθως:

ΔΛΠ 1, Τροποποίηση - Γνωστοποιήσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016)

Η τροποποίηση διευκρινίζει τις οδηγίες του ΔΛΠ 1 σχετικά με τις έννοιες της σημαντικότητας και της συγκέντρωσης, την παρουσίαση των μερικών αθροισμάτων, την δομή των οικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 7, Τροποποίηση – Γνωστοποιήσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση απαιτεί γνωστοποίηση πληροφοριών που επιτρέπουν στους χρήστες οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν μεταβολές στις υποχρεώσεις προερχόμενες από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων τόσο των αλλαγών από ταμειακές ροές όσο και μη ταμειακές μεταβολές. Οι απαιτήσεις για γνωστοποιήσεις επιπροσθέτως ισχύουν για μεταβολές σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, όπως περιουσιακά στοιχεία που αντισταθμίζουν υποχρεώσεις προερχόμενες από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, εάν οι ταμειακές ροές από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είχαν συμπεριληφθεί ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές αυτών θα

συμπεριληφθούν στις ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν παραδείγματα που παρουσιάζουν πώς μία εταιρεία μπορεί να πληροί τον σκοπό των υποχρεώσεων για γνωστοποιήσεις.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 12, Τροποποίηση - Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές χρεωστικών τίτλων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία στις οικονομικές καταστάσεις και σε κόστος για σκοπούς φορολογικούς μπορούν να επιφέρουν εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές. Επιπλέον, διευκρινίζει ότι η λογιστική αξία ενός στοιχείου ενεργητικού δεν θέτει όριο στην εκτίμηση για πιθανά μελλοντικά φορολογητέα κέρδη και ότι κατά την σύγκριση εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη εξαιρούν φορολογικές μειώσεις προερχόμενες από τον αντιλογισμό αυτών των εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38, Τροποποιήσεις- Διευκρίνιση των Επιτρεπών Μεθόδων Απόσβεσης (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016)

Αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλες για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζει πως τα έσοδα δεν θεωρούνται κατάλληλη βάση επιμέτρησης της ανάλωσης των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 19, Τροποποίηση - Παροχές σε Εργαζομένους (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016)

Η τροποποίηση εφαρμόζεται σε εισφορές των εργαζομένων ή τρίτων μερών στα προγράμματα καθορισμένων παροχών και απλοποιεί την λογιστικοποίηση των εισφορών όταν είναι ανεξάρτητες του αριθμού των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάσει ενός σταθερού ποσοστού του μισθού. Η τροποποίηση επιτρέπει οι εισφορές αυτές να αφαιρούνται από το σχετικό έξοδο, στην χρήση που η σχετική υπηρεσία παρέχεται από τον εργαζόμενο, αντί της κατανομής τους στις περιόδους υπηρεσίας του υπαλλήλου.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 27, Τροποποίηση - Ατομικές οικονομικές καταστάσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016)

Αυτή η τροποποίηση επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις και επίσης αποσαφηνίζει τον ορισμό των ατομικών οικονομικών καταστάσεων. Συγκεκριμένα, ατομικές οικονομικές καταστάσεις είναι εκείνες που καταρτίζονται συμπληρωματικά των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή συμπληρωματικά των οικονομικών καταστάσεων ενός επενδυτή που δεν έχει επενδύσεις σε θυγατρικές αλλά έχει επενδύσεις σε συγγενείς ή κοινοπραξίες, οι οποίες επενδύσεις απαιτείται, βάσει του ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες, να λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 9, Χρηματοοικονομικά μέσα (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Τον Ιούλιο του 2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε στην τελική του μορφή το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει τις αναθεωρημένες απαιτήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, αναφέρεται στην αναγνώριση της μεταβολής της εύλογης αξίας του ιδίου χρέους που αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αντικαθιστά το υφιστάμενο μοντέλο το οποίο χρησιμοποιείται για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού βάσει των πραγματοποιηθέντων ζημιών με ένα μοντέλο που βασίζεται στις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο και, τέλος, ενσωματώνει αλλαγές σε ότι αφορά την λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων.

Το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) σε προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9 εισήγαγε νέες απαιτήσεις ταξινόμησης και επιμέτρησης (το 2009 και 2010) καθώς και ένα νέο λογιστικό μοντέλο αντιστάθμισης κινδύνων (το 2013). Η έκδοση του Ιουλίου του 2014 αποτελεί την τελική μορφή του προτύπου, αντικαθιστά την

προηγούμενες εκδόσεις του και σηματοδοτεί την ολοκλήρωση του έργου του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων για την αντικατάσταση του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση».

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Το ΔΠΧΑ 9 υιοθετεί μια ενιαία προσέγγιση για την ταξινόμηση όλων των κατηγοριών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση τους βασίζεται στο επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο χρησιμοποιεί η εταιρεία για τη διαχείριση των στοιχείων αυτών και στα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων. Το επιχειρησιακό μοντέλο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού της με σκοπό τη δημιουργία ταμειακών ροών δια μέσου της συλλογής συμβατικών ταμειακών ροών ή της πώλησης στοιχείων ενεργητικού ή και τον συνδυασμό αυτών. Κατόπιν αξιολόγησης, κάθε χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ταξινομείται σε μια από τις τρεις ακόλουθες κατηγορίες: σε εκείνη στην οποία η επιμέτρηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος, σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων τα οποία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

Σε ότι αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ο χειρισμός που ακολουθείται στο ΔΛΠ 39 μεταφέρεται στο ΔΠΧΑ 9, ουσιαστικά αμετάβλητος. Ωστόσο, σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, οι μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και αποδίδονται στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη ('own credit risk') θα πρέπει να καταχωρούνται στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση κι όχι στα αποτελέσματα υπό τον όρο ότι αυτό δεν θα είχε ως αποτέλεσμα μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση («λογιστική ασυμμετρία»).

Απομείωση των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, το ίδιο μοντέλο απομείωσης εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία υπόκεινται σε λογιστική απομείωση.

Το νέο μοντέλο απομείωσης εστιάζει στις μελλοντικές ζημιές και απαιτεί την αναγνώριση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, σε αντιδιαστολή με το ΔΛΠ 39, το οποίο απαιτούσε την αναγνώριση ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο μόνον μετά την επέλευση ενός ζημιογόνου γεγονότος. Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει μία προσέγγιση «τριών σταδίων» η οποία βασίζεται στην μεταβολή της πιστωτικής ποιότητας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού από την αρχική τους αναγνώριση. Ως εκ τούτου, κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, για τα μη απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού τους κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση, οι σχετικές ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο θα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα βάσει αυτών που αναμένονται σε χρονικό ορίζοντα 12-μηνου ('12-month expected credit losses'). Αν, ωστόσο, ο πιστωτικός κίνδυνος των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού αυξηθεί σημαντικά σε σχέση με αυτόν κατά την αρχική τους αναγνώριση, τότε απαιτείται ο σχηματισμός πρόβλεψης για αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για την εναπομένουσα διάρκεια τους ('lifetime expected losses').

Για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία, κατά την αρχική τους αναγνώριση, είναι απομειωμένα απαιτείται ο σχηματισμός πρόβλεψης για αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για την εναπομένουσα διάρκεια τους ('lifetime expected losses').

Για την επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, πληροφορίες για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Λογιστική Αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα αναθεωρημένο μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης, το οποίο στοχεύει να ευθυγραμμίσει την λογιστική αντιστάθμισης με τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων από τη διοίκηση έτσι ώστε αυτές να αντικατοπτρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της οικονομικής οντότητας. Σύμφωνα με το νέο μοντέλο, εφαρμόζονται νέες απαιτήσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης, η διακοπή της λογιστικής αντιστάθμισης είναι επιτρεπτή μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις και διευρύνεται, σε σχέση με το ΔΛΠ 39, ο αριθμός των στοιχείων που μπορούν να συμμετάσχουν σε μια σχέση αντιστάθμισης είτε ως μέσα αντιστάθμισης είτε ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία.

Ο Όμιλος επί του παρόντος εξετάζει την επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28, Τροποποιήσεις - Εταιρείες επενδύσεων: Εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση ενοποίησης (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής των εταιρειών επενδύσεων και των θυγατρικών τους από την υποχρέωση ενοποίησης.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 10 και ΔΛΠ 28, Τροποποιήσεις - Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και μιας συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας (η ημερομηνία ισχύος θα ανακοινωθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις διευθετούν μία ασυνέπεια μεταξύ των διατάξεων του ΔΠΧΑ 10 και του ΔΛΠ 28 σχετικά με την πώληση ή εισφορά των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και μιας συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι αναγνωρίζεται ολόκληρο το κέρδος ή η ζημιά μιας συναλλαγής που περιλαμβάνει μία επιχείρηση, ενώ μερικό κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν αποτελούν μια επιχείρηση, ακόμα και αν αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι εντός θυγατρικής. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 11, Τροποποίηση - Από κοινού Συμφωνίες (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016)

Αυτή η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει την μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί μία 'επιχείρηση'.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 15, Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΔΠΧΑ 15 θεσπίζει ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο υπόδειγμα αναγνώρισης εσόδων με σκοπό την συστηματική εφαρμογή του σε όλες τις συμβάσεις πελατών, προσδιορίζει το χρόνο και το ύψος αναγνώρισης του εσόδου, πλην όμως, δεν επηρεάζει την αναγνώριση εσόδων από χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία υπόκεινται στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 39. Επιπροσθέτως, το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά τα προγενέστερα πρότυπα ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» μαζί με συναφείς διερμηνείες σε ότι αφορά την αναγνώριση εσόδων. Ο Όμιλος εξετάζει επί του παρόντος τις επιπτώσεις του ΔΠΧΑ 15 στις οικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 16, Μισθώσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αντικαθιστά τις τρέχουσες οδηγίες του ΔΛΠ 17, η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17. Οι μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται αναγνωρίζοντας την παρούσα αξία των πληρωτέων μισθωμάτων και απεικονίζονται είτε ως μισθωμένα στοιχεία ενεργητικού (right of use assets) ή μαζί με τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια. Επιπροσθέτως, αναγνωρίζεται χρηματοοικονομική υποχρέωση, εάν οι πληρωμές μισθωμάτων πραγματοποιούνται σταδιακά μέσα στον χρόνο, η οποία αντιπροσωπεύει την υποχρέωση πραγματοποίησης μελλοντικών πληρωμών για μισθώματα. Επιπροσθέτως, ο χειρισμός του εξόδου από μισθώσεις εναρμονίζεται για όλες τις μισθώσεις των μισθωτών και η αναγνώριση του εξόδου στις λειτουργικές μισθώσεις βάσει της σταθερής μεθόδου, κατά το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται με έξοδο απόσβεσης για τα μισθωμένα στοιχεία ενεργητικού και έξοδο τόκου επί των υποχρεώσεων από την μίσθωση. Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού από τους μισθωτές δεν είναι υποχρεωτική για ορισμένες βραχυχρόνιας διάρκειας μισθώσεις καθώς και μισθώσεις χαμηλής αξίας στοιχείων ενεργητικού.

Σύμφωνα με το νέο πρότυπο μία μίσθωση ορίζεται ως ένα συμβόλαιο, ή μέρος συμβολαίου, που εμπερικλείει το δικαίωμα χρήσης ενός στοιχείου ενεργητικού (το υποκείμενο στοιχείο ενεργητικού) για μία χρονική περίοδο σε αντάλλαγμα τιμήματος.

Ο Όμιλος εξετάζει επί του παρόντος τις επιπτώσεις του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές καταστάσεις,

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2010-2012 (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2016)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε επτά ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-12 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Ορισμός της προϋπόθεσης κατοχύρωσης στο ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»
- Λογιστικός χειρισμός ενδεχόμενου τιμήματος σε μια συνένωση επιχειρήσεων στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»
- Συνάθροιση των λειτουργικών τομέων και συμφωνία του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού των τομέων προς αναφορά με τα στοιχεία ενεργητικού της οικονομικής οντότητας στο ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς»
- Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις στο ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»
- Μέθοδος αναπροσαρμογής - αναλογική αναδιτύπωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια»
- Βασικά διοικητικά στελέχη στο ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών»

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

- Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναδιτύπωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων στο ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία»

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2012-2014 (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2016)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2012-14 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Διευκρίνιση του ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες» πως όταν ένα περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) αναταξινομείται από «διακρατούμενο προς πώληση» σε «διακρατούμενο προς διανομή», ή το αντίθετο, αυτό δεν αποτελεί αλλαγή στο σχέδιο για πώληση ή διανομή και δεν πρέπει να λογιστικοποιείται σαν αλλαγή.
- Προσθήκη στο ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις» συγκεκριμένων οδηγιών προκειμένου να βοηθήσει τη διοίκηση να προσδιορίσει εάν οι όροι μίας συμφωνίας για εξυπηρέτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει μεταβιβαστεί συνιστούν συνεχιζόμενη ανάμειξη. Επιπλέον διευκρινίζει πως οι επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει της τροποποίησης του ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις – Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτούνται για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός εάν απαιτείται από το ΔΛΠ 34.
- Διευκρίνιση στο ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» ότι όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο προεξόφλησης για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.
- Διευκρίνιση στο ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» της έννοιας του «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» που αναφέρεται στο πρότυπο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

2.2 Ενοποίηση**(α) Θυγατρικές**

Θυγατρικές είναι οι εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος, ασκεί άμεσα ή έμμεσα έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μια οικονομική οντότητα όταν είναι εκτεθειμένος, ή έχει δικαιώματα σε κυμαινόμενες αποδόσεις στο πλαίσιο της συμμετοχής του στην εκδότρια και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις αποδόσεις αυτές μέσω της εξουσίας του επί της εκδότριας. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της θυγατρικής και παύουν να ενοποιούνται την ημέρα που ο Όμιλος παύει να έχει δικαίωμα ελέγχου. Το σύνολο των συνολικών εσόδων λογίζεται κατ' αναλογία στους ιδιοκτήτες της μητρικής και στα δικαιώματα τρίτων, ακόμη και αν το υπόλοιπο που αναλογεί στα δικαιώματα τρίτων είναι χρεωστικό.

Ενδοομιλικές συναλλαγές, ενδοομιλικά υπόλοιπα και ενδοομιλικά κέρδη, που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται, όπως επίσης απαλείφονται και οι ενδοομιλικές ζημιές, εκτός αν η εν λόγω συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών εταιρειών έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να συνάδουν με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου παρατίθενται στην σημείωση 9.

(β) Συνενώσεις επιχειρήσεων που αφορούν οντότητες που τελούν υπό κοινό έλεγχο

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 "Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη", και δεδομένου ότι συνενώσεις επιχειρήσεων μεταξύ οντοτήτων που τελούν υπό κοινό έλεγχο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 "Συνενώσεις Επιχειρήσεων", οι εν λόγω συναλλαγές λογιστικοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων (επίσης γνωστή ως λογιστική συγχωνεύσεων), λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πρόσφατες εκδόσεις άλλων φορέων θέσπισης λογιστικών προτύπων, οι οποίοι χρησιμοποιούν παρόμοιο εννοιολογικό πλαίσιο και συμμορφώνονται με τις γενικές αρχές που διέπουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, καθώς και τις αποδεκτές πρακτικές του κλάδου.

Στο πλαίσιο της μεθόδου συνένωσης συμφερόντων, ο Όμιλος αναγνωρίζει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις των θυγατρικών στις λογιστικές τους αξίες προ συνένωσης, χωρίς οποιαδήποτε αναπροσαρμογή σε εύλογες αξίες και χωρίς αναγνώριση υπεραξίας (Goodwill). Ενδεχόμενη διαφορά μεταξύ του κόστους της

συναλλαγής και της λογιστικής αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται λογιστικοποιείται στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου.

Τα ενοποιημένα ίδια κεφάλαια αποτελούνται από τα ακόλουθα:

Μετοχικό Κεφάλαιο:	Το μετοχικό κεφάλαιο αποτελείται από την ονομαστική αξία των κοινών μετοχών που έχουν εκδοθεί από την Εταιρεία.
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον:	Στα αποθεματικά και τα αποτελέσματα εις νέον του Ομίλου αναγνωρίζονται τα αποθεματικά και τα αποτελέσματα εις νέον των θυγατρικών και της Εταιρείας, μετά την απάλειψη των ενδοομιλικών συναλλαγών.
Διαφορά Ενοποίησης:	Η διαφορά μεταξύ των επενδύσεων σε θυγατρικές (άμεσες και έμμεσες) της Εταιρείας και του μετοχικού κεφαλαίου καθώς και των διαφορών υπέρ το άρτιο των θυγατρικών εταιρειών κατά την ημερομηνία της Σύστασης της Εταιρείας αναγνωρίζονται και παρουσιάζονται ξεχωριστά στα ίδια κεφάλαια ως «Διαφορά ενοποίησης».

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τα αποτελέσματα των λειτουργιών, σαν η μεταβίβαση των μετοχικών μεριδίων να είχε συμβεί στην αρχή της χρήσης. Για το λόγο αυτό, τα αποτελέσματα της χρήσης, περιλαμβάνουν τα ατομικά αποτελέσματα των θυγατρικών από την αρχή της χρήσης μέχρι την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών καθώς και των ενοποιημένων αποτελεσμάτων από την ημερομηνία αυτή μέχρι το τέλος της περιόδου. Οι επιδράσεις των ενδοομιλικών συναλλαγών του Ομίλου επί των περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων, αποτελεσμάτων περιόδου καθώς και των αποτελεσμάτων εις νέον έχουν απαλειφθεί.

Συγκριτικά ποσά

Τα συγκριτικά ποσά παρουσιάζονται σαν η εξαγορά να είχε πραγματοποιηθεί στην αρχή της παλαιότερης συγκριτικής περιόδου που παρουσιάζεται. Η μέθοδος της συνένωσης των συμφερόντων και οι λογιστικές πολιτικές που παρατίθενται στις προηγούμενες παραγράφους, έχουν εφαρμοσθεί αναδρομικά και ως εκ τούτου στις οικονομικές καταστάσεις και τις οικονομικές πληροφορίες που παρουσιάζονται για τις συγκριτικές περιόδους τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις καθώς και τα αποτελέσματα και οι ταμειακές ροές των θυγατρικών έχουν συνενωθεί στις ιστορικές λογιστικές τους αξίες χωρίς αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες.

2.3. Ξένο νόμισμα

(α) Αποτίμηση ξένων θυγατρικών εταιριών

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων των θυγατρικών εταιρειών εξωτερικού μετατρέπονται στο συναλλακτικό νόμισμα του Ομίλου με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με βάση τη μέση τιμή συναλλάγματος για την περίοδο αναφοράς.

Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων από θυγατρικές, οι οποίες δε σχεδιάζεται ή δεν αναμένεται να τακτοποιηθούν και αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές εξωτερικού, αναγνωρίζονται στην «Κατάσταση συνολικών εσόδων». Οι συναλλαγματικές διαφορές μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της θυγατρικής. Όσον αφορά τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τα νομισματικά στοιχεία που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη θυγατρική, αυτές μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την αποπληρωμή τους ή όταν αναμένεται να τακτοποιηθούν.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη/ζημιές) που προκύπτουν κατά το διακανονισμό των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από τη μετατροπή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα που αντισταθμίζουν την καθαρή επένδυση σε θυγατρικές εξωτερικού ή τις ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, οι οποίες μεταφέρονται στα ίδια κεφάλαια.

Τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, εκτός από τα μη χρηματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα που αποτιμώνται σε εύλογη αξία και τα οποία μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία που προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας σε αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια, βάσει της κατηγοριοποίησης του μη χρηματικού στοιχείου.

2.4 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν ακίνητα, βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα, έπιπλα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές και λοιπό εξοπλισμό καθώς και μεταφορικά μέσα και παρουσιάζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης.

Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων αυτών. Έξοδα μεταγενέστερα της απόκτησης ενός ενσώματου περιουσιακού στοιχείου, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν θεωρείται πιθανό ότι θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Όταν προκύπτουν έξοδα επισκευών και συντήρησης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των παγίων στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως:

Γήπεδα:	Μηδενική απόσβεση
Κτίρια:	40 έως 50 έτη
Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων:	Η χαμηλότερη μεταξύ της διάρκειας του συμβολαίου εκμίσθωσης ή της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής του.
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές:	4 έως 7 έτη
Λοιπά έπιπλα και Εξοπλισμός:	4 έως 12 έτη
Μεταφορικά Μέσα:	5 έως 7 έτη

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αξιολογούνται περιοδικά για απομείωση, και οποιαδήποτε ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ειδικώς, τα ακίνητα εξετάζονται ετησίως από εξωτερικούς εκτιμητές, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους.

Το κόστος κτήσης και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων που πωλούνται ή αποσύρονται μεταφέρονται από τους αντίστοιχους λογαριασμούς τη στιγμή της πώλησης ή απόσυρσης και οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία προκύπτει καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5 Επενδύσεις σε ακίνητα

Ως επενδύσεις σε ακίνητα, καταχωρούνται τα ακίνητα που κατέχονται για αποδόσεις ενοικίων και/η κεφαλαιουχικές ανατιμήσεις. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων αυτών. Μεταγενέστερα, οι επενδύσεις σε ακίνητα, παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των παγίων στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως:

Γήπεδα:	Μηδενική απόσβεση
Κτίρια:	40 έως 50 έτη

Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται ετησίως από εξωτερικούς εκτιμητές, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους.

2.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το υπερβάλλον της εύλογης αξίας του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος κατά την ημερομηνία εξαγοράς, επί της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των καθαρών αναγνωρίσιμων

περιουσιακών στοιχείων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αποκτηθήκαν. Η υπεραξία που προκύπτει από την εξαγορά θυγατρικών εταιρειών περιλαμβάνεται στα «άυλα πάγια στοιχεία».

Η υπεραξία κατά την εξαγορά θυγατρικών δεν αποσβένεται, αλλά ελέγχεται για απομείωση σε ετήσια βάση ή συχνότερα, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις ότι έχει προκύψει απομείωση. Ο έλεγχος απομείωσης του Ομίλου διενεργείται στο τέλος κάθε χρήσης. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη εξωτερική πληροφόρηση όπως δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, συνεχή ύφεση στις χρηματοοικονομικές αγορές, αστάθεια στις αγορές και μεταβολές στα επίπεδα του κινδύνου αγοράς και του συναλλαγματικού κινδύνου, μια μη αναμενόμενη πτώση στην εμπορική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή αγοραία αξία κεφαλαιοποίησης μικρότερη της λογιστικής αξίας της καθαρής θέσης, μαζί με μια επιδείνωση σε εσωτερικούς δείκτες απόδοσης, προκειμένου να εκτιμηθεί αν υπάρχει κάποια ένδειξη απομείωσης.

Η υπεραξία λογίζεται στο κόστος μείον σωρευτικές ζημιές απομείωσης. Όταν επανεξετάζεται για απομείωση, η υπεραξία που αποκτήθηκε σε μια συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται σε εκείνες τις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από τις συνέργειες της συνένωσης επιχειρήσεων. Κάθε μονάδα ή ομάδα μονάδων στις οποίες έχει κατανομηθεί υπεραξία αντιπροσωπεύει το χαμηλότερο επίπεδο εντός του Ομίλου στο οποίο παρακολουθείται η υπεραξία για σκοπούς εσωτερικής διοίκησης.

Το μοντέλο ελέγχου απομείωσης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος συγκρίνει τη λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδας μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών με το ανακτήσιμο ποσό της. Η λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών βασίζεται στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών. Το ανακτήσιμο ποσό καθορίζεται με βάση την αξία λόγω χρήσης (value-in-use) η οποία είναι η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδα μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο προ φόρων που αντιπροσωπεύει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς σχετικά με την διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που είναι συναφείς με το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και τις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Μια ζημιά απομείωσης προκύπτει αν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του και αναγνωρίζεται αμέσως ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης δεν αντιλογίζονται μεταγενέστερα. Ο υπολογισμός των κερδών και των ζημιών από την πώληση μιας εταιρείας, περιλαμβάνει και τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην εταιρεία που πωλείται.

(β) Λογισμικά προγράμματα

Στο λογαριασμό «Άυλα περιουσιακά στοιχεία» περιλαμβάνονται κυρίως τα έξοδα λογισμικού.

Κόστη που σχετίζονται με τη συντήρηση υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν προκύπτουν. Κόστη πληρωτέα σε τρίτους, που σχετίζονται με την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχικές βελτιώσεις, προστίθενται στο κόστος νέων λογισμικών προγραμμάτων, και αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο. Τα άυλα στοιχεία παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Τα άυλα στοιχεία αξιολογούνται περιοδικά για απομείωση και οποιαδήποτε ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους ως ακολούθως:

Λογισμικά προγράμματα : 4-7 έτη

2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις

2.7.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, στις ακόλουθες κατηγορίες: i) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ii) δάνεια και απαιτήσεις, iii) επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους και iv) επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση. Η απόφαση για την κατηγοριοποίηση λαμβάνεται από την Διοίκηση κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

i) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτά που προσδιορίστηκαν ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

αποτελεσμάτων, κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο καταχωρείται ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση όταν αποκτάται κυρίως με σκοπό βραχυπρόθεσμης πώλησης ή βραχυπρόθεσμης επαναγοράς ή όταν αποτελεί μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κοινή διαχείριση και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών. Επίσης σε αυτήν την κατηγορία καταχωρούνται τα παράγωγα μέσα που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση, εκτός αν προσδιορίζονται και είναι αποτελεσματικά ως μέσα αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος προσδιορίζει κατά την αρχική αναγνώρισή τους ορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όταν οποιοδήποτε από τα παρακάτω ισχύει:

- (α) απαλείφει ή μειώνει αισθητά μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση, ή
- (β) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μοιράζονται τους ίδιους κινδύνους και οι κίνδυνοι αυτοί αντιμετωπίζονται και εκτιμώνται με βάση την εύλογη αξία, ή
- (γ) σύνθετα προϊόντα περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν σημαντικά τις ταμειακές ροές του κύριου συμβολαίου.

ii) Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, εκτός εκείνων που κατά την αρχική αναγνώριση προσδιορίστηκαν από τον Όμιλο ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων ή ως διαθέσιμα προς πώληση. Τα δάνεια και λοιπές απαιτήσεις από συνεργάτες τα οποία περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Λοιπές απαιτήσεις» ανήκουν επίσης σε αυτήν την κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και αντιμετωπίζονται με τις ίδιες λογιστικές αρχές που διέπουν τα δάνεια και απαιτήσεις όπως περιγράφονται παρακάτω.

iii) Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους

Οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με συγκεκριμένη λήξη, με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και για τις οποίες η Διοίκηση του Ομίλου έχει τη θετική πρόθεση και δυνατότητα να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους.

iv) Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις, είναι οι επενδύσεις που αποκτούνται για ακαθόριστο χρονικό διάστημα, οι οποίες μπορεί να πωληθούν, λόγω ανάγκης ρευστότητας, ή αλλαγών στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, ή στις τιμές των μετοχών.

2.7.2 Αναγνώριση, λογιστικός χειρισμός και υπολογισμός

Οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον των εξόδων συναλλαγής. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και τα έξοδα συναλλαγής επιβαρύνουν το λογαριασμό αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, και στις μεταγενέστερες περιόδους αποτιμώνται και παρουσιάζονται στην εύλογη αξία. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες, καθώς και οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, παρουσιάζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία της κατηγορίας «Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», περιλαμβάνονται, κατά την περίοδο που προκύπτουν, στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων καταχωρούνται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μέχρι το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού να αποαναγνωριστεί ή να υποστεί απομείωση, οπότε, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημιά που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο λογιστικός χειρισμός των εσόδων από τόκους και των εσόδων από μερίσματα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία περιγράφεται στην σημείωση 2.22.

2.7.3 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές του στοιχείου λήγουν ή ο Όμιλος μεταφέρει τα δικαιώματά του να εισπράξει αυτές τις ροές με μια άμεση πώληση με την οποία

ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχουν μεταφερθεί.

2.7.4 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις προοριζόμενες για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτές που προσδιορίστηκαν ως υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, κατά την αρχική αναγνώριση. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν τα επενδυτικά συμβόλαια (unit linked προϊόντα) και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι λογιστικές αρχές των ανωτέρω χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων περιγράφονται στις Σημειώσεις 2.14 (γ) και 2.10, αντίστοιχα.

2.8 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός στοιχείου ενεργητικού ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου ο Όμιλος έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανακλά τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Ο Όμιλος επιμετράει την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε ο Όμιλος χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μία συναλλαγής.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί μέσες τιμές αγοράς ως ένα πρακτικό μέσο επιμέτρησης της εύλογης αξίας εντός του περιθωρίου ζήτησης-προσφοράς.

Η βέλτιστη απόδειξη της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου κατά την αρχική αναγνώριση είναι συνήθως η τιμή συναλλαγής ήτοι η εύλογη αξία του δοθέντος ή ληφθέντος ανταλλάγματος, εκτός εάν ο Όμιλος θεωρεί ότι η εύλογη αξία, κατά την αρχική αναγνώριση αποδεικνύεται από επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά για πανομοιότυπο στοιχείο ενεργητικού ή υποχρέωση ή βάσει μιας τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές.

Όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις, των οποίων η εύλογη αξία επιμετράται ή γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις, κατηγοριοποιούνται εντός της ιεραρχίας εύλογης αξίας, με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που είναι σημαντικά για την συνολική επίτευξη της επιμέτρησης (σημ. 4.6).

2.9 Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

2.9.1 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, εξετάζει κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που δεν επιμετρούνται με την μέθοδο της εύλογης αξίας, έχουν υποστεί απομείωση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων υπόκεινται σε απομείωση όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου («ζημιογόνο γεγονός»), και το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση στις αναμενόμενες μελλοντικές ταμιακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα.

Αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης της αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων θεωρούνται από τον Όμιλο τα εξής:

- Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή οφειλέτη
- Αθέτηση ενός συμβολαίου, όπως ανεξόφλητα υπόλοιπα ή υπερημερία τόκων ή αρχικών πληρωμών
- Ο δανειολήπτης δύναται να προχωρήσει σε πτώχευση ή άλλη οικονομική αναδιοργάνωση
- Η εξαφάνιση της ενεργής αγοράς για το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο εξαιτίας οικονομικών δυσκολιών.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

- Εμφανή στοιχεία που υποδεικνύουν ότι υπάρχει μία αξιολογή μείωση στις υπολογισμένες ταμειακές ροές από ένα χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθώς η αρχική αναγνώριση αυτών των στοιχείων, παρά το γεγονός ότι η μείωση δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε ξεχωριστά οικονομικά στοιχεία του χαρτοφυλακίου, περιλαμβάνει:
 - αρνητικές αλλαγές στην κατάσταση εξόφλησης των δανειοληπτών σε ένα χαρτοφυλάκιο, και
 - εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με αδυναμία εξόφλησης των στοιχείων ενός χαρτοφυλακίου.
- σημαντική υποβάθμιση του εσωτερικού ή εξωτερικού βαθμού φερεγγυότητας των χρηματοοικονομικών μέσων του πιστούχου όταν εξετάζονται με άλλες πληροφορίες.

Στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα στην αναπόσβεστη αξία κτήσηςΑξιολόγηση απομείωσης

Ο Όμιλος αρχικά αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης ξεχωριστά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι από μόνα τους σημαντικά. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά, αξιολογούνται είτε ξεχωριστά είτε ομαδικά. Αν ο Όμιλος αποφασίσει ότι δεν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης για κάποιο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που αξιολογήθηκε ξεχωριστά, είτε είναι σημαντικό είτε όχι, το συμπεριλαμβάνει σε ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και τα αξιολογεί ομαδικά για απομείωση. Στοιχεία ενεργητικού που αξιολογούνται για απομείωση ξεχωριστά και για τα οποία υπάρχει και συνεχίζει να αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης, δεν συμπεριλαμβάνονται στην ομαδική αξιολόγηση για απομείωση.

Επιμέτρηση απομείωσης

Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που παρουσιάζονται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης τους, το ποσό της ζημίας απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων των μελλοντικών ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Το τρέχον ποσό του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται και το ποσό της ζημίας αναγνωρίζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων. Αν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, φέρει κυμαινόμενο επιτόκιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο για τον υπολογισμό της ζημίας απομείωσης, είναι το τρέχον πραγματικό επιτόκιο που καθορίζεται στο συμβόλαιο. Στην πράξη, ο Όμιλος μπορεί να υπολογίζει την απομείωση βάσει της εύλογης αξίας του μέσου χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Για σκοπούς ομαδικής αξιολόγησης για απομείωση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου (δηλαδή βάσει της μεθόδου αξιολόγησης του Ομίλου, που λαμβάνει υπόψη τον τύπο του στοιχείου ενεργητικού, τον επιχειρηματικό τομέα, τη γεωγραφική θέση, τον τύπο της εξασφάλισης, προηγούμενο καθεστώς αποπληρωμής, και τους σχετικούς παράγοντες). Αυτά τα χαρακτηριστικά σχετίζονται με τον υπολογισμό μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων στοιχείων ενεργητικού, αφού υποδεικνύουν την ικανότητα του χρεώστη να πληρώσει όλα τα ποσά που οφείλονται βάσει των όρων του συμβολαίου των στοιχείων ενεργητικού που αξιολογούνται.

Αντιλογισμός απομείωσης

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως βελτίωσης στο βαθμό φερεγγυότητας του χρεώστη), η προηγουμένως αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης αντिलογίζεται. Το ποσό που αντिलογίστηκε αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση

Στον υπολογισμό απομείωσης των επενδύσεων σε μετοχικούς και χρεωστικούς τίτλους που έχουν αναγνωριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση, λαμβάνεται υπόψη τυχόν σημαντική και παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας του τίτλου κάτω από το κόστος του. Όπου υπάρχει τέτοια ένδειξη για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, η συσσωρευμένη ζημία – που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον τις ζημιές απομείωσης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως στην κατάσταση αποτελεσμάτων – μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ζημιές απομείωσης σε μετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, δεν αντिलογίζονται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου που αναγνωρίστηκε ως διαθέσιμος προς πώληση αυξηθεί, και η αύξηση αυτή μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της ζημίας απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων, η ζημία απομείωσης αντिलογίζεται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

2.9.2 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Στοιχεία τα οποία έχουν ωφέλιμη ζωή αορίστου διάρκειας δεν αποτελούν αντικείμενο απόσβεσης και εξετάζονται σε ετήσια βάση για απομείωση. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται επανεξετάζονται για απομείωση οποτεδήποτε γεγονότα ή μεταβολές σε συνθήκες υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Μια ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η υψηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου μείον το κόστος πώλησης και της αξίας χρήσης του. Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα χαμηλότερα επίπεδα όπου μπορούν να προσδιοριστούν ξεχωριστές ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ρών).

2.10 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, περιλαμβάνουν κυρίως συμβάσεις ξένου συναλλάγματος (foreign exchange contracts), προθεσμιακές νομισματικές συμβάσεις (forward currency agreements) και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίων - που πωλήθηκαν και αγοράστηκαν (interest rate options - written and purchased), ανταλλαγές συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps), και άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Τα παράγωγα, αναγνωρίζονται αρχικά στον ισολογισμό στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία σύναψης του συμβολαίου, και ακολούθως επαναποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Ως εύλογη αξία θεωρείται η αγοραία αξία τους, λαμβάνοντας υπόψη πρόσφατες συναλλαγές στην αγορά, ενώ στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει αγοραία αξία, η εύλογη αξία υπολογίζεται βάσει μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ρών (discounted cash flow models) και αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης (options pricing models). Όταν η εύλογη αξία είναι θετική, τα παράγωγα περιλαμβάνονται στο ενεργητικό, ενώ όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις. Οι αρχές επιμέτρησης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, περιγράφονται στις σημειώσεις 2.8. και 4.6.

Κάποια παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά παράγωγα όταν οι κίνδυνοι και τα χαρακτηριστικά τους δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και το κύριο συμβόλαιο δε λογίζεται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα αυτά παράγωγα, παρουσιάζονται στην εύλογη αξία, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ο Όμιλος δεν κατείχε ενσωματωμένα παράγωγα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα στις χρήσεις 2014 και 2015.

Η μέθοδος αναγνώρισης κέρδους ή ζημίας από μεταβολές στην εύλογη αξία, εξαρτάται από το αν το παράγωγο καταχωρείται και πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως μέσο αντιστάθμισης. Εφόσον καταχωρείται ως μέσο αντιστάθμισης, η μέθοδος αναγνώρισης καθορίζεται ανάλογα με τη φύση του στοιχείου που αντισταθμίζεται από το παράγωγο αυτό.

Ο Όμιλος καταχωρεί ορισμένα παράγωγα ως:

- 1) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου των μεταβολών εύλογης αξίας αναγνωρισθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ή μη αναγνωρισθέντων δεσμεύσεων (μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας),
- 2) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των ταμειακών ρών από αναγνωρισθέντα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων ή από πολύ πιθανές προβλεπόμενες συναλλαγές (μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ρών)

Ο Όμιλος, κατά τη σύναψη της συναλλαγής, στοιχειοθετεί τη σχέση μεταξύ των μέσων αντιστάθμισης και των στοιχείων που αντισταθμίζονται, καθώς και το σκοπό και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου που εξυπηρετείται μέσω της σύναψης διαφόρων συναλλαγών αντιστάθμισης. Επίσης, στοιχειοθετεί την εκτίμησή του, κατά τη σύναψη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, για την αποτελεσματικότητα των παραγώγων - που χρησιμοποιούνται σε συναλλαγές αντιστάθμισης - στο να συμψηφίζουν μεταβολές στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των στοιχείων που αντισταθμίζουν.

i) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όπως και οι μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που αντισταθμίζονται, οι οποίες οφείλονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται. Αν η αντιστάθμιση παύσει να πληροί τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, το ποσό της αναπροσαρμογής της λογιστικής αξίας ενός αντισταθμισμένου στοιχείου για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μέχρι τη λήξη του.

ii) Αντιστάθμιση ταμειακών ρών

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που προσδιορίζονται και πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστούν ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ρών, αναγνωρίζεται στα λοιπά

αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση. Το κέρδος ή η ζημία της μη αποτελεσματικής αναλογίας, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που έχουν συσσωρευθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις περιόδους κατά τις οποίες το αντισταθμισμένο στοιχείο επιδρά στο κέρδος ή τη ζημία (π.χ. όταν πραγματοποιείται η προβλεπόμενη πώληση του στοιχείου που αντισταθμίζεται). Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια κατά τη στιγμή εκείνη παραμένουν στα ίδια κεφάλαια και όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί, τότε αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Όταν μια προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημία που είχε καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

iii) Παράγωγα που δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση

Ορισμένα παράγωγα δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική για σκοπούς I.F.R.S., και οι μεταβολές στην εύλογη αξία τους αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι εύλογες αξίες παραγώγων μέσων κρατούνται προς εμπορία και για σκοπούς αντιστάθμισης.

2.11 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν και μόνον όταν, ο Όμιλος έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών, και παράλληλα προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης του περιουσιακού στοιχείου εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

2.12 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

(i) Τρέχουσα φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών υπολογίζεται με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη.

(ii) Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται, χρησιμοποιώντας την μέθοδο της υποχρέωσης, στις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και της λογιστικής αξίας τους στις οικονομικές καταστάσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαδώς θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι κυριότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, από τις αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, από συντάξεις και λοιπές παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό, και από την αποτίμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στην έκταση που είναι πιθανόν ότι θα υπάρχουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Το λογιστικό υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται στον βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ανάκτηση ολόκληρης ή μέρους της απαίτησης. Κάθε τέτοια μείωση αντιλογίζεται στο βαθμό που καθίσταται πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα.

Ο αναβαλλόμενος φόρος, που σχετίζεται με τη μεταβολή στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση επενδύσεων που αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων, αναγνωρίζεται επίσης στην κατάσταση συνολικών εσόδων και μεταφέρεται μεταγενέστερα στο λογαριασμό αποτελεσμάτων μαζί με το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία.

Η Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολογεί την θέση της σε θέματα που σχετίζονται με τις φορολογικές αρχές και σχηματίζει προβλέψεις όπου απαιτείται για τα ποσά που αναμένονται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

2.13 Παροχές στο προσωπικό

i) Προγράμματα συνταξιοδότησης καθορισμένων εισφορών

Ο Όμιλος παρέχει ορισμένα προγράμματα συνταξιοδότησης καθορισμένων εισφορών. Οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλει ο Όμιλος επενδύονται και τοποθετούνται σε ειδικές κατηγορίες προϊόντων. Οι υπάλληλοι, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος, συμμετέχουν στην απόδοση των ανωτέρω επενδύσεων. Οι εισφορές του Ομίλου καταχωρούνται ως έξοδο στην χρήση κατά την οποία καταβάλλονται.

ii) Προγράμματα συνταξιοδότησης καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, όταν οι υπάλληλοι παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι την συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης, δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση η οποία υπολογίζεται με βάση τα χρόνια υπηρεσίας τους και τις απολαβές τους κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη βάσει αναλογιστικής μελέτης για την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το κόστος για αποζημιώσεις εξόδου αναγνωρίζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια των χρόνων υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με αναλογιστικές αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο.

Η υποχρέωση της αποζημίωσης αποχώρησης υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών, χρησιμοποιώντας τα επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης, με όρους λήξης που προσεγγίζουν τους όρους της σχετικής υποχρέωσης (βλέπε Σημείωση 25).

Η επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό για την αποζημίωση αποχώρησης αναγνωρίζεται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα χωρίς τη δυνατότητα αναταξινόμησης μελλοντικά στα αποτελέσματα. Το κόστος παρελθούσας προϋπηρεσίας και το έξοδο τόκου αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι καταβλητέες αποζημιώσεις μετά την πάροδο των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού, προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

iii) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως, ή οποτεδήποτε ένας εργαζόμενος αποδεχτεί εθελοντικά να αποχωρήσει σε αντάλλαγμα για τον οικειοθελή τερματισμό της απασχόλησης του. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση των υπαλλήλων που ήδη υπάρχουν στον Όμιλο σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Οι καταβλητέες αποζημιώσεις μετά την πάροδο των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού, προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

iv) Παροχές για συμμετοχή στα κέρδη και επιδόματα

Η Διοίκηση περιοδικά και κατά βούληση ανταμείβει με μετρητά (bonus), υπαλλήλους με υψηλή απόδοση. Παροχές σε μετρητά (bonus) οι οποίες απαιτούν έγκριση μόνο από την διοίκηση, αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα έξοδα προσωπικού. Η διανομή κερδών στους υπαλλήλους, για την οποία απαιτείται έγκριση από την Γενική Συνέλευση, αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού στη χρήση που εγκρίνεται από τους μετόχους της Εταιρείας.

2.14 Ασφαλιστήρια και επενδυτικά συμβόλαια

Ο Όμιλος διέπεται από τις διατάξεις του Ν.2190/1920 "περί ανωνύμων εταιριών", από τις διατάξεις του Ν.Δ.400/1970 περί "Ιδιωτικής Επιχείρησης Ασφάλισως", τις Οδηγίες και τους Κανονισμούς της Ασφαλιστικής Εποπτικής Επιτροπής της Ρουμανίας και των αποφάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης όπως έχουν διαμορφωθεί έως σήμερα ύστερα από τις σχετικές τροποποιήσεις.

Ο Όμιλος υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 4 από 1 Ιανουαρίου 2005 με αναδρομική εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2004, οπότε και έγινε η ταξινόμηση των συμβολαίων σε ασφαλιστήρια και σε χρηματοοικονομικά συμβόλαια και η αξιολόγηση της επάρκειας των ασφαλιστικών προβλέψεων.

Ταξινόμηση συμβολαίων

Ο Όμιλος εκδίδει προϊόντα τα οποία φέρουν ασφαλιστικό ή χρηματοοικονομικό κίνδυνο ή και τα δύο. Ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι εκείνα τα συμβόλαια με τα οποία μεταφέρεται σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος από τον ασφαλιζόμενο στην ασφαλιστική εταιρεία και όπου η ασφαλιστική εταιρεία αποδέχεται να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο σε περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι σημαντικός όταν και μόνον όταν ένα ασφαλιζόμενο συμβάν θα μπορούσε να αναγκάσει την ασφαλιστική

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

εταιρεία να καταβάλει σημαντικές επιπλέον παροχές. Οι επιπλέον παροχές αναφέρονται σε ποσά που υπερβαίνουν εκείνα που θα ήταν καταβλητέα αν ο ασφαλισμένος κίνδυνος δεν είχε επέλθει.

Ένα συμβόλαιο που εκθέτει την ασφαλιστική εταιρεία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο χωρίς σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο, δεν είναι ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Κάποια συμβόλαια εκθέτουν τον Όμιλο σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο επιπροσθέτως του σημαντικού ασφαλιστικού κινδύνου.

Υπάρχουν ασφαλιστικά προϊόντα μακροχρόνιας διάρκειας που περιέχουν χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη. Αυτά τα προϊόντα δίνουν το δικαίωμα στον κάτοχο να λαμβάνει πρόσθετα οφέλη πέραν αυτών που εγγυάται το συμβόλαιο, το ύψος των οποίων έγκειται στην διακριτική ευχέρεια του Ομίλου σε συνδυασμό με τους όρους κάθε συμβολαίου και με την απόδοση των επενδύσεων του Ομίλου που αντιστοιχούν στις ασφαλιστικές προβλέψεις ζωής.

Επενδυτικά προϊόντα είναι αυτά που φέρουν χρηματοοικονομικό κίνδυνο με μη σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο.

Ο Όμιλος εφαρμόζοντας τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 4 διενήργησε διαχωρισμό των συμβολαίων της σε ασφαλιστήρια συμβόλαια και σε χρηματοοικονομικά συμβόλαια.

Για τον Όμιλο σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος είναι εκείνος που το καταβληθέν ποσό σε περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού γεγονότος υπερβαίνει το 10,0% των καταβαλλόμενων ασφαλίσεων.

(α) Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ασφαλίσεων Ζωής

Είναι τα συμβόλαια με τα οποία ο Όμιλος ασφαλίζει κινδύνους που σχετίζονται με την ανθρώπινη ζωή. Σε αυτά εντάσσονται καλύψεις θανάτου, επιβίωσης, ισοβίων παροχών, συντάξεων, ανικανότητας, ατυχημάτων, προγραμμάτων ασθένειας τόσο σε ατομική όσο και σε ομαδική βάση. Τα ασφάλιστρα περιοδικών καταβολών αναγνωρίζονται ως έσοδο (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά της περιόδου ασφάλισης και εμφανίζονται πριν την αφαίρεση της προμήθειας, ενώ οι παροχές, όταν προκύπτουν, καταχωρούνται ως έξοδο. Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής ασφαλίσεων τα ασφάλιστρα αυτά αναγνωρίζονται ως έσοδο κατά τη καταβολή τους πριν την αφαίρεση της προμήθειας.

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής ταξινομούνται στις κάτωθι κατηγορίες :

(i) Ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής μακράς διάρκειας με ή χωρίς χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη

Τα συμβόλαια αυτού του τύπου είναι μακροχρόνιας διάρκειας με καλύψεις συνταξιοδότησης, επιβίωσης, μικτές ή ισόβιες, πρόσκαιρης κάλυψης θανάτου ή Unit Linked. Σε αυτά τα συμβόλαια περιλαμβάνονται και οι καλύψεις ατυχήματος, ανικανότητας, ασθένειας που παρέχονται ως συμπληρωματικές των βασικών καλύψεων ζωής. Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδο όταν καθίστανται πληρωτέα από τον κάτοχο του συμβολαίου. Τα ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν την αφαίρεση των προμηθειών. Οι αποζημιώσεις καταχωρούνται ως έξοδα όταν προκύπτουν. Όταν οι παροχές είναι προκαθορισμένες και εγγυημένες, η υποχρέωση, λόγω των συμβατικών παροχών, δημιουργείται για κινδύνους των οποίων τα ασφάλιστρα έχουν καταχωρηθεί ως έσοδο.

Για τις βασικές ασφαλίσεις ζωής η υποχρέωση καθορίζεται ως η αναμενόμενη αναλογιστική παρούσα αξία των παροχών, μείον την αναμενόμενη αναλογιστική παρούσα αξία των ασφαλίσεων που απαιτούνται για τις παροχές αυτές, με βάση τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την τιμολόγηση. Οι παραδοχές αυτές αφορούν την θνησιμότητα και την απόδοση των επενδύσεων. Η υποχρέωση περιλαμβάνει και τη πρόβλεψη για τη συμμετοχή στην υπεραπόδοση των μαθηματικών αποθεμάτων. Στα συμβόλαια μακροχρόνιας διάρκειας ενιαίου ασφαλίστρου σχηματίζεται επιπλέον πρόβλεψη για τα μελλοντικά έξοδα διαχείρισης των συμβολαίων αυτών.

Για τις συμπληρωματικές καλύψεις ασφαλίσεων ζωής η υποχρέωση αφορά προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

Οι υποχρεώσεις υπολογίζονται κάθε φορά που συντάσσονται οι Οικονομικές Καταστάσεις, βάσει των παραδοχών κάθε συμβολαίου που χρησιμοποιήθηκαν κατά την τιμολόγηση του. Στην περίπτωση των καλύψεων Unit Linked, όπου οι παροχές δεν είναι εγγυημένες η εύλογη αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται από την τρέχουσα τιμή μονάδας που απεικονίζει την εύλογη ανά μονάδα αξία του περιουσιακού στοιχείου που συνδέεται με την υποχρέωση, πολλαπλασιασμένη με τον σύνολο των μονάδων που αποδίδονται στον κάτοχο του συμβολαίου κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων.

Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν επίσης τα συμβόλαια λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου (Deposit Administration Funds). Τα συμβόλαια λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου είναι ομαδική ασφάλιση με την οποία συμφωνείται επενδυτική διαχειριστική ασφάλιση (λογαριασμός διαχείρισης κεφαλαίου) χωρίς οι ασφαλισμένοι να φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο αλλά με ένα ελάχιστο εγγυημένο επιτόκιο ορισμένο για κάθε συμβόλαιο. Η παροχή του

ασφαλιστή καταβάλλεται είτε με την, για οποιαδήποτε λόγο, αποχώρηση του ασφαλισμένου-μέλους της ομάδας από την εργασία του, σύμφωνα με τους όρους του κάθε συμβολαίου, είτε με την συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας.

Οι αποζημιώσεις και τα έξοδα που σχετίζονται με αυτές καταχωρούνται ως έξοδο βασιζόμενα στην εκτιμώμενη υποχρέωση για αποζημίωση προς τους δικαιούχους των συμβολαίων. Περιλαμβάνουν τα άμεσα και έμμεσα κόστη που προέκυψαν από τους διακανονισμούς των ζημιών και προκύπτουν από συμβάντα που έχουν συμβεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων ακόμα και αν δεν έχουν δηλωθεί στον Όμιλο. Ο Όμιλος δεν προεξοφλεί τις προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές εκτός από εκείνες που αφορούν απαλλαγής πληρωμής ασφαλιστών. Οι προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές εκτιμώνται βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών που υπάρχουν στους φακέλους για τις δηλωθείσες ζημιές και βάσει στατιστικής ανάλυσης για τις ζημιές που έχουν συμβεί μέχρι εκείνη την ημερομηνία αλλά δεν έχουν δηλωθεί.

(ii) Ασφαλιστήρια συμβόλαια βραχυχρόνιας διάρκειας

Σε αυτή την κατηγορία εντάσσονται ατομικά ή ομαδικά συμβόλαια πρόσκαιρης κάλυψης θανάτου, ανικανότητας, ατυχήματος ή ασθενειών, βραχείας διάρκειας. Οι παροχές σε περίπτωση συμβάντος μπορούν να είναι προκαθορισμένες ή να εξαρτώνται από την έκταση του συμβάντος, ανάλογα με τους όρους κάθε συμβολαίου. Δεν υπάρχουν παροχές λήξης και εξαγοράς.

Για όλα αυτά τα συμβόλαια τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδα (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά κατά τη διάρκεια της καλυπτόμενης περιόδου. Η αναλογία των ασφαλιστρών που εισπράττονται για τα συμβόλαια εν ισχύ, που αντιστοιχεί σε κινδύνους που δεν έχουν επέλθει, αναφέρεται ως απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών. Τα ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν την αφαίρεση των προμηθειών και είναι μικτά (περιλαμβάνουν τους σχετικούς φόρους).

Οι αποζημιώσεις και τα έξοδα που σχετίζονται με αυτές καταχωρούνται ως έξοδο βασιζόμενα στην εκτιμώμενη υποχρέωση για αποζημίωση προς τους δικαιούχους των συμβολαίων. Περιλαμβάνουν τα άμεσα και έμμεσα κόστη που προέκυψαν από τους διακανονισμούς των ζημιών και προκύπτουν από συμβάντα που έχουν συμβεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων ακόμα και αν δεν έχουν δηλωθεί στον Όμιλο. Οι προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές εκτιμώνται βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών που υπάρχουν στους φακέλους για τις δηλωθείσες ζημιές και βάσει στατιστικής ανάλυσης για τις ζημιές που έχουν συμβεί μέχρι εκείνη την ημερομηνία αλλά δεν έχουν δηλωθεί.

(β) Ασφαλιστήρια συμβόλαια Γενικών Ασφαλίσεων

Ο Όμιλος εκδίδει κυρίως βραχυπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια σε όλους τους κλάδους ασφάλισης γενικών ζημιών που δραστηριοποιείται, ενώ μακροπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια συνάπτονται κυρίως στον κλάδο περιουσίας.

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ατυχημάτων κυρίως καλύπτουν τους πελάτες του Ομίλου από τον κίνδυνο τραυματισμού τους ή ασθένειας ή τον κίνδυνο πρόκλησης ζημιάς σε τρίτους (αστική ευθύνη) κατά τη διάρκεια των νόμιμων δραστηριοτήτων τους. Οι περιπτώσεις που καλύπτονται συμπεριλαμβάνουν συμβατικά και μη γεγονότα. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων και της ευθύνης εργοδότη, καθώς επίσης και της γενικής αστικής ευθύνης ιδιωτών και επιχειρήσεων.

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια περιουσίας κυρίως καλύπτουν τους πελάτες του Ομίλου από τον κίνδυνο ζημιάς ή ολικής καταστροφής στις περιουσίες τους και σε ορισμένες περιπτώσεις για απώλεια εσόδων από την αδυναμία χρησιμοποίησης της περιουσίας αυτής.

Τα ασφάλιστρα των συμβολαίων ζημιών αναγνωρίζονται ως έσοδα (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά με την περίοδο διάρκειας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Κατά την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων το ποσό των καταχωρηθέντων ασφαλιστρών που αναλογεί στο επόμενο ή στα επόμενα έτη μεταφέρεται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών. Για όλους τους κλάδους ασφάλισης ζημιών, το απόθεμα αυτό υπολογίζεται με βάση την αναλογία χρόνου από την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μέχρι την λήξη της περιόδου για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα και τα δικαιώματα στα μητρώα εκτός από τον κλάδο μεταφορών όπου το απόθεμα υπολογίζεται στο 20,0% των ετήσιων ασφαλιστρών με βάση την ισχύουσα Ελληνική νομοθεσία. Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται πριν από την αφαίρεση των πληρωτέων προμηθειών.

Οι αποζημιώσεις και τα έξοδα αποζημιώσεων αναγνωρίζονται μέσω των αποτελεσμάτων, με βάση την εκτιμώμενη υποχρέωση για αποζημίωση στους ασφαλισμένους του Ομίλου ή σε τρίτους που ζημιώθηκαν από ενέργειες ή παραλείψεις πελατών του Ομίλου. Αυτές περιλαμβάνουν καταβληθείσες αποζημιώσεις, καθώς και άμεσα και έμμεσα έξοδα και υπολογίζονται έτσι ώστε να καλύπτουν πλήρως τις υποχρεώσεις από ασφαλιστικούς κινδύνους που έχουν επέλθει μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, ανεξαρτήτως του εάν έχουν ή όχι δηλωθεί στον Όμιλο. Ο Όμιλος δεν προεξοφλεί τις υποχρεώσεις της για εκκρεμείς αποζημιώσεις. Γίνεται πλήρης πρόβλεψη του τελικού

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

κόστους όλων των αποζημιώσεων που εκκρεμούν κατά την ημερομηνία κλεισίματος, με αφαίρεση των ποσών που δικαιούται να ανακτήσει από αντασφαλιστές, χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες πληροφορίες κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Επιπλέον οι προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν και το απόθεμα για ζημιές που έχουν συμβεί και δεν έχουν αναγγελθεί στον Όμιλο κατά την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων (I.B.N.R. – Incurred But Not Reported) καθώς και τα έξοδα διακανονισμού των ζημιών αυτών. Καθυστερήσεις μπορεί να παρατηρηθούν τόσο στην αναγγελία ζημιών όσο και στο διακανονισμό τους, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις ζημιών αστικής ευθύνης. Επομένως απαιτείται η διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών στον υπολογισμό του αποθέματος εκκρεμών ζημιών, το τελικό κόστος των οποίων δεν είναι γνωστό με ακρίβεια κατά την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων.

(γ) Χρηματοοικονομικά συμβόλαια**Χρηματοοικονομικά συμβόλαια χωρίς χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη**

Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν τα συμβόλαια όπου οι συμβαλλόμενοι φέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο (Unit Linked) με ασήμαντο ασφαλιστικό κίνδυνο. Αυτά τα συμβόλαια είναι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όπου η εύλογη αξία τους εξαρτάται από την εύλογη αξία των υποκείμενων χρηματοοικονομικών μέσων. Υπάρχουν συμβόλαια που είναι συνδεδεμένα με εσωτερικά μεταβλητά κεφάλαια και συμβόλαια που είναι συνδεδεμένα με αμοιβαία κεφάλαια της αγοράς.

Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των εσωτερικών μεταβλητών κεφαλαίων, τόσο στην έναρξη όσο και σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, χρησιμοποιούνται τεχνικές αποτίμησης. Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος ενσωματώνουν όλους τους παράγοντες εκείνους που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα εξέταζαν και βασίζονται σε ορατά δεδομένα της αγοράς.

Η εύλογη αξία ενός αμοιβαίου κεφαλαίου προκύπτει βάσει της τρέχουσας τιμής πώλησης μονάδας του αμοιβαίου κεφαλαίου. Η εύλογη αξία της υποχρέωσης ενός Unit Linked συμβολαίου, προσδιορίζεται από την τρέχουσα τιμή μονάδας που απεικονίζει την εύλογη ανά μονάδα αξία του περιουσιακού στοιχείου που συνδέεται με την υποχρέωση, πολλαπλασιασμένη με τον σύνολο των μονάδων που αποδίδονται στον κάτοχο του συμβολαίου κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

(δ) Απαιτήσεις και υποχρεώσεις που σχετίζονται με ασφαλιστήρια συμβόλαια

Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν καταστούν ληξιπρόθεσμες και περιλαμβάνουν ποσά που οφείλονται από και προς συνεργάτες και ασφαλισμένους. Εάν υπάρξει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης των απαιτήσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια, ο Όμιλος μειώνει τη λογιστική τους αξία ανάλογα και αναγνωρίζει τη ζημιά απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ο Όμιλος εξετάζει τις αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης και αναγνωρίζει ζημιές απομείωσης αναφορικά με τις απαιτήσεις από ασφαλιστήρια συμβόλαια ακολουθώντας τις λογιστικές αρχές που περιγράφονται στην σημείωση 2.9.

(ε) Μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης συμβολαίου**Ασφαλίσεις Ζωής:**

Οι προμήθειες και τα λοιπά έξοδα πρόσκτησης, που συνδέονται με την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και την ανανέωση υπάρχοντων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, κεφαλαιοποιούνται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο του ενεργητικού και περιλαμβάνονται στον λογαριασμό «Μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης». Όλα τα άλλα έξοδα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, όταν προκύπτουν. Τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου ως εξής:

- Για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας, εξαιρουμένων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων εφάπαξ καταβολής, τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται σύμφωνα με το έσοδο των ασφαλιστρών και με τις αντίστοιχες παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης για μελλοντικές παροχές του συμβολαίου.
- Για τις ασφαλίσεις ζωής βραχείας διάρκειας τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται αναλογικά με το δεδουλευμένο ασφάλιστρο.

Γενικές Ασφαλίσεις:

Οι μεταφερόμενες προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης που σχετίζονται με την εξασφάλιση νέων συμβολαίων και τις ανανεώσεις των υφισταμένων συμβολαίων περιλαμβάνονται στον λογαριασμό «Μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης». Όλα τα άλλα κόστη αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν προκύπτουν. Τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται αναλογικά με τα δουλευμένα ασφάλιστρα.

(στ) Μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις

Ο Όμιλος τηρεί κατάλληλα αποθεματικά με σκοπό την κάλυψη των μελλοντικών υποχρεώσεων του, που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Οι ασφαλιστικές προβλέψεις διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες:

Μαθηματικά αποθέματα: Περιλαμβάνουν το μαθηματικό απόθεμα των καλύψεων ζωής και είναι η διαφορά που προκύπτει την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μεταξύ της αναλογιστικής παρούσας αξίας των χρηματικών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η ασφαλιστική εταιρεία για κάθε συμβόλαιο ασφαλίσεως ζωής και της αναλογιστικής παρούσας αξίας των καθαρών ασφαλιστρών που οφείλονται από τον ασφαλισμένο και είναι καταβλητέα στην ασφαλιστική εταιρεία μέσα στα επόμενα έτη. Η διαφορά αυτή υπολογίζεται με αναλογιστικές μεθόδους και σύμφωνα με την Ελληνική και Ρουμανική νομοθεσία. Στα συμβόλαια μακροχρόνιας διάρκειας ενιαίου ασφαλιστρού σχηματίζεται επιπλέον πρόβλεψη για τα μελλοντικά έξοδα διαχείρισης των συμβολαίων αυτών.

Προβλέψεις για συμμετοχή στα κέρδη: Η πρόβλεψη αυτή περιλαμβάνει ποσά τα οποία προορίζονται για τους ασφαλισμένους ή τους αντισυμβαλλόμενους ή τους δικαιούχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων υπό την μορφή συμμετοχής στα τεχνικά κέρδη, στις αποδόσεις καθώς και στις επιστροφές με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα: Αντιπροσωπεύουν το μέρος των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που καλύπτει κατ' αναλογία την περίοδο από την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μέχρι τη λήξη της περιόδου για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα στα αντίστοιχα μητρώα του Ομίλου.

Προβλέψεις για Κινδύνους σε Ισχύ: Αφορά την πρόσθετη πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων όταν εκτιμάται ότι το απόθεμα των μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων μετά την αφαίρεση των αναλογούντων εξόδων πρόσκτησης δεν επαρκεί για την κάλυψη των προβλεπόμενων ζημιών και εξόδων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ την ημερομηνία αυτή.

Προβλέψεις για ασφαλίσεις που συνδέονται με επενδύσεις : είναι οι προβλέψεις που προορίζονται για να καλύψουν υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια που οι παροχές τους είναι συνδεδεμένες με την αξία μεριδίων χρηματοοικονομικών μέσων η απόδοση των οποίων προκύπτει από επενδύσεις.

Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις: Είναι εκείνες που σχηματίζονται την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων για την πλήρη κάλυψη των υποχρεώσεων από ασφαλιστικούς κινδύνους, που έχουν επέλθει μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, ανεξαρτήτως του εάν έχουν ή όχι δηλωθεί, για τους οποίους δεν έχουν καταβληθεί τα σχετικά ποσά των ασφαλιστικών αποζημιώσεων και των συναφών εξόδων ή δεν έχει προσδιοριστεί το ακριβές ύψος τους ή αμφισβητείται η έκταση της ευθύνης της ασφαλιστικής επιχείρησής. Το ύψος της εκτιμώμενης πρόβλεψης προσδιορίζεται με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων όπως πραγματογνωμοσύνες, ιατρικές εκθέσεις, δικαστικές αποφάσεις. Επίσης, οι προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν και το απόθεμα για ζημιές που έχουν συμβεί και δεν έχουν αναγγελθεί στην ασφαλιστική εταιρεία κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων (I.B.N.R). Ο υπολογισμός του IBNR γίνεται με βάση την Κ3-3974/11.10.1999 απόφαση του Υπουργού Εμπορίου.

Πληρωτέες παροχές: Είναι οι ασφαλιστικές παροχές που οφείλονται στους ασφαλισμένους και για διάφορους λόγους δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων.

Η εκτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων διενεργείται κατά την ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες αρχές και κανόνες αποτίμησης ανά κατηγορία ασφαλιστικής πρόβλεψης. Σημειώνεται ότι ως βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών προβλέψεων λαμβάνονται οι διατάξεις του ισχύοντα Νόμου 400/1970 όπως αυτός έχει διαμορφωθεί έως σήμερα και των Οδηγιών και Κανονισμών της Ασφαλιστικής Εποπτικής Επιτροπής της Ρουμανίας, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια» όσον αφορά την πρώτη φάση εφαρμογής του προτύπου.

Η διαφορά των ασφαλιστικών προβλέψεων (αύξηση / μείωση) σε σχέση με προηγούμενη ημερομηνία αποτίμησής τους, μεταφέρεται στους λογαριασμούς αποτελεσμάτων χρήσεως όσον αφορά τις αναλογούσες προβλέψεις επί ιδίας κράτησης του Ομίλου, το δε υπόλοιπο ποσό μεταφέρεται σε χρέωση των αντασφαλιστών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις.

(ζ) Έλεγχος επάρκειας ασφαλιστικών αποθεμάτων

Ο Όμιλος πραγματοποιεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών του αποθεμάτων ("Liability Adequacy Test"), σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της καθώς και των σχετικών εξόδων διαχείρισης. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες υποχρεώσεις από τον έλεγχο επάρκειας υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου μείον τα μεταφερόμενα

έξοδα πρόσκτησης, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθεματικά των κλάδων στους οποίους αφορά και επιβαρύνει τα αποτελέσματα της περιόδου για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

2.15 Αντασφαλιστικές συμβάσεις

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτει ο Όμιλος προκειμένου να αποζημιωθεί για ζημιές ενός ή περισσότερων συμβολαίων που εκδίδονται από αυτόν, πληρούν την προϋπόθεση της κατανομής τους ως ασφαλιστικά προϊόντα και ταξινομούνται ως συμβόλαια αντασφάλισης. Ασφαλιστικά συμβόλαια που συνάπτει ο Όμιλος με συμβαλλόμενο μέρος έναν άλλο ασφαλιστή (αναλήψεις), συμπεριλαμβάνονται στα ασφαλιστικά προϊόντα.

Τα οφέλη του Ομίλου από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις, αναγνωρίζονται ως στοιχεία ενεργητικού στον λογαριασμό «Απαιτήσεις από αντασφαλιστές». Οι «Απαιτήσεις από αντασφαλιστές» αφορούν τη συμμετοχή των αντασφαλιστών στα ασφαλιστικά αποθέματα του Ομίλου, βάσει των αντασφαλιστικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί. Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις του Ομίλου από τους αντασφαλιστές (κυρίως λόγω της συμμετοχής των αντασφαλιστών στις πληρωθείσες αποζημιώσεις) αναγνωρίζονται ως στοιχείο ενεργητικού στο λογαριασμό «Λοιπές Απαιτήσεις». Οι υποχρεώσεις προς τους αντασφαλιστές αφορούν κυρίως τα οφειλόμενα αντασφάλιστρα τα οποία αναγνωρίζονται ως δαπάνη σε δεδουλευμένη βάση.

Η αντασφάλιση είναι σημαντικό εργαλείο διαχείρισης και περιορισμού της έκθεσης του Ομίλου στον κίνδυνο ζημιών από ασφαλιστήρια συμβόλαια. Όλες οι εκχωρήσεις γίνονται σε αντασφαλιστικές εταιρείες οι οποίες πληρούν τις προδιαγραφές που θέτει η Διοίκηση του Ομίλου. Κατά το σχεδιασμό των αντασφαλιστικών της προγραμμάτων, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη την οικονομική υγεία των αντασφαλιστών του, καθώς επίσης και τα οφέλη και το κόστος της αντασφαλιστικής κάλυψης, ώστε να διασφαλίσει ότι όλοι οι κίνδυνοι έχουν ορθή και επαρκή αντασφαλιστική προστασία.

Ο Όμιλος εξετάζει αν οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές έχουν υποστεί απομείωση κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Αν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι μια απαίτηση έχει υποστεί απομείωση, τότε μειώνει τη λογιστική αξία τους αναλόγως και αναγνωρίζει τη ζημία απομείωσης στα αποτελέσματα. Μία απαίτηση από αντασφαλιστή είναι απομειωμένη όταν και μόνον όταν:

1. υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις, ως αποτέλεσμα γεγονότος που συνέβη μετά την αρχική αναγνώριση της απαίτησης, ότι ο Όμιλος ενδέχεται να μην εισπράξει ολόκληρο το ποσό που του αναλογεί σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου και
2. το γεγονός αυτό έχει αξιόπιστα μετρήσιμη επίδραση στα ποσά τα οποία ο Όμιλος θα εισπράξει από τον αντασφαλιστή.

2.16 Μισθώσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει ως μισθωτής και ως εκμισθωτής σε λειτουργικές μισθώσεις.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής:

Στοιχεία ενεργητικού που εκμισθώνονται βάσει λειτουργικών μισθώσεων περιλαμβάνονται στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, σύμφωνα με παρόμοια ιδιότητα ενσώματα πάγια. Το έσοδο από ενοίκια (μετά την αφαίρεση των κινήτρων που παραχωρήθηκαν σε μισθωτές) αναγνωρίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης.

Ο Όμιλος ως μισθωτής:

Λειτουργικές μισθώσεις είναι οι μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη ιδιοκτησίας που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν στον εκμισθωτή. Πληρωμές που αφορούν λειτουργικές μισθώσεις (μετά την αφαίρεση κινήτρων που εισπράχθηκαν από τον εκμισθωτή), αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.17 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνουν την μητρική Εταιρεία Eurobank Ergasias A.E., εταιρείες που ελέγχει η μητρική Τράπεζα, συνδεδεμένες εταιρείες, τα μέλη της διοίκησης και στενά οικογενειακά τους πρόσωπα, εταιρείες που κατέχονται ή ελέγχονται από αυτούς και εταιρείες στις οποίες μπορούν να ασκήσουν σημαντική επιρροή επί της χρηματοοικονομικής και λειτουργικής πολιτικής τους. Όλες οι συναλλαγές που διενεργούνται με συνδεδεμένα μέρη, είναι μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και γίνονται με καθαρά εμπορικούς όρους.

2.18 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές ονομαστικές μετοχές καταχωρούνται ως ίδια κεφάλαια. Άμεσα κόστη για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται καθαρά από φόρους, αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, ως μείωση του προϊόντος έκδοσης.

2.19 Μερίσματα

Τα μερίσματα που διανέμονται στους μετόχους απεικονίζονται σαν υποχρέωση τη χρονική στιγμή κατά την οποία εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων του Ομίλου. Τα μερίσματα που αναγνωρίζονται σαν υποχρέωση κατά τις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

2.20 Προβλέψεις –Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια υπάρχουσα νομική ή τεκμηριωμένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος και είναι πιθανό να απαιτηθεί εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικό όφελος για τον διακανονισμό της υποχρέωσης το ποσό της οποίας μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία.

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται, για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση κατά την ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που αφορούν το ποσό που αναγνωρίστηκε ως πρόβλεψη. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναπροσαρμόζονται προκειμένου να αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση. Αν μεταγενέστερα δεν είναι πλέον πιθανό ότι για να διακανονιστεί η δέσμευση θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη, τότε η πρόβλεψη αντιλογίζεται.

2.21 Χρηματικά διαθέσιμα και άλλα ισοδύναμα

Τα χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα, περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως σε τράπεζες, άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού κινδύνου, με αρχικές ημερομηνίες λήξης τριών ή λιγότερων μηνών.

2.22 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το ποσό μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Η αναγνώριση των εσόδων από ασφαλιστήρια συμβόλαια περιγράφεται στην σημείωση 2.14. Η αναγνώριση των λοιπών εσόδων του Ομίλου έχει ως εξής:

Αμοιβές για την διαχείριση περιουσιακών στοιχείων πελατών.

Τα έσοδα προερχόμενα από τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων πελατών και άλλες σχετικές υπηρεσίες που διατίθενται από τον Όμιλο αναγνωρίζονται στην λογιστική περίοδο στην οποία οι υπηρεσίες καθίστανται δεδουλευμένες.

Οι αμοιβές διαχείρισης επενδύσεων προκύπτουν από υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε πελάτες και οι οποίες αφορούν κυρίως στην έκδοση και διαχείριση των επενδυτικών συμβολαίων. Ο Όμιλος διαχειρίζεται ενεργά τις πληρωμές που λαμβάνονται από πελάτες, με σκοπό την επένδυσή τους και την επιστροφή αποδόσεων σύμφωνα με το επενδυτικό προφίλ που ο πελάτης έχει επιλέξει κατά την αρχική αποδοχή των όρων του επενδυτικού προϊόντος.

Αυτές οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εμπορικού χαρτοφυλακίου και παραγώγων, προκειμένου να επιτευχθούν οι συμβατικές αποδόσεις τις οποίες οι πελάτες του Ομίλου αναμένουν από την επένδυσή τους. Τέτοιες δραστηριότητες δημιουργούν έσοδα τα οποία αναγνωρίζονται σύμφωνα με το στάδιο της ολοκλήρωσης των συμβατικών υπηρεσιών. Για πρακτικούς σκοπούς, ο Όμιλος αναγνωρίζει αυτές τις αμοιβές κατανέμοντας στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής του συμβολαίου.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση για όλα τα τοκοφόρα μέσα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές ή εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή σε μικρότερη περίοδο όπου κρίνεται κατάλληλο, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού.

Όταν μία απαίτηση απομειώνεται, η λογιστική αξία αυτής μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό της το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξης τους εγκριθεί από τους μετόχους.

2.23 Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες

Οι επενδύσεις στις θυγατρικές και συγγενείς Εταιρείες λογίζονται σε κόστος μείον τυχόν απομειώσεις. Το κόστος είναι η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε, ή αν αυτό δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, η εύλογη αξία του τιμήματος που λήφθηκε, μαζί με τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τη συναλλαγή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των μελλοντικών γεγονότων οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις αυτές στηρίζονται σε ιστορικά στοιχεία και σε εκτιμήσεις για μελλοντικά γεγονότα που είναι εύλογες στην τρέχουσα κατάσταση. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν μεγάλη πιθανότητα να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στην επόμενη οικονομική περίοδο έχουν ως εξής:

α) Εκτιμήσεις μελλοντικών παροχών, πληρωμών και ασφαλιστρών από μακροπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια και σχετικά μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης

Ο προσδιορισμός των υποχρεώσεων από μακροπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια εξαρτάται από τις εκτιμήσεις του Ομίλου.

Εκτιμήσεις γίνονται για τον αναμενόμενο αριθμό θανάτων για καθένα από τα έτη για τα οποία ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στον ασφαλιστικό κίνδυνο. Οι εν λόγω εκτιμήσεις του Ομίλου βασίζονται στους πίνακες θνησιμότητας που ορίζονται από την εθνική ασφαλιστική νομοθεσία. Επίσης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα εμπειρικά στοιχεία των τελευταίων δέκα ετών για σκοπούς σύγκρισης.

Εκτιμήσεις γίνονται και για τον αναμενόμενο αριθμό ατόμων που θα νοσήσουν καθώς και το αναμενόμενο κόστος ανά ασφαλιστική περίπτωση για τα έτη που ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στον ασφαλιστικό κίνδυνο. Οι εν λόγω εκτιμήσεις βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία του Ομίλου για τα τελευταία χρόνια σε συνδυασμό με στοιχεία από αντασφαλιστές λόγω έλλειψης επαρκούς εμπειρίας.

Οι κύριες πηγές αβεβαιότητας των προαναφερθέντων κινδύνων είναι οι επιδημίες και μια σειρά αλλαγών στον τρόπο ζωής, όπως είναι το κάπνισμα, οι διατροφικές συνήθειες και η άσκηση, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντική επιδείνωση του μελλοντικού ρυθμού θνησιμότητας και νοσηρότητας σε σχέση με το παρελθόν για τις ηλικιακές ομάδες για τις οποίες ο Όμιλος εκτίθεται σε σημαντικό κίνδυνο θνησιμότητας και νοσηρότητας.

Ο Όμιλος καλύπτεται από αντασφαλιστικά συμβόλαια για τον κίνδυνο θνησιμότητας και νοσηρότητας τόσο με αναλογικές συμβάσεις όσο και με αντασφαλιστικές συμβάσεις προστασίας από καταστροφικά γεγονότα. Επιπλέον η συνεχιζόμενη εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης και η βελτίωση των κοινωνικών παροχών μπορούν να οδηγήσουν σε βελτίωση της μακροβιότητας πέραν της εκτιμώμενης από τον πίνακα θνησιμότητας που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των υποχρεώσεων από συμβόλαια που εκτίθενται σε αυτόν τον κίνδυνο (συνταξιοδοτικά συμβόλαια).

Εκτιμήσεις επίσης γίνονται για το μελλοντικό κόστος διατήρησης και διαχείρισης του τρέχοντος χαρτοφυλακίου, οι οποίες βασίζονται σε υποθέσεις για τα επίπεδα εξόδων του Ομίλου που έγιναν κατά την τιμολόγηση των προϊόντων. Η προεξόφληση των μελλοντικών μεγεθών γίνεται με το αντίστοιχο ελάχιστο εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο των προϊόντων. Η αβεβαιότητα προκύπτει από τον κίνδυνο η μελλοντική απόδοση των επενδύσεων που καλύπτουν τις αντίστοιχες ασφαλιστικές προβλέψεις να είναι μικρότερη από το αντίστοιχο τεχνικό επιτόκιο.

Οι προμήθειες και τα λοιπά έξοδα πρόσκτησης, που συνδέονται με την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και την ανανέωση υπαρχόντων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, κεφαλαιοποιούνται. Όλα τα άλλα έξοδα αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν προκύπτουν. Για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας, τα Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης αποσβένονται καθ' όλη τη διάρκεια του συμβολαίου σύμφωνα με το έσοδο των ασφαλιστρών με βάση τις αντίστοιχες παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης για μελλοντικές παροχές του συμβολαίου.

Ο Όμιλος πραγματοποιεί υποθέσεις για την ακυρωσιμότητα βάσει των ιστορικών στατιστικών δεδομένων στηριζόμενος σε ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία προϊόντος.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας καμπύλες απόδοσης όπως αυτές διαμορφώνονται στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου λαμβάνοντας υπόψη τις αποδόσεις στη κτήση των στοιχείων του χαρτοφυλακίου επενδύσεων και τις προθεσμιακές καμπύλες απόδοσης (forward yield curve).

(β) Υποχρεώσεις από αποζημιώσεις για ασφαλιστικά συμβόλαια

Η εκτίμηση των εκκρεμών αποζημιώσεων από ασφαλιστικά συμβόλαια αποτελεί επίσης μία σημαντική λογιστική εκτίμηση του Ομίλου. Υπάρχει μια σειρά διαφορετικών πηγών αβεβαιότητας που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση της υποχρέωσης την οποία θα αναλάβει τελικά ο Όμιλος σε σχέση με αυτές τις αποζημιώσεις. Εκτός από το αποθεματικό που υπολογίζεται κατά περίπτωση, ο Όμιλος επίσης σχηματίζει προβλέψεις για ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (IBNR) καθώς και για τα έξοδα διαχείρισης των ζημιών. Η επάρκεια των προβλέψεων για εκκρεμείς αποζημιώσεις εξετάζεται και με στατιστικές μεθόδους. Όταν το αποτέλεσμα των στατιστικών μεθόδων είναι μεγαλύτερο από τις σχηματισμένες τακτικές προβλέψεις, ο Όμιλος αναγνωρίζει επιπλέον προβλέψεις (αξιολόγηση επάρκειας τεχνικών αποθεμάτων - LAT).

(γ) Απομείωση αξίας διαθέσιμων προς πώληση συμμετοχικών τίτλων

Για τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, μία σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων κάτω του κόστους κτήσης τους είναι αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Προκειμένου να προσδιοριστεί τι θεωρείται σημαντική ή παρατεταμένη μείωση, η διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε εκτιμήσεις. Προκειμένου να εκτιμηθεί η βαρύτητα, η μείωση στην εύλογη αξία συγκρίνεται με την τιμή κτήσης, ενώ μία μείωση στην εύλογη αξία θεωρείται παρατεταμένη βάσει της περιόδου κατά την οποία η χρηματιστηριακή της τιμή είναι χαμηλότερη από την τιμή κτήσης. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Όμιλος θεωρεί μία μείωση ως «σημαντική» όταν η εύλογη αξία υπολείπεται της αξίας κτήσεως κατά 30,0% έως 40,0%, βάσει του χρηματιστηριακού δείκτη μετοχών και ως «παρατεταμένη» την μείωση μίας περιόδου δώδεκα μηνών. Ο Όμιλος επίσης λαμβάνει υπόψη, εκτός των άλλων παραγόντων, την ιστορική μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής, την οικονομική κατάσταση της εκδότριας εταιρείας (investee), τον τομέα και κλάδο δραστηριότητας αυτής, τυχόν αλλαγές στην τεχνολογία και τις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

(δ) Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν διακινούνται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Επιπρόσθετα, για χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία οι συναλλαγές είναι σπάνιες και η τιμολόγησή τους χαρακτηρίζεται από μικρή διαφάνεια, η εύλογη αξία είναι λιγότερο αντικειμενική και απαιτεί κρίση σε διάφορα επίπεδα ανάλογα με την ρευστότητα, τη συγκέντρωση, την αβεβαιότητα σχετικά με τους παράγοντες της αγοράς, τις παραδοχές όσον αφορά την τιμολόγηση και τους λοιπούς κινδύνους που επηρεάζουν το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, προκειμένου να διατηρηθεί η αξιοπιστία της επιμέτρησης των εύλογων αξιών.

Μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση εξωχρηματιστηριακών παραγώγων και τίτλων που επιμετρούνται σε εύλογη αξία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η εύλογη αξία εκτιμάται από παρατηρήσιμα δεδομένα παρόμοιων χρηματοοικονομικών μέσων ή με τη χρήση μοντέλων.

Όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών, αυτές επικυρώνονται και εξετάζονται περιοδικά από προσωπικό που διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα, ανεξάρτητο από το προσωπικό που πραγματοποίησε την αποτίμηση. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν χρησιμοποιηθούν και προσαρμόζονται έτσι ώστε να διασφαλίζουν ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και τις συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι κύριες παραδοχές και εκτιμήσεις που λαμβάνονται υπόψη από την διοίκηση όταν εφαρμόζεται ένα μοντέλο αποτίμησης περιλαμβάνουν:

- (α) την πιθανότητα και την αναμενόμενη χρονική στιγμή των μελλοντικών ταμειακών ροών,
- (β) την επιλογή του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου που βασίζεται στην εκτίμηση ενός συμμετέχοντος στην αγορά για το κατάλληλο περιθώριο επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου,
- (γ) άσκηση κρίσης στον καθορισμό του μοντέλου που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

Όπου είναι δυνατό, τα μοντέλα χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσεις από την αγορά, αλλά σε τομείς όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (τόσο του Ομίλου όσο και του αντισυμβαλλόμενου μέρους), απαιτούνται εκτιμήσεις από τη

Διοίκηση για παραμέτρους όπως η μεταβλητότητα (volatility) και οι συσχετίσεις (correlations) ώστε να αντανakλούν αβεβαιότητες στην εύλογη αξία, ως αποτέλεσμα της έλλειψης πραγματικών δεδομένων από την αγορά.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις αποτιμήσεις και βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα είναι εξ ορισμού αβέβαια, εξαιτίας του μικρού αριθμού ή μη διαθεσιμότητας πρόσφατων δεδομένων από την αγορά. Εντούτοις, στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχουν ορισμένα ιστορικά δεδομένα στα οποία μπορεί να βασιστεί η επιμέτρηση της εύλογης αξίας, συνεπώς ακόμη και όταν χρησιμοποιούνται μη παρατηρήσιμα δεδομένα, ορισμένα παρατηρήσιμα δεδομένα λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των εύλογων αξιών περιγράφονται στη σημείωση 4.6.

Δεδομένης της αβεβαιότητας και της υποκειμενικότητας που χαρακτηρίζουν τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων, τυχόν αλλαγές στις παραδοχές και τις εκτιμήσεις της διοίκησης θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις εύλογες αξίες που παρουσιάζονται.

(ε) Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Ο Όμιλος εξετάζει σε ετήσια βάση κατά πόσον υπάρχει ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας, σύμφωνα με τη λογιστική αρχή που παρουσιάζεται στη σημείωση 2.6 (α). Τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών προσδιορίζονται με βάση την αξία χρήσεώς τους. Ο προσδιορισμός της αξίας λόγω χρήσεως αποτελεί μια εγγενώς υποκειμενική διαδικασία που εμπεριέχει τη χρήση των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων και της κρίσης της διοίκησης, ειδικότερα όσον αφορά τις μελλοντικές ταμειακές ροές των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών ή των ομάδων μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών και τα κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια.

Το ανακτήσιμο ποσό των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών καθορίζεται με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, το οποίο αντλείται από τους μελλοντικούς πενταετείς προϋπολογισμούς που έχουν εγκριθεί από την διοίκηση, και οι οποίοι προεκτείνονται για μια πρόσθετη πενταετή περίοδο διατηρήσιμης ανάπτυξης που ακολουθείται από μια μακροπρόθεσμη περίοδο ανάπτυξης στο διηνεκές. Οι προϋπολογισμοί και τα επιχειρηματικά σχέδια αντιπροσωπεύουν τις τρέχουσες προσδοκίες της διοίκησης αναφορικά με τις μεταβολές στα μεγέθη, τα περιθώρια και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμώμενες συνθήκες της αγοράς, τις δραστηριότητες του ανταγωνισμού και την επίδραση πρόσφατων θεσμικών ή νομοθετικών μεταβολών.

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του κόστους κεφαλαίου για την μονάδα αυτή. Το "Capital Asset Pricing Model" (CAPM) χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου.

Οι σημαντικές εκτιμήσεις για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στο μοντέλο που αναφέρεται παραπάνω, καθώς και η επίδραση πιθανών μεταβολών σε σημαντικές μεταβλητές, περιγράφονται στη σημείωση 7 και ενδέχεται να διαφοροποιηθούν καθώς οι οικονομικές συνθήκες και οι συνθήκες της αγοράς μεταβάλλονται.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος εξετάζει την ύπαρξη ενός αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων βάσει ενός πλαισίου το οποίο ορίζει τις γενικές αρχές, τις πολιτικές και τις διαδικασίες που απαιτούνται για τη διαχείριση κινδύνων, ως κύριο συστατικό της αντιμετώπισης των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται, όπως επίσης και έναν μηχανισμό προστασίας των ασφαλισμένων και των μετόχων του.

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος εκτίθεται σε ασφαλιστικούς και χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (περιλαμβανομένου του συναλλαγματικού και επιτοκιακού κινδύνου και του κινδύνου μετοχών) και κίνδυνο ρευστότητας. Για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκύψουν από αυτούς τους κινδύνους, ο Όμιλος έχει καταρτίσει:

- πλαίσιο το οποίο αντανakλά τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων
- μεθοδολογία για την αναγνώριση, επιμέτρηση, διαχείριση και αναφορά όλων των κινδύνων στους οποίους ο Όμιλος εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί, και τέλος
- δομή διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το κανονιστικό και το εσωτερικά καθορισμένο πλαίσιο.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχουν συγκροτηθεί Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνων και Επιτροπές Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων Ενεργητικού – Παθητικού & Επενδύσεων για τις θυγατρικές ασφαλίσεων ζωής και τις θυγατρικές γενικών ασφαλίσεων και Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και θυγατρικών.

4.1.1 Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνων ασφαλιστικών θυγατρικών

Οι Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνων των ασφαλιστικών θυγατρικών αποτελούν επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η αποστολή των Επιτροπών Διαχείρισης Κινδύνων είναι:

- να αναπτύξουν τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων για όλα τα είδη κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που αντανάκλα τους επιχειρηματικούς στόχους των θυγατρικών καθώς και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων όσον αφορά το κεφάλαιο, το προσωπικό και τα συστήματα.
- να εξασφαλίσουν την ύπαρξη ενός εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων και την ενσωμάτωση αυτού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (π.χ. αποφάσεις για την κυκλοφορία νέων προϊόντων και υπηρεσιών, την εξατομικευμένη διαδικασία τιμολόγησης προϊόντων και υπηρεσιών βάσει κινδύνου, τον υπολογισμό της κερδοφορίας και της κατανομής των κεφαλαίων ανά είδος κινδύνου) σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων των θυγατρικών.
- να θέσουν αρχές, σύμφωνα με την επιχειρηματική στρατηγική που εφαρμόζεται και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων, που να ρυθμίζουν τη διαχείριση κινδύνων με στόχο την αναγνώριση, την πρόβλεψη, την επιμέτρηση, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την αντιμετώπιση. Οι Επιτροπές δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στον ακριβή προσδιορισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων που σχετίζονται με το είδος και το μέγεθος των κινδύνων των θυγατρικών.
- να είναι ενήμερες για τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται οι θυγατρικές και να αξιολογούν τις αναφορές που υποβάλλονται από τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων των θυγατρικών. Να ενημερώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο για τους κυριότερους κινδύνους που αναλαμβάνουν και να φροντίζουν για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.
- να συντονίζουν την πραγματοποίηση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για τους ασφαλιστικούς κινδύνους και την επάρκεια των τεχνικών αποθεμάτων, όπως επίσης και των υπόλοιπων κατηγοριών κινδύνου (αγοράς, πιστωτικού, ρευστότητας και λειτουργικού κινδύνου).
- να υποβάλλουν προτάσεις και να προτείνουν διορθωτικές ενέργειες στο Διοικητικό Συμβούλιο, σε περίπτωση αποτυχημένης εφαρμογής της στρατηγικής διαχείρισης κινδύνου ή όταν παρατηρούνται αποκλίσεις από την εφαρμογή αυτής.
- να αξιολογούν σε ετήσια βάση:
 - α) την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών διαχείρισης κινδύνου, με έμφαση στη συμμόρφωση στο εγκεκριμένο επίπεδο ανοχής κινδύνου,
 - β) την καταλληλότητα των ορίων κινδύνου, την επάρκεια των αποθεματικών και την συνολική επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με το επίπεδο και το είδος των αναληφθέντων κινδύνων (διάθεση για ανάληψη κινδύνου και ανοχή κινδύνου),
 - γ) τις εκθέσεις των Επικεφαλής των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνου και το σχετικό απόσπασμα από τις εκθέσεις του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου των θυγατρικών.

4.1.2 Επιτροπές Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων Ενεργητικού – Παθητικού & Επενδύσεων ασφαλιστικών θυγατρικών

Οι Επιτροπές Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων Ενεργητικού – Παθητικού & Επενδύσεων, είναι αρμόδιες:

- να προτείνουν στη Διοίκηση την κατάλληλη στρατηγική επενδύσεων, με βάση τη σχετική εγκεκριμένη συνολική διάθεση ανάληψης κινδύνου των θυγατρικών,
- να υποστηρίζουν τη Διοίκηση στον καθορισμό και την αναθεώρηση επενδυτικών ορίων που συνάδουν με τις επενδυτικές εισηγήσεις και τις πολιτικές κινδύνου αγοράς, τόσο εσωτερικά καθορισμένων ορίων χρηματοοικονομικού κινδύνου όσο και των ορίων που προβλέπονται από το Ν.Δ. 400/1970,

- να διασφαλίζουν ότι οι επενδυτικές δραστηριότητες συμμορφώνονται στα όρια που προβλέπονται από την επενδυτική πολιτική που έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο των θυγατρικών και να παρακολουθούν την επάρκεια της ρευστότητας, της κερδοφορίας και του κεφαλαίου φερεγγυότητας σε σχέση με τους κινδύνους που αφορούν τον ισολογισμό,
- να εξετάζουν όλα τα χαρακτηριστικά των χαρτοφυλακίων επενδύσεων, όπως είναι η κατανομή και το μείγμα των περιουσιακών στοιχείων, η αντιστοίχιση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (Assets-Liabilities Matching - ALM), η ευαισθησία στη διάρκεια, η μέτρηση της απόδοσης, η μέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων, η παρουσίαση και επανεξέταση των επενδυτικών προοπτικών,
- να αξιολογούν συγκεκριμένες ad hoc επενδυτικές προτάσεις και διαδικασίες λήψης αποφάσεων για να αποφασίσουν εάν θα εγκρίνουν ή όχι τις εν λόγω προτάσεις
- να καθορίζουν την επενδυτική στρατηγική και τακτική εντός των ορίων της επενδυτικής πολιτικής με στόχο τη μεγιστοποίηση της απόδοσης των επενδύσεων.

Για να διασφαλίζουν τη διαρκή συνάφεια των κατευθυντήριων γραμμών, των στόχων, της οικονομικής κατάστασης και των προσδοκιών σε σχέση με τις κεφαλαιαγορές όπως ορίζονται από την επενδυτική πολιτική των θυγατρικών, οι Επιτροπές Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων Ενεργητικού – Παθητικού & Επενδύσεων θα αναθεωρούν την επενδυτική πολιτική σε ετήσια βάση. Για την πραγματοποίηση οποιωνδήποτε αλλαγών στην Επενδυτική Πολιτική απαιτείται η έγκριση της πλειοψηφίας των Επιτροπών.

4.1.3 Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων

Η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων είναι κυρίως αρμόδια για την υποστήριξη του Ομίλου στην εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης κινδύνου. Πιο συγκεκριμένα:

- προωθεί την ενημέρωση για τους κινδύνους σε όλο τον Όμιλο,
- αναπτύσσει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων το οποίο περιλαμβάνει τις πολιτικές, διαδικασίες και μεθοδολογίες που συμβάλλουν στην ορθή διαχείριση των κινδύνων, με στόχο την ενσωμάτωση αυτού στη διαδικασία λήψης στρατηγικών αποφάσεων,
- έχει ως στόχο τον καθορισμό συγκεκριμένων ορίων κινδύνου ανά είδος κινδύνου με βάση τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και την ανοχή κινδύνου του Ομίλου. Παράλληλα, ορίζονται και δείκτες κινδύνου.
- υποβάλλει εκθέσεις στη διοίκηση και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, παρέχοντας πληροφόρηση για τους σημαντικότερους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος, όπως επίσης και ενημερώνει για τυχόν αποκλίσεις από τα εγκεκριμένα όρια.
- συμμετέχει στη διεξαγωγή ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για όλους τους κινδύνους που έχουν αναγνωριστεί.

4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος που ενυπάρχει σε κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο συνίσταται στην πιθανότητα να επέλθει το ασφαλισμένο γεγονός και στην αβεβαιότητα του ποσού της επερχόμενης αποζημίωσης. Λόγω της φύσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι τυχαίος και συνεπώς μη προβλέψιμος.

Σε ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων στο οποίο εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων όσον αφορά την τιμολόγηση και τον σχηματισμό προβλέψεων, ο βασικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι το ενδεχόμενο τα πραγματικά ποσά των ζημιών και των αποζημιώσεων να υπερβαίνουν τη λογιστική αξία των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Αυτό μπορεί να συμβεί εάν η συχνότητα ή/και η σφοδρότητα των ζημιών και των αποζημιώσεων υπερβαίνουν τις σχετικές εκτιμήσεις. Τα ασφαλιστικά συμβάντα είναι τυχαία και ο πραγματικός αριθμός και τα πραγματικά ποσά των ζημιών και των αποζημιώσεων ενδέχεται να διαφέρουν από χρόνο σε χρόνο από το επίπεδο που έχει προσδιοριστεί από στατιστικές τεχνικές.

Η εμπειρία δείχνει ότι όσο μεγαλύτερο είναι ένα χαρτοφυλάκιο όμοιων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τόσο μικρότερη θα είναι η μεταβλητότητα του αναμενόμενου αποτελέσματος. Επίσης, όσο πιο διαφοροποιημένο είναι ένα χαρτοφυλάκιο τόσο λιγότερο πιθανό είναι να επηρεαστεί από μια μεταβολή σε ένα υποσύνολο του χαρτοφυλακίου. Ο Όμιλος έχει αναπτύξει την στρατηγική ανάληψης κινδύνων με στόχο τη διαφοροποίηση των ασφαλιστικών κινδύνων που αναλαμβάνει και την επίτευξη επαρκούς πληθυσμού ασφαλισμένων κινδύνων σε κάθε κατηγορία κινδύνου ώστε να μειώσει τη μεταβλητότητα του αναμενόμενου αποτελέσματος.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και στη Ρουμανία. Η έκθεση του Ομίλου σε ασφαλιστικό κίνδυνο είναι σημαντική κυρίως στην Ελλάδα, καθώς το ασφαλιστικό χαρτοφυλάκιο των θυγατρικών στη Ρουμανία δεν είναι σημαντικό σε επίπεδο Ομίλου. Ως εκ τούτου, οι κατωτέρω γνωστοποιήσεις για τον ασφαλιστικό κίνδυνο αφορούν μόνο την ασφαλιστική δραστηριότητα στην Ελλάδα.

4.2.1 Ασφαλίσεις ζωής

Ο Όμιλος συνάπτει πλήθος ασφαλιστηρίων συμβολαίων τα οποία αποτελούνται από παραδοσιακά ασφαλιστήρια συμβόλαια, συμβόλαια επενδύσεων για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked), συμβόλαια λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου (DAF), συμβόλαια υγείας και ζωής, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων νοσοκομειακής περίθαλψης και ασφάλισης επί της ζωής δανειοληπτών. Το κύριο κανάλι διανομής για τα ασφαλιστικά προγράμματα ζωής είναι το δίκτυο bancassurance, το οποίο συνιστά το 80% των συνολικών προγραμμάτων (31 Δεκεμβρίου 2014: 79,4%). Ο Όμιλος, επίσης, διαθέτει ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής μέσω ανεξάρτητων συνεργατών όπως είναι οι ασφαλιστικοί πράκτορες και οι ασφαλειομεσίτες.

Τα ατομικά προγράμματα ζωής περιλαμβάνουν προγράμματα πρόσκαιρης ασφάλισης ζωής, μικτής ασφάλισης και επιβίωσης και ισόβιας ασφάλισης ζωής. Ο Όμιλος επίσης προσφέρει συνταξιοδοτικά προϊόντα με τη μορφή μελλοντικών ετήσιων προσόδων. Ο Όμιλος προσφέρει προγράμματα unit-linked τα ασφαλιστήρια των οποίων επενδύονται σε διάφορα κεφάλαια και διαθέτει επίσης, προγράμματα ισόβιας ασφάλισης ζωής και μικτής ασφάλισης τόσο εφάπαξ ασφαλιστήριου όσο και τακτικών καταβολών ασφαλιστήριου με τη μορφή unit-linked προϊόντων. Τα προϊόντα DAF του Ομίλου περιλαμβάνουν ένα ομαδικό συνταξιοδοτικό πρόγραμμα. Υπάρχει ακόμη μια σειρά συμπληρωματικών καλύψεων που μπορούν να προστεθούν στα ασφαλιστικά προγράμματα ζωής του Ομίλου, η πλειονότητα των οποίων είναι αποζημιώσεις υγείας που καλύπτουν νοσοκομειακή περίθαλψη και δαπάνες εγχειρήσεων. Ο Όμιλος έχει και ένα μικρό χαρτοφυλάκιο ομαδικών ασφαλίσεων υγείας που καλύπτουν τον κίνδυνο θανάτου, ασθένειας και ανικανότητας. Τα προγράμματα ασφάλισης επί της ζωής δανειοληπτών κατηγοριοποιούνται στα ομαδικά προγράμματα και αποτελούνται από πρόσκαιρη ασφάλιση ζωής συνδεδεμένη με μικρά επιχειρηματικά δάνεια, υποθήκες, πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά δάνεια.

Η παραγωγή που προέρχεται από τραπεζικά δίκτυα συνίσταται σε αποταμιευτικά/συνταξιοδοτικά προγράμματα εφάπαξ ασφαλιστήριου σε ποσοστό 39,93% της συνολικής παραγωγής (31 Δεκεμβρίου 2014: 44,4%), σε προγράμματα Unit Linked εφάπαξ ασφαλιστήριου σε ποσοστό 10,05% της συνολικής παραγωγής (31 Δεκεμβρίου 2014: 18,6%), και σε ασφαλιστικά προγράμματα (αποταμιευτικά, συνταξιοδοτικά, ασφαλίσεις προστασίας δανειοληπτών/πρωτοβάθμιας κάλυψης υγείας) περιοδικών καταβολών σε ποσοστό 29,98% της συνολικής παραγωγής (31 Δεκεμβρίου 2014: 9,2%).

Η κατανομή του χαρτοφυλακίου σε όρους εγγεγραμμένων ασφαλιστήριων για την τρέχουσα χρήση αποτελείται από ατομικές ασφαλίσεις, προϊόντα Unit linked, ομαδικές ασφαλίσεις και προϊόντα DAF σε ποσοστό 69,5%, 10,1%, 15,2% και 5,3%, αντίστοιχα.

4.2.1.1 Παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής και συμβόλαια DAF

α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών

Τα παραδοσιακά συμβόλαια ζωής που προσφέρει ο Όμιλος περιλαμβάνουν συμβόλαια μακράς διάρκειας και συμβόλαια που ανανεώνονται σε ετήσια βάση. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους κινδύνους που σχετίζονται με αυτά τα συμβόλαια μέσω της διαφοροποίησης των αναληφθέντων κινδύνων και με τη σύναψη αντασφαλιστικών συμβάσεων. Οι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τα συμβόλαια ζωής είναι:

- **Κίνδυνος θνησιμότητας**

Ο κίνδυνος θνησιμότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο πραγματικός αριθμός των θανάτων να είναι υψηλότερος από τον αναμενόμενο αυξάνοντας τις αποζημιώσεις. Η σημαντικότερη έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο θνησιμότητας προέρχεται από τα προγράμματα πρόσκαιρης ασφάλισης ζωής, ισόβιας ασφάλισης ζωής και μικτής ασφάλισης που αποτελούν τμήμα των ατομικών ασφαλίσεων ζωής καθώς και των ασφαλίσεων επί της ζωής δανειοληπτών (που πωλούνται μέσω του Bancassurance). Ο Όμιλος διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους μέσω της στρατηγικής ανάληψης κινδύνων που ακολουθεί και της σύναψης των κατάλληλων αντασφαλιστικών συμβάσεων. Ο Όμιλος έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις υπερβάλλουσας ζημιάς για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας με κάλυψη θανάτου, με όριο ίδιας κράτησης για κάθε ασφαλισμένη ζωή.

- **Κίνδυνος μακροβιότητας**

Ο κίνδυνος μακροβιότητας σχετίζεται με μελλοντικές ζημιές και καταβολή αποζημιώσεων οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις πραγματικές αποζημιώσεις που θα καταστούν πληρωτέες στο μέλλον εάν οι ασφαλισμένοι ζήσουν περισσότερο από το αναμενόμενο. Η μεγαλύτερη έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο μακροβιότητας προέρχεται από το χαρτοφυλάκιο μελλοντικών προσόδων. Ο Όμιλος αντιμετωπίζει τους κινδύνους αυτούς με τις κατάλληλες τιμολογιακές πολιτικές καθώς επίσης και με αναλογιστικές μεθόδους και με τη χρήση ενός επικαιροποιημένου πίνακα θνησιμότητας που αντανakλά το αυξημένο προσδόκιμο ζωής. Δεδομένου ότι ο κίνδυνος της επιβίωσης δεν αντασφαλίζεται, ο Όμιλος αντιμετωπίζει τον εν λόγω κίνδυνο μέσω της διασποράς των ασφαλισμένων κεφαλαίων.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η συγκέντρωση των κεφαλαίων κινδύνου σε τέσσερις ομάδες ασφαλισμένων κεφαλαίων ανά ασφαλισμένη ζωή. Τα ποσά απεικονίζονται πριν και μετά τη σύναψη συμβάσεων αντασφάλειας. Οι ακόλουθοι πίνακες δεν συμπεριλαμβάνουν τα συμβόλαια μελλοντικών προσόδων, για τα οποία παρέχεται ξεχωριστή ανάλυση παρακάτω.

Ασφαλισμένο κεφάλαιο ανά ασφαλισμένη ζωή στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Πριν από αντασφάλεια		Μετά από αντασφάλεια	
	(ποσά σε € εκατ.)	%	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-6.000	120,7	2,6	120,5	6,1
6.000-15.000	377,8	8,0	303,4	15,4
15.000-20.000	252,9	5,4	228,1	11,5
>20.000	3.948,5	84,0	1.324,2	67,0
Σύνολο	4.700,0	100,0	1.976,1	100,0

Ασφαλισμένο κεφάλαιο ανά ασφαλισμένη ζωή στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Πριν από αντασφάλεια		Μετά από αντασφάλεια	
	(ποσά σε € εκατ.)	%	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-6.000	121,7	2,5	121,6	6,0
6.000-15.000	400,1	8,2	326,4	16,2
15.000-20.000	269,9	5,5	244,8	12,1
>20.000	4.097,0	83,8	1.325,6	65,7
Σύνολο	4.888,7	100,0	2.018,5	100,0

Ο κίνδυνος συγκεντρώνεται στις ομάδες με το υψηλότερο κεφάλαιο. Το γεγονός αυτό δεν έχει μεταβληθεί σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Στους ακόλουθους πίνακες απεικονίζεται η συγκέντρωση κινδύνου για τα συμβόλαια μελλοντικών προσόδων σε δέκα ομάδες στις οποίες κατηγοριοποιούνται τα εν λόγω συμβόλαια με βάση τα ετήσια καταβλητέα ποσά, υποθέτοντας ότι η πρόσοδος καταβάλλεται στο τέλος της χρήσης. Ο Όμιλος δεν έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις για την κάλυψη των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει από αυτά τα συμβόλαια.

Ετήσια πρόσοδος ανά συμβόλαιο στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σύνολο ετησίων προσόδων	
	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-500	13,2	25,6
500-1.000	14,4	27,8
1.000-2.000	11,3	21,9
2.000-3.000	3,8	7,4
3.000-4.000	2,5	4,8
4.000-5.000	1,7	3,3
5.000-6.000	1,0	1,9
6.000-8.000	1,4	2,8
8.000-10.000	0,8	1,5
>10.000	1,6	3,1
Σύνολο	51,7	100,0

Ετήσια πρόσοδος ανά συμβόλαιο στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Σύνολο ετησίων προσόδων	
	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-500	15,0	26,7
500-1.000	16,2	28,9
1.000-2.000	12,2	21,7
2.000-3.000	3,8	6,8
3.000-4.000	2,5	4,4
4.000-5.000	1,6	2,8
5.000-6.000	1,1	1,9
6.000-8.000	1,5	2,6
8.000-10.000	0,8	1,4
>10.000	1,6	2,8
Σύνολο	56,1	100,0

- Κίνδυνος ακύρωσης/μη ανανέωσης**

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος για τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής μακράς διάρκειας επηρεάζεται και από το δικαίωμα των ασφαλισμένων να καταβάλλουν μειωμένα ασφάλιστρα (ή να απαλλαγούν από την καταβολή μελλοντικών ασφαλίσεων) και να ακυρώσουν το συμβόλαιο. Ως εκ τούτου, το μέγεθος του ασφαλιστικού κινδύνου εξαρτάται και από τη συμπεριφορά του ασφαλισμένου η οποία μπορεί να έχει αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο θα διαμορφωθούν οι καταβολές μελλοντικών αποζημιώσεων. Οι συμπεριφορές των ασφαλισμένων επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των συνθηκών που επικρατούν στην οικονομία και στις χρηματοοικονομικές αγορές. Για παράδειγμα, εάν ένα ασφαλιστικό προϊόν περιέχει μια ελάχιστη εγγυημένη παροχή (όπως στα παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής), οι συνθήκες των χρηματοοικονομικών αγορών θα καθορίσουν εάν η εγγυημένη παροχή είναι "in the money", "out of the money" ή "at the money", ανάλογα με το εάν το εγγυημένο ποσό είναι υψηλότερο, χαμηλότερο ή ίσο με την αξία των κεφαλαίων. Το γεγονός αυτό με τη σειρά του ενδέχεται να επηρεάσει την απόφαση του ασφαλισμένου για το αν θα διατηρήσει το πρόγραμμα ή όχι.

- Κίνδυνος εξόδων**

Η αποτυχία ορθής εκτίμησης του πληθωρισμού και συνυπολογισμού του στην τιμολογιακή πολιτική και στην εκτίμηση των εξόδων και των υποχρεώσεων του Ομίλου θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στη δραστηριότητα του Ομίλου, στα αποτελέσματα, στην χρηματοοικονομική του κατάσταση και στις μελλοντικές προοπτικές.

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων και των εσόδων από ασφάλιστρα

Η αβεβαιότητα στην εκτίμηση των μελλοντικών καταβολών αποζημιώσεων και των εσόδων από ασφάλιστρα όσον αφορά τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής μακράς διάρκειας πηγάζει από την αδυναμία πρόβλεψης των μακροπρόθεσμων αλλαγών στα συνολικά επίπεδα θνησιμότητας και στη συμπεριφορά των ασφαλισμένων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί πρότυπα πινάκων θνησιμότητας ανάλογα με τον τύπο του συμβολαίου που συνάπτεται. Μελέτη των ιστορικών στοιχείων που διαθέτει ο Όμιλος από την εμπειρία των τελευταίων 3 ετών πραγματοποιείται και χρησιμοποιούνται στατιστικές μέθοδοι για την προσαρμογή των ρυθμών θνησιμότητας και τον προσδιορισμό της καλύτερης δυνατής εκτίμησης της αναμενόμενης μελλοντικής θνησιμότητας.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Για τα ασφαλιστικά συμβόλαια μακράς διάρκειας, κατά την έναρξη του προϊόντος, ο Όμιλος κάνει υποθέσεις για τη θνησιμότητα, τις αποδόσεις των επενδύσεων και τα διαχειριστικά έξοδα. Επιπλέον προσθέτει ένα περιθώριο για να μειώσει την αβεβαιότητα. Οι υποθέσεις αυτές «κλειδώνονται» για όλη τη διάρκεια του συμβολαίου και χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του μαθηματικού αποθέματος. Επιπλέον καθ' όλη τη διάρκεια του συμβολαίου, ο Όμιλος επανεξετάζει τις υποθέσεις αυτές χρησιμοποιώντας στατιστικές και αναλογιστικές μεθόδους σε συνδυασμό με επιπρόσθετες υποθέσεις που βασίζονται σε παραμέτρους όπως το ποσοστό διατηρησιμότητας/ακυρωσιμότητας, το ποσοστό άσκησης του δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης έναντι της επιλογής σύνταξης (για συνταξιοδοτικές καλύψεις) για την πραγματοποίηση ελέγχου επάρκειας των αποθεμάτων.

Οι βασικότερες παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή του ελέγχου επάρκειας των αποθεμάτων για τα παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής είναι οι ακόλουθες:

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

- **Θνησιμότητα:** Η εκτίμηση των παραμέτρων που εφαρμόζονται στηρίζεται στα ποσοστά των πινάκων θνησιμότητας όπως αυτοί ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία του Ομίλου από τον ασφαλισμένο πληθυσμό του.
- **Ποσοστά ακυρωσιμότητας και εξαγοράς:** Στις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας η σύμβαση ακυρώνεται σε περίπτωση μη καταβολής του ασφαλίστρου. Εάν ωστόσο η ασφάλιση έχει αποκτήσει δικαίωμα εξαγοράς το συμβόλαιο δεν ακυρώνεται και η ασφάλιση μετατρέπεται σε ελεύθερη περαιτέρω καταβολής ασφαλίστρων με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις όπως η αρχική ασφάλιση ζωής, αλλά με μειωμένο ασφάλισμα. Ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει εξαγορά της ασφάλισης ζωής έναντι επιστροφής μέρους του μαθηματικού αποθέματος κατά την στιγμή της αίτησης εξαγοράς. Το έτος του συμβολαίου κατά το οποίο αποκτά το δικαίωμα εξαγοράς καθώς και το ποσό της εξαγοράς καθορίζονται στους σχετικούς πίνακες της σύμβασης. Τα ποσοστά ακυρώσεων – εξαγορών εκτιμώνται ανά ομάδα ομοειδών όσον αφορά τις παροχές προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία του Ομίλου τα τελευταία δέκα χρόνια. Η μελέτη ακυρώσεων και εξαγορών ενημερώνεται σε ετήσια βάση ώστε τα μοντέλα να αντανakλούν την πραγματικότητα. Ο Όμιλος ενδέχεται, σε περιοδική βάση, να χρειαστεί να επικαιροποιεί τις υποθέσεις που έχει κάνει καθώς και τα αναλογιστικά μοντέλα και τα μοντέλα κινδύνων ούτως ώστε να αντανakλούν την πραγματικότητα και τυχόν νέα στοιχεία. Αλλαγές στις υποθέσεις και στα εν λόγω μοντέλα ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναθεώρηση και τροποποίηση της τιμολόγησης των ασφαλιστικών προϊόντων, η οποία θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στη δραστηριότητα, τα αποτελέσματα και τις προοπτικές του Ομίλου. Οι επιπτώσεις τυχόν αλλαγών στις υποθέσεις του Ομίλου θα αντικατοπτριστεί κατά την υπολειπόμενη διάρκεια των προγραμμάτων μέσω των κερδών.
- **Έξοδα:** Οι μελλοντικές εκτιμήσεις βασίζονται στα τρέχοντα (κατά την ημερομηνία αποτίμησης) έξοδα του Ομίλου για την διατήρηση και διαχείριση του χαρτοφυλακίου και αναπροσαρμόζονται, για κάθε μελλοντικό έτος, με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό.
- **Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης:** Το δικαίωμα αυτό παρέχεται μόνο στα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Ο Όμιλος αξιολογεί τις οικονομικές συνέπειες και το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται θεωρώντας ότι ένα ποσοστό των ασφαλισμένων εξασκεί το δικαίωμα συνταξιοδότησης. Ο Όμιλος πιστεύει ότι ένα μικρό ποσοστό των ασφαλισμένων θα ασκήσει τελικά το δικαίωμα συνταξιοδότησης.
- **Επιτόκια προεξόφλησης:** Η εκτίμηση της επάρκειας των αποθεμάτων στηρίζεται στις μελλοντικές ταμειακές ροές των εσόδων και εξόδων του Ομίλου, εξαιρώντας το μερίδιο της αντασφάλισης. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στο τέλος της κάθε εξεταζόμενης περιόδου χρησιμοποιώντας καμπύλες απόδοσης που λαμβάνουν υπόψη τις αποδόσεις στο ιστορικό κόστος του επενδυτικού χαρτοφυλακίου αλλά και προθεσμιακές καμπύλες απόδοσης (forward yield curve).

Από τον έλεγχο επάρκειας που διενεργήθηκε για τα παραδοσιακά προγράμματα ασφάλισης ζωής στο τέλος της τρέχουσας χρήσης δεν προέκυψε επιπλέον απόθεμα επάρκειας (31 Δεκεμβρίου 2014 το επιπλέον απόθεμα ήταν €0 εκατ.).

Επιπρόσθετα, οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή του ελέγχου επάρκειας των αποθεμάτων για το χαρτοφυλάκιο DAF είναι οι ακόλουθες:

- **Θνησιμότητα:** Η εκτίμηση των παραμέτρων που εφαρμόζονται στηρίζεται στα ποσοστά των πινάκων θνησιμότητας όπως αυτοί ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία του Ομίλου από τον ασφαλισμένο πληθυσμό του.
- **Ποσοστά ακυρωσιμότητας και εξαγοράς:** Στις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας η σύμβαση ακυρώνεται σε περίπτωση μη καταβολής του ασφαλίστρου, ενώ παρέχεται στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα εξαγοράς της σύμβασης. Τα ποσοστά μη ανανέωσης – εξαγορών εκτιμώνται ανά ομάδα ομοειδών όσον αφορά τις παροχές προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία του Ομίλου.
- **Έξοδα:** Οι μελλοντικές εκτιμήσεις βασίζονται στα τρέχοντα (κατά την ημερομηνία αποτίμησης) έξοδα του Ομίλου για την διατήρηση και διαχείριση του χαρτοφυλακίου και αναπροσαρμόζονται, για κάθε μελλοντικό έτος, με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό.

Από τον έλεγχο επάρκειας που διενεργήθηκε για το χαρτοφυλάκιο λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου (DAF) στο τέλος της τρέχουσας χρήσης προέκυψε επιπλέον απόθεμα επάρκειας ύψους €7,2 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014 το επιπλέον απόθεμα ήταν €6,3 εκατ.).

δ) Ανάλυση ευαισθησίας

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η ευαισθησία στην επάρκεια των αποθεμάτων στις μεταβολές των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων για το χαρτοφυλάκιο παραδοσιακών προϊόντων ασφάλισης ζωής.

- Θνησιμότητα: Η χρήση του πίνακα θνησιμότητας EAE-1990 αντί του Πίνακα Θνησιμότητας Ασφαλιστικού Πληθυσμού EAE-2005 θα επέφερε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €12,7 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €13,3 εκατ.).
- Ποσοστά μη ανανέωσης και εξαγοράς: Η αύξηση των ποσοστών ακυρώσεων και εξαγορών κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις επιφέρει αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €1,9 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €3,4 εκατ.).
- Έξοδα: Η αύξηση των μελλοντικών εξόδων κατά 10,0% σε σχέση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα συνεπαγόταν μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €1,8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €1,8 εκατ.).
- Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς συνταξιοδότησης: Η μείωση του ποσοστού των ασφαλισμένων που εξασκούν το δικαίωμα εξαγοράς στη συνταξιοδότηση κατά 10,0% σε σύγκριση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα συνεπαγόταν μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €10,8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €13,4 εκατ.).
- Αύξηση επιτοκίων: Μια αύξηση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα επέφερε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €20,1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €28,8 εκατ.).
- Μείωση επιτοκίων: Μια μείωση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €31,3 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €36,7 εκατ.).

31 Δεκεμβρίου 2015

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων (ποσά σε € εκατ.)
Μεταβολή πίνακα θνησιμότητας		12,7
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+ 10,0%	1,9
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+ 10,0%	(1,8)
Μείωση ποσοστού εξαγορών κατά την συνταξιοδότηση κατά	- 10,0%	(10,8)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5%	20,1
Μείωση επιτοκίων	-0,5%	(31,3)

31 Δεκεμβρίου 2014

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων (ποσά σε € εκατ.)
Μεταβολή πίνακα θνησιμότητας		13,3
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+ 10,0%	3,4
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+ 10,0%	(1,8)
Μείωση ποσοστού εξαγορών κατά την συνταξιοδότηση κατά	- 10,0%	(13,4)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5%	28,8
Μείωση επιτοκίων	-0,5%	(36,7)

Επίσης, στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η ευαισθησία στην επάρκεια των αποθεμάτων στις μεταβολές των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων του χαρτοφυλακίου DAF.

- Θνησιμότητα: Η χρήση του πίνακα θνησιμότητας EAE-1990 αντί του Πίνακα Θνησιμότητας Ασφαλιστικού Πληθυσμού EAE-2005, θα επέφερε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €2,0 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: αύξηση κατά €2,0 χιλ.).
- Ποσοστά ακυρωσιμότητας και εξαγοράς: Η αύξηση των ποσοστών ακυρώσεων – εξαγορών κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα επέφερε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €346 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €212 χιλ.) ενώ η μείωση αυτών κατά 10,0% θα συνεπαγόταν μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €363 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €219 χιλ.).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

- Έξοδα: Η αύξηση των ποσοστών ακυρώσεων – εξαγορών κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €75 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €41 χιλ.).
- Αύξηση επιτοκίων: Μια αύξηση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα επέφερε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €6,1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €6,5 εκατ.).
- Μείωση επιτοκίων: Μια μείωση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €7,1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €8,2 εκατ.).

31 Δεκεμβρίου 2015

Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων (ποσά σε € χιλ.)
Μεταβολή πίνακα θνησιμότητας	(2)
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+ 10,0% 346
Μείωση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	- 10,0% (363)
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+ 10,0% (75)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5% 6.073
Μείωση επιτοκίων	-0,5% (7.139)

31 Δεκεμβρίου 2014

Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων (ποσά σε € χιλ.)
Μεταβολή πίνακα θνησιμότητας	(2)
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+ 10,0% 212
Μείωση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	- 10,0% (219)
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+ 10,0% (41)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5% 6.456
Μείωση επιτοκίων	-0,5% (8.203)

ε) Δικαιώματα εγγυημένων προσόδων

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος στα συνταξιοδοτικά συμβόλαια με εγγυημένες προσόδους εξαρτάται επίσης από τον αριθμό των ασφαλισμένων που θα επιλέξουν την σύνταξη αντί για το εφάπαξ ποσό στη λήξη. Αυτό θα εξαρτηθεί σημαντικά από το επενδυτικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον που θα ισχύει κατά τον χρόνο επιλογής.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το ποσοστό των ασφαλισμένων που επέλεξαν να εισπράξουν το ποσό που δικαιούνταν με μορφή ετήσιας προσόδου αντί εφάπαξ ποσού στη λήξη κατά την διάρκεια της χρήσης ανέρχεται σε 1,0% (31 Δεκεμβρίου 2014: 1,3%).

Όσο χαμηλότερα είναι τα τρέχοντα επιτόκια επενδύσεων σε σχέση με το τεχνικό επιτόκιο των εγγυημένων συντάξεων, τόσο πιο πιθανό είναι οι ασφαλισμένοι να επιλέξουν την σύνταξη. Η συνεχής αύξηση της μακροβιότητας που θα αντανakλάται στην τρέχουσα τιμολόγηση, θα αυξάνει επίσης τον αριθμό των ασφαλισμένων που θα επιλέγουν την σύνταξη και θα αυξάνει την έκθεση του Ομίλου στον ασφαλιστικό κίνδυνο από τα εν λόγω χαρτοφυλάκια.

4.2.1.2 Συμπληρωματικές καλύψεις σε συμβόλαια ασφάλισης ζωής**α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών**

Οι συμπληρωματικές καλύψεις παρέχονται σε ατομικά ή ομαδικά προγράμματα και σχετίζονται με αποζημιώσεις που καλύπτουν ιατρικά έξοδα, νοσοκομειακές δαπάνες, δαπάνες εγχείρησης, θάνατο από ατύχημα και ανικανότητα. Ο Όμιλος προσφέρει συμπληρωματικές καλύψεις για τα συμβόλαια μακράς και βραχείας διάρκειας. Για την πλειοψηφία των συμπληρωματικών καλύψεων του χαρτοφυλακίου ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο νοσηρότητας.

Κίνδυνος νοσηρότητας είναι ο κίνδυνος αύξησης της συχνότητας και της σφοδρότητας των αποζημιώσεων για ανικανότητα, ασθένεια και αύξησης του ιατρικού πληθωρισμού.

Η σημαντικότερη έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο νοσηρότητας από τα ομαδικά συμβόλαια σχετίζεται με τα συμβόλαια ασφάλισης επί της ζωής δανειοληπτών. Όσον αφορά τα ατομικά συμβόλαια, ο κίνδυνος νοσηρότητας προκύπτει από τις αποζημιώσεις νοσοκομειακών δαπανών που καταβάλλονται για δαπάνες νοσηλείας.

Για τα ομαδικά ασφαλιστήρια συμβόλαια, ο κίνδυνος επηρεάζεται από τον κλάδο στον οποίο απασχολείται ο ασφαλισμένος. Κατά συνέπεια, ο κίνδυνος θανάτου και ανικανότητας διαφοροποιείται ανά κλάδο δραστηριότητας. Η

υπερβολική συγκέντρωση κινδύνου σε συγκεκριμένο κλάδο θα αυξήσει την πιθανότητα της θνησιμότητας, ανικανότητας ή νοσηρότητας των εργαζομένων του συγκεκριμένου κλάδου. Ο Όμιλος προσπαθεί να διαχειριστεί αυτόν τον κίνδυνο μέσω της διαδικασίας ανάληψης κινδύνων, τη διαχείριση των αποζημιώσεων και των αντασφαλιστικών συμβάσεων. Όσον αφορά τα ομαδικά συμβόλαια, ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα να ανατιμολογήσει τους κινδύνους στην ανανέωση ή να μην προχωρήσει σε ανανέωση. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος καλύπτεται από αναλογική αντασφαλιστική σύμβαση.

Για τα ατομικά συμβόλαια υγείας, ο κίνδυνος διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία και το φύλο του ασφαλισμένου και επηρεάζεται από ένα πλήθος ανεξάρτητων παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία του ασφαλισμένου όπως αλλαγές στον τρόπο ζωής (κάπνισμα), περιβαλλοντική μόλυνση κλπ. Ειδικά για τις νοσοκομειακές καλύψεις, το επίπεδο των αποζημιώσεων που καταβάλλονται επηρεάζεται και από τον ιατρικό πληθωρισμό. Για να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο νοσηρότητας του χαρτοφυλακίου ατομικών συμπληρωματικών παροχών που καλύπτουν δαπάνες νοσηλείας (νοσοκομειακές καλύψεις), ο Όμιλος προβλέπει εξαιρέσεις για αποζημιώσεις έως €1.500 ή €6.000 όπως και ποσοστό συμμετοχής του ασφαλισμένου στις δαπάνες.

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων και των εσόδων από ασφάλιστρα

Η αβεβαιότητα στην εκτίμηση των μελλοντικών πληρωμών στα προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης προκύπτει από την εκτίμηση της νοσηρότητας και του ιατρικού πληθωρισμού των επόμενων ετών. Η επίδραση των συνεχών προόδων στην ιατρική επιστήμη, ειδικά στον τομέα της πρόληψης, όπως επίσης και οι μεγάλες αλλαγές στον τρόπο ζωής όπως το κάπνισμα είναι η αιτία για την αβεβαιότητα στις εκτιμήσεις της νοσηρότητας.

Για όλες τις συμπληρωματικές καλύψεις, τα αποθέματα για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν αναγγελλθείσες ζημιές που εκτιμώνται κατά περίπτωση, ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελλθεί (IBNR) οι οποίες υπολογίζονται βάσει στατιστικής μεθόδου, μη κατανομημένα έξοδα προσαρμογής ζημιάς και ένα επιπλέον απόθεμα που προκύπτει από τη στατιστική μέθοδο αξιολόγησης της επάρκειας των αποθεμάτων.

Για όλες τις συμπληρωματικές καλύψεις, ο Όμιλος βασίζεται στις εξειδικευμένες γνώσεις των αντασφαλιστών λόγω της έλλειψης επαρκών στατιστικών στοιχείων. Χρησιμοποιούνται οι πρότυποι πίνακες ανάρρωσης που έχουν διαμορφωθεί από τους αναλογιστές και λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία του Ομίλου. Η επίδραση των οικονομικών συνθηκών στο πραγματικό ποσοστό ανάρρωσης για τα ατομικά συμβόλαια αποτελεί την κύρια πηγή αβεβαιότητας αυτών των εκτιμήσεων.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Ο Όμιλος αξιολογεί την κερδοφορία που προκύπτει από τις μακροχρόνιες νοσοκομειακές καλύψεις σε τακτική βάση και από τις βραχυχρόνιες νοσοκομειακές καλύψεις σε ετήσια βάση χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές παραμέτρους όπως είναι η θνησιμότητα, η νοσηρότητα, ο δείκτης ζημιών, ο ιατρικός πληθωρισμός, οι ακυρώσεις των ασφαλιστικών καλύψεων, η ετήσια αύξηση των ασφαλιστρών και τα διαχειριστικά έξοδα. Με βάση την ανωτέρω αξιολόγηση, ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα ανατιμολόγησης των κινδύνων κατά την ανανέωση.

Όσον αφορά τις βραχυχρόνιες νοσοκομειακές καλύψεις, ο Όμιλος αξιολογεί την επάρκεια του ασφαλίστρου με βάση την εμπειρία των προηγούμενων χρόνων. Τα στοιχεία προηγούμενων χρόνων που χρησιμοποιούνται είναι ο δείκτης ζημιών (μικτών και καθαρών), ο μικτός δείκτης ζημιών και εξόδων (combined ratio) και η σφοδρότητα και συχνότητα των ζημιών. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της σύγκρισης του ασφαλίστρου με τα στοιχεία προηγούμενων χρόνων, ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα ανατιμολόγησης των κινδύνων κατά την ανανέωση.

Για τις μακροχρόνιες νοσοκομειακές καλύψεις, ο Όμιλος αξιολογεί τον έλεγχο επάρκειας των μελλοντικών ασφαλιστρών για την κάλυψη μελλοντικών εξόδων (αποζημιώσεις, διαχειριστικά έξοδα, προμήθειες) λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες υποθέσεις:

- Θνησιμότητα: Η εκτίμηση των παραμέτρων που εφαρμόζονται στηρίζονται στα ποσοστά των πινάκων θνησιμότητας όπως αυτοί ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία του Ομίλου.
- Νοσηρότητα: Η εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων βασίζεται στην πρόσφατη εμπειρία του Ομίλου όσον αφορά τη συχνότητα και τη σφοδρότητα των αποζημιώσεων σε συνδυασμό με δεδομένα από τις αντασφαλιστικές εταιρείες στις περιπτώσεις που ο Όμιλος δεν διαθέτει επαρκή ιστορικά στατιστικά στοιχεία.
- Ποσοστά ακυρωσιμότητας: Στα μακροχρόνια συμβόλαια, οι συμπληρωματικές καλύψεις ακυρώνονται σε περίπτωση μη καταβολής του ασφαλίστρου ή τερματισμού του συμβολαίου. Τα ποσοστά ακυρώσεων – εξαγορών εκτιμώνται ανά ομάδα ομοειδών προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

- Έξοδα: Οι μελλοντικές εκτιμήσεις βασίζονται στα τρέχοντα (κατά την ημερομηνία αποτίμησης) έξοδα του Ομίλου για την διατήρηση και διαχείριση του χαρτοφυλακίου και αναπροσαρμόζονται, για κάθε μελλοντικό έτος, με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό.
- Επιτόκια προεξόφλησης: Η εκτίμηση της επάρκειας των αποθεμάτων στηρίζεται στις μελλοντικές ταμειακές ροές των εσόδων και εξόδων του Ομίλου, εξαιρώντας το μερίδιο της αντασφάλισης. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στο τέλος της κάθε εξεταζόμενης περιόδου χρησιμοποιώντας καμπύλες απόδοσης που λαμβάνουν υπόψη τις αποδόσεις στο ιστορικό κόστος του επενδυτικού χαρτοφυλακίου αλλά και προθεσμιακές καμπύλες απόδοσης (forward yield curve).

Από τον έλεγχο επάρκειας που διενεργήθηκε για το χαρτοφυλάκιο των μακροχρόνιων νοσοκομειακών καλύψεων στο τέλος της τρέχουσας χρήσης προέκυψε επιπλέον απόθεμα ύψους 7,4 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014 το επιπλέον απόθεμα ήταν €6,8 εκατ.).

δ) Ανάλυση ευαισθησίας

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η ευαισθησία στην επάρκεια των αποθεμάτων στις μεταβολές των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων για τις μακροχρόνιες νοσοκομειακές καλύψεις.

- Αύξηση Νοσηρότητας: Η αύξηση της νοσηρότητας κατά 5,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά 3,0 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €4,1 εκατ.).
- Μείωση Νοσηρότητας: Η μείωση της νοσηρότητας κατά 5,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα οδηγούσε σε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά 3,0 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €4,1 εκατ.).

31 Δεκεμβρίου 2015

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων (ποσά σε € εκατ.)
Αύξηση στη νοσηρότητα	+5.0%	(3,0)
Μείωση στη νοσηρότητα	-5.0%	3,0

31 Δεκεμβρίου 2014

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων (ποσά σε € εκατ.)
Αύξηση στη νοσηρότητα	+5.0%	(4,1)
Μείωση στη νοσηρότητα	-5.0%	4,1

Οι ανωτέρω αναλύσεις αναφέρονται στη μεταβολή μιας παραδοχής ενώ οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν αμετάβλητες.

4.2.2 Γενικές ασφαλίσεις

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σχεδόν σε όλους τους κλάδους ασφαλίσεων κατά ζημιών. Ο κύριος όγκος των εργασιών προέρχεται από τους ασφαλιστικούς κλάδους Πυρός (συμπεριλαμβάνονται οι κλάδοι Σεισμός και Τεχνικές Ασφαλίσεις), Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων, Χερσαίων Οχημάτων και Λοιπών Κλάδων, η συμμετοχή των οποίων στα πρωτασφάλιστρα για την χρήση 2015 ανέρχεται σε 52,3%, 22,0%, 4,7% και 21,0%, αντίστοιχα (2014: 44,7%, 31,1%, 5,6% και 9,2%).

4.2.2.1 Ασφάλιση αστικής ευθύνης αυτοκινήτων

Η διαδικασία ανάληψης κινδύνου αποτελεί πολύ σημαντικό μηχανισμό αντιμετώπισης κινδύνου στον ασφαλιστικό κλάδο. Η εν λόγω διαδικασία συμβάλλει στον προσδιορισμό του κατάλληλου ασφάλιστρου για κάθε ασφαλισμένο. Οι αρμόδιοι της διαδικασίας ανάληψης κινδύνου αντιστοιχίζουν τα εισπραχθέντα ασφάλιστρα με τις καταβληθείσες αποζημιώσεις με στόχο την επίτευξη κερδοφορίας. Ο κίνδυνος που ελλοχεύει στη διαδικασία ανάληψης κινδύνου προέρχεται από το ενδεχόμενο τα ασφάλιστρα που εισπράττονται να μην επαρκούν για την κάλυψη των αποζημιώσεων και συνοδεύεται από πιθανότητα ζημιάς. Τα ασφάλιστρα που χρεώνει ο Όμιλος εμπεριέχουν το ασφάλιστρο ανάληψης κινδύνου που καλύπτει τόσο τις αποζημιώσεις όσο και τις απαιτήσεις κεφαλαίου και φερεγγυότητας.

α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών

Η συχνότητα και η σφοδρότητα των ζημιών εξαρτώνται από ένα πλήθος παραγόντων όπως είναι η τιμολόγηση, οι δικλείδες ασφαλείας στη διαδικασία ανάληψης κινδύνων και τα όρια. Ο Όμιλος παρακολουθεί προσεκτικά το χαρτοφυλάκιο ανά κάλυψη και συντελεστή ασφαλιστρού σε μηνιαία βάση. Το ασφαλιστρού ανάληψης κινδύνου επηρεάζεται από παραμέτρους που σχετίζονται με την ηλικία του οδηγού και της άδειας, τα χαρακτηριστικά του οχήματος όπως είναι η χρήση, η φορολογήσιμη ιπποδύναμη και το ασφαλισμένο κεφάλαιο. Η περιοχή στην οποία παρέχεται η ασφάλιση αποτελεί επίσης σημαντική παράμετρο για τον υπολογισμό του ασφαλιστρού κινδύνου. Παράλληλα, ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία ανάπτυξης μιας εξελιγμένης τεχνικής τιμολόγησης μέσω της χρήσης πολυπαραμετρικών μοντέλων με στόχο τη μείωση των διαρροών στη διαδικασία ανάληψης κινδύνου.

Η έκθεση στον κίνδυνο κατανέμεται προσεκτικά. Η ανάληψη κινδύνου σε τομείς χαμηλού κινδύνου και η αντιμετώπιση ή η μείωση του κινδύνου σε μη κερδοφόρες περιοχές αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν τη συχνότητα και τη σφοδρότητα των ζημιών. Ο Όμιλος στοχεύει στη διατήρηση της κερδοφορίας όσον αφορά τα προγράμματα αυτοκινήτων μέσω της ενίσχυσης των δικλείδων ασφαλείας της διαδικασίας ανάληψης κινδύνων και του προσδιορισμού συγκεκριμένων κριτηρίων ανάληψης κινδύνου.

Ο Όμιλος προσφέρει μια γκάμα προϊόντων και μη ατομικών καλύψεων για να διατηρήσει την κερδοφορία και να κερδίσει την προτίμηση των πελατών:

- Βασική (υποχρεωτική) κάλυψη αποτελείται από την Αστική Ευθύνη έναντι Τρίτων, Οδική Βοήθεια, Υλικές Ζημιές από Ανασφάλιστο Όχημα και Προσωπικό Ατύχημα, Θραύση Κρυστάλλων, Νομική Προστασία ως προαιρετικές καλύψεις.
- Μερική κάλυψη που περιλαμβάνει Βασική κάλυψη, Κλοπή, Πυρκαγιά, Προσωπικό Ατύχημα, Θραύση Κρυστάλλων, Φυσικές Καταστροφές και Νομική Προστασία και Οδική Βοήθεια ως προαιρετικές καλύψεις.
- Ολική κάλυψη που περιλαμβάνει Μερική κάλυψη και Ίδιες Ζημιές.

Τα όρια της Αστικής Ευθύνης έναντι Τρίτων που προβλέπονται από τον νόμο είναι €1,0 εκατ. για σωματικές βλάβες και €1,0 εκατ. ανά ατύχημα για υλικές ζημιές. Ως αποτέλεσμα της αύξησης των ορίων από €0,5 εκατ. σε €1,0 εκατ. το ασφαλιστρού αυτοκινήτου προσαρμόζεται ανάλογα ώστε να καλύπτει το αυξημένο κόστος των ζημιών.

Επιπλέον, τα όρια και τα ποσά απαλλαγής των καλύψεων οδηγούν σε χαμηλότερο τελικό κόστος ζημιών για τον Όμιλο και αποτελούν αποτρεπτικό παράγοντα για τον πελάτη.

Οι συμφωνίες αντασφάλισης περιλαμβάνουν συμβάσεις υπερβάλλουσας ζημιάς με μέγιστο όριο ανάληψης κινδύνου για τον Όμιλο όσον αφορά την αστική ευθύνη έναντι τρίτων στα προγράμματα αυτοκινήτου που ανέρχεται σε €50 εκατ. ανά συμβάν. Δεν υπάρχουν γνωστές συγκεντρώσεις ασφαλιστικού κινδύνου από ένα και μόνο συμβάν.

Η διαχείριση των αποζημιώσεων αποτελεί επίσης σημαντικό παράγοντα λόγω του γεγονότος ότι οποιαδήποτε διαφοροποίηση στη διαδικασία (λειτουργία αποθεματοποίησης, ρυθμός τακτοποίησης αποζημιώσεων) αντανακλάται στην κερδοφορία του Ομίλου.

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια καλύπτουν ζημιές εφόσον η ημερομηνία συμβάντος είναι μέσα στη διάρκεια ασφάλισης, ακόμα και αν η αναγγελία ή η διαπίστωση της ζημιάς γίνει μετά τη λήξη της ασφάλισης (πάντοτε σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία). Οι ζημιές που συνέβησαν εντός της περιόδου ισχύος του συμβολαίου και αναγγέλθηκαν μετά τη λήξη του συμβολαίου αποτελούν τμήμα των υποχρεώσεων του Ομίλου και χρειάζεται να εκτιμηθούν. Επίσης, κάποιες από τις αποζημιώσεις που αφορούν αστική ευθύνη αυτοκινήτων οδηγούνται προς δικαστική επίλυση με το ενδεχόμενο οι επίδικες υποθέσεις να παραμείνουν εκκρεμείς για μεγάλο χρονικό διάστημα και να προκαλέσουν αβεβαιότητα για τον Όμιλο όσον αφορά την αποζημίωση που πρόκειται να καταβληθεί.

Το εκτιμώμενο κόστος των αποζημιώσεων περιλαμβάνει και το κόστος διαχείρισης των αποζημιώσεων. Τα αποθέματα για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν αναγγελθείσες ζημιές που εκτιμώνται κατά περίπτωση, ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (IBNR) οι οποίες υπολογίζονται βάσει στατιστικής μεθόδου, μη κατανοημένα έξοδα προσαρμογής ζημιάς και ένα επιπλέον απόθεμα που προκύπτει από τη στατιστική μέθοδο αξιολόγησης της επάρκειας των αποθεμάτων.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Η επιλογή δεικτών με στόχο την αξιολόγηση της επάρκειας των αποθεμάτων και την εκτίμηση των μελλοντικών πληρωμών πραγματοποιείται με βάση τη διαβάθμισή τους και τη συνετή πρόβλεψη.

Δείκτες που αποκλίνουν σημαντικά από τον μέσο όρο εξαιρούνται από την τελική επιλογή ιδιαίτερα αν η εφαρμογή τους οδηγεί σε χαμηλότερες του αναμενόμενου εκτιμήσεις. Παράλληλα, δεν λαμβάνονται υπόψη δείκτες μικρότεροι της μονάδας παλαιότερων ετών δεδομένου ότι ενδέχεται κατά την εφαρμογή τους να οδηγήσουν σε εσφαλμένη εκτίμηση.

Για τον κλάδο Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων επιλέγεται συγκεκριμένη μέθοδος με στόχο να δημιουργηθούν εκτιμήσεις αποθεματικών όσο το δυνατόν πιο φερέγγυες και αξιόπιστες οι οποίες να προσεγγίζουν την πραγματικότητα.

Ο Όμιλος, στο τέλος κάθε εξαμήνου και στο τέλος κάθε οικονομικής χρήσης, πραγματοποιεί ανάλυση των μικτών αποθεμάτων ζημιών βάσει τύπων καθώς και αναλογιστική ανάλυση χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους, όπως είναι οι μέθοδοι Chain Ladder, Bomheutter Ferguson και Cape Cod.

Οι εν λόγω μέθοδοι που χρησιμοποιούνται αντανακλούν την εμπειρία των προγενέστερων ετών με σκοπό την εκτίμηση του συνολικού κόστους των αποζημιώσεων ανά έτος συμβάντος. Για τη μείωση της αβεβαιότητας και του πιθανού σφάλματος των εκτιμήσεων η τελική επιλογή στηρίζεται στη χρήση της μεθόδου Mack (εφαρμόζοντας επίπεδο εμπιστοσύνης 75,0%).

Στις ενδιάμεσες περιόδους, όπως είναι το πρώτο και το τρίτο τρίμηνο της οικονομικής χρήσης, ο Όμιλος δεν επανυπολογίζει το τελικό κόστος των ζημιών για προηγούμενα έτη συμβάντος. Τα τελικά κόστη για τα προηγούμενα έτη συμβάντος αναπροσαρμόζονται μόνο εάν η εμπειρία διαφέρει σημαντικά από τις αρχικές εκτιμήσεις.

Για το τρέχον έτος συμβάντος για το οποίο δεν υπάρχει εμπειρία, η εκτίμηση του συνολικού κόστους στηρίζεται στον δείκτη ζημιών του χαρτοφυλακίου όπως αυτός αναμένεται να διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη την τιμολογιακή πολιτική καθώς και το μελλοντικό κόστος διακανονισμού των ζημιών.

Επίσης ο Όμιλος σχηματίζει απόθεμα και για τους κινδύνους εν ισχύ. Για την παραπάνω πρόβλεψη ο Όμιλος στηρίζεται στον δείκτη ζημιών όπως προκύπτει από την εμπειρία όσον αφορά τις αποζημιώσεις τη χρονική στιγμή του υπολογισμού καθώς και στον δείκτη διαχειριστικών εξόδων με βάση την ανάλυση εξόδων του Ομίλου στο τέλος κάθε οικονομικής χρήσης.

δ) Μεταβολές σε εκτιμήσεις και ανάλυση ευαισθησίας

Ο δείκτης εκτίμησης επάρκειας που χρησιμοποιείται προκύπτει από το γινόμενο επιμέρους δεικτών ανάπτυξης οι οποίοι υπόκεινται σε ανάλυση ευαισθησίας. Σε περίπτωση αύξησης του γινομένου των επιμέρους δεικτών ανάπτυξης κατά 10,0% δημιουργείται ανάγκη κάλυψης των αποθεματικών σε ποσοστό της τάξης του 17,5% του συνόλου των αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών του κλάδου Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων (31 Δεκεμβρίου 2014: 18,8%) Σε περίπτωση μείωσης του γινομένου των επιμέρους δεικτών ανάπτυξης κατά 10,0% δημιουργείται πλεόνασμα ίσο με το 1,52% του συνόλου των αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών του κλάδου Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων (31 Δεκεμβρίου 2014: 0,77%).

Σε περίπτωσης αύξησης του εκτιμώμενου δείκτη ζημιών κατά 10,0% δεν απαιτείται ο σχηματισμός επιπλέον αποθέματος κινδύνων εν ισχύ, ενώ σε περίπτωση αύξησης του δείκτη διαχειριστικών εξόδων κατά 10,0% δεν απαιτείται σχηματισμός επιπλέον αποθέματος.

4.2.2.2 Ασφάλιση περιουσίας

Ο Όμιλος προσφέρει προϊόντα λιανικής για νοικοκυριά και μικρές επιχειρήσεις καθώς και εξατομικευμένη κάλυψη μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων. Συνήθως τα εν λόγω προγράμματα έχουν ετήσια διάρκεια. Ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα ανατιμολόγησης των προγραμμάτων κατά την ανανέωση.

Στον σχεδιασμό των προϊόντων του, ο Όμιλος εφαρμόζει μια ολοκληρωμένη διαδικασία αξιολόγησης, βαθμολόγησης, τιμολόγησης και διαχείρισης κινδύνου. Τα ασφάλιστρα που χρεώνει ο Όμιλος εμπεριέχουν το κόστος αντασφάλισης, το ασφάλιστρο ανάληψης κινδύνου που καλύπτει τόσο τις αποζημιώσεις όσο και τις απαιτήσεις κεφαλαίου και ένα εύλογο περιθώριο κέρδους.

α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών

Τα προϊόντα λιανικής ποικίλουν από βασικές ασφαλίσεις πυρός έως πλήρη πακέτα που περιλαμβάνουν καλύψεις όπως για πλημμύρα, βραχυκύκλωμα, κακόβουλες ενέργειες, τρομοκρατικές ενέργειες, αποκομιδή συντριμμάτων, λοιπά έξοδα, αστική ευθύνη και σεισμό.

Ο Όμιλος παρακολουθεί σε τακτική βάση το χαρτοφυλάκιο ανά πακέτο με ιδιαίτερη έμφαση στο δείκτη των ζημιών.

Όσον αφορά τους μεγάλους εμπορικούς και βιομηχανικούς κινδύνους, ο Όμιλος προσφέρει κάλυψη για συνδυασμό κινδύνων σε εξατομικευμένη βάση. Εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες ανάληψης κινδύνου, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη κριτήρια όπως η φύση του κινδύνου, η ποιότητα του κινδύνου, τα υφιστάμενα μέτρα κατά πυρός και διάρρηξης, η γεωγραφική τοποθεσία, η σεισμογένεια, ο τύπος και το έτος κατασκευής, οι απαλλαγές, τα επιμέρους όρια για ορισμένες κατηγορίες καλύψεων, το ιστορικό ζημιών.

Η διαδικασία ανάληψης κινδύνου του Ομίλου χαρακτηρίζεται από σαφώς καθορισμένη διάθεση ανάληψης κινδύνου και συγκεκριμένη μέθοδο λήψης αποφάσεων.

Η ανάληψη των κινδύνων των ασφαλιστικών προγραμμάτων πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη την κατηγορία κινδύνου, το κόστος κατασκευής του περιουσιακού στοιχείου και την αξία αντικατάστασης του περιεχομένου. Τα όρια των αποζημιώσεων λαμβάνονται υπόψη για να οριοθετήσουν το πληρωτέο ποσό σε περίπτωση που συμβεί το ασφαλισμένο γεγονός.

Ο Όμιλος συνάπτει αντασφαλιστικές συμφωνίες με αξιόπιστους αντασφαλιστές για να αντισταθμίσει τους κινδύνους καταστροφών.

Η συχνότητα και το ποσό των αποζημιώσεων εξαρτώνται ως έναν βαθμό και από τους κανόνες ανάληψης κινδύνων. Η εφαρμογή ποσών απαλλαγής σε συγκεκριμένους κινδύνους συμβάλλει στην αντιμετώπιση κυρίως της συχνότητας και δευτερευόντως της σφοδρότητας.

Ειδικά όσον αφορά τα προγράμματα για νοικοκυριά, οι συχνότερες αιτίες αποζημιώσεων είναι το σπάσιμο σωλήνων και η διάρρηξη όμως συνήθως οι εν λόγω αποζημιώσεις δεν είναι σημαντικές.

Οι ζημιές κατατάσσονται σε τρεις κύριες κατηγορίες ως εξής:

Στις μικρές ζημιές, ο Όμιλος παρακολουθεί την εξέλιξη της συχνότητας και του μέσου κόστους και αναπροσαρμόζει το μέσο κόστος με ένα συντελεστή πληθωρισμού.

Στις μεγάλες ζημιές, ο Όμιλος εξετάζει μια πιο μακροπρόθεσμη περίοδο για να υπολογίσει τη συχνότητα.

Στις περιπτώσεις καταστροφών, δηλ. γεγονότων που ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικό αριθμό ασφαλιστικών συμβολαίων όπως είναι ο σεισμός, ο Όμιλος αναλύει το χαρτοφυλάκιο ώστε να αξιολογήσει το ετήσιο κόστος και να ορίσει το ποσό που θα εκχωρηθεί μέσω των συμφωνιών αντασφάλισης και το ποσό των ασφαλιστών.

Η διαχείριση των ασφαλιστικών κινδύνων περιλαμβάνει επίσης και τον καθορισμό ανώτατου επιπέδου συσσώρευσης κινδύνου και ανώτατου ποσού ζημιάς ανά κίνδυνο ή συμβάν που θα βαρύνει τα αποτελέσματα του Ομίλου. Τα τυχόν υπερβάλλοντα ποσά αποτελούν και στις δύο περιπτώσεις αντικείμενο αντασφαλιστικής εκχώρησης μέσω συμφωνιών αντασφάλισης ή προαιρετικές εκχωρήσεις.

Στην Ελλάδα, ο σεισμός θεωρείται ο πιο πιθανός καταστροφικός κίνδυνος. Συνεπώς, ο Όμιλος εξετάζει προσεκτικά τη συγκέντρωση κινδύνου, αγοράζει αντασφαλιστική κάλυψη και χρεώνει διαφορετικά ασφάλιστρα ανά σεισμογενή ζώνη.

Στον ακόλουθο πίνακα αναλύεται η συγκέντρωση κινδύνου στο χαρτοφυλάκιο του Ομίλου κατά γεωγραφική περιοχή για την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 (όσον αφορά τον κίνδυνο σεισμού).

Γεωγραφική περιοχή (ποσά σε € χιλ.)	Συνολικά ασφαλισμένα κεφάλαια 31 Δεκεμβρίου 2015 (Μικτά)	Συνολικά ασφαλισμένα κεφάλαια 31 Δεκεμβρίου 2014 (Μικτά)
Αττική και Κεντρική Ελλάδα	8.553.570	8.568.341
Υπόλοιπη Ελλάδα	8.296.155	8.054.567
Σύνολο	16.849.725	16.622.908

Ο Όμιλος καλύπτεται από αντασφαλιστικές συμβάσεις υπερβάλλουσας ζημιάς για καταστροφικά γεγονότα για το ποσό που υπερβαίνει τα €14,0 εκατ. ανά ζημιά και μέχρι τα €310,0 εκατ. ανά ζημιά. Το συνολικό (ανώτατο) όριο έχει αυξηθεί κατά €10εκ από τον προηγούμενο χρόνο (2014).

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων

Οι κυριότεροι παράγοντες αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων είναι οι εξής:

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

- το τελικό κόστος επισκευής ή αντικατάστασης των καταστραφέντων περιουσιακών στοιχείων και/ή η τυχόν υπολειμματική αξία διασωθέντων αντικειμένων (η οποία επηρεάζει την τελική ζημία που θα επιβαρύνει τον Όμιλο).
- σε περίπτωση δικαστικής επίλυσης της διαφοράς, η ερμηνεία των όρων του ασφαλιστηρίου και η εκδοχή περί των πραγματικών περιστατικών που θα υιοθετήσει το δικαστήριο.
- σε περίπτωση δικαστικής επίλυσης της διαφοράς, ο χρόνος μέχρι την καταβολή τυχόν αποζημίωσης που θα επιδικαστεί, για λόγους υπολογισμού των τόκων υπερημερίας.

Το εκτιμώμενο κόστος των αποζημιώσεων περιλαμβάνει και το κόστος διαχείρισης των αποζημιώσεων. Τα αποθέματα για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν αναγγελλθείσες ζημιές που εκτιμώνται κατά περίπτωση, ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελλθεί (IBNR) οι οποίες υπολογίζονται βάσει στατιστικής μεθόδου, μη κατανεμημένα έξοδα προσαρμογής ζημιάς και ένα επιπλέον απόθεμα που προκύπτει από τη στατιστική μέθοδο αξιολόγησης της επάρκειας των αποθεμάτων.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Η επιλογή δεικτών με στόχο την εκτίμηση της επάρκειας των αποθεμάτων και των μελλοντικών πληρωμών γίνεται με κριτήριο την εξομάλυνση τους και την συνεπή εκτίμηση.

Δείκτες που αποκλίνουν σημαντικά από τον μέσο όρο εξαιρούνται από την τελική επιλογή ιδιαίτερα αν η εφαρμογή τους οδηγεί σε χαμηλότερες του αναμενόμενου εκτιμήσεις. Παράλληλα, δεν λαμβάνονται υπόψη δείκτες μικρότεροι της μονάδας παλαιότερων ετών δεδομένου ότι ενδέχεται κατά την εφαρμογή τους να οδηγήσουν σε εσφαλμένη εκτίμηση.

Για τις ασφάλειες περιουσίας επιλέγεται συγκεκριμένη μέθοδος για την πραγματοποίηση αξιόπιστων εκτιμήσεων λαμβάνοντας υπόψη έκτακτα και απρόβλεπτα γεγονότα όπως ήταν οι ταραχές στην Αθήνα στα τέλη του 2008.

Οι μεγάλες ζημιές και η εξέλιξη τους παρακολουθούνται χωριστά από το υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο έτσι ώστε οποιαδήποτε θετική εμπειρία όσον αφορά τον διακανονισμό τους να μην επηρεάσει την πρόβλεψη για τις υπόλοιπες προβλέψεις. Ομαδοποιήσεις παρεμφερών κατηγοριών κινδύνου γίνονται σε περίπτωση που δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την πραγματοποίηση στατιστικής ανάλυσης.

Ο Όμιλος, στο τέλος κάθε εξαμήνου και στο τέλος κάθε οικονομικής χρήσης, πραγματοποιεί ανάλυση των μικτών αποθεμάτων ζημιών η οποία βασίζεται σε τύπους καθώς και αναλογιστική μελέτη χρησιμοποιώντας τη μέθοδο Incurred Chain Ladder. Η εν λόγω μέθοδος αντανάκλα την εμπειρία των προγενέστερων ετών με σκοπό την εκτίμηση του συνολικού κόστους των αποζημιώσεων ανά έτος συμβάντος. Πρέπει να σημειωθεί ότι για αυτές τις κατηγορίες κινδύνου ο Όμιλος έχει θετική εμπειρία και δεν απαιτείται ο σχηματισμός επιπρόσθετου αποθέματος ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης της επάρκειας των ζημιών.

Επίσης ο Όμιλος σχηματίζει απόθεμα και για τους κινδύνους εν ισχύ. Για την παραπάνω πρόβλεψη ο Όμιλος στηρίζεται στον δείκτη ζημιών όπως προκύπτει από την εμπειρία όσον αφορά τις αποζημιώσεις τη χρονική στιγμή του υπολογισμού καθώς και στον δείκτη διαχειριστικών εξόδων με βάση την ανάλυση εξόδων του Ομίλου στο τέλος κάθε οικονομικής χρήσης.

δ) Μεταβολές σε εκτιμήσεις και ανάλυση ευαισθησίας

Ο δείκτης εκτίμησης επάρκειας που χρησιμοποιείται προκύπτει από το γινόμενο επιμέρους δεικτών ανάπτυξης οι οποίοι υπόκεινται σε ανάλυση ευαισθησίας. Σε περίπτωση αύξησης του γινομένου των επιμέρους δεικτών ανάπτυξης κατά 10,0% δεν δημιουργείται επιπλέον ανάγκη κάλυψης των αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών. Σε περίπτωση μείωσης του γινομένου των επιμέρους δεικτών ανάπτυξης κατά 10,0% δημιουργείται πλεόνασμα ίσο με το 10,5% του συνόλου των αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών (31 Δεκεμβρίου 2014: 15,5%).

4.3 Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Η διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων είναι συνυφασμένη με την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου. Η Διοίκηση, έχοντας ως στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας και της συνέχειας των δραστηριοτήτων, δίνει μεγάλη προτεραιότητα στον στόχο της εφαρμογής και συνεχούς βελτίωσης ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων για την ελαχιστοποίηση ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου.

Ο Όμιλος παρακολουθεί σε συστηματική βάση τους ακόλουθους κινδύνους που προκύπτουν από τη χρήση χρηματοοικονομικών μέσων: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (που περιλαμβάνει επιτοκιακό, συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο μετοχών) και κίνδυνο ρευστότητας.

4.3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος για τον Όμιλο προκύπτει από την πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει οικονομική ζημία λόγω αθέτησης οικονομικών υποχρεώσεων. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις επιμέρους εκθέσεις σε πιστωτικό κίνδυνο όπως επίσης και τις συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου.

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

Οι κύριοι αντισυμβαλλόμενοι που συνεπάγονται υψηλή συγκέντρωση κινδύνου για τον Όμιλο είναι οι αντασφαλιστές και οι εκδότες χρεογράφων. Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων ορίζονται συγκεκριμένα πρότυπα πιστωτικής αξιολόγησης. Ο Όμιλος παρακολουθεί την έκθεσή του σε κίνδυνο συγκέντρωσης με βάση τα καθορισμένα όρια συγκέντρωσης ανά εκδότη μετοχών και εταιρικών ομολόγων, που ρυθμίζονται από τη Διεύθυνση Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΔΕΙΑ), που είναι η ελληνική εποπτική αρχή του ασφαλιστικού κλάδου, και τις Οδηγίες και τους Κανονισμούς της Ασφαλιστικής Εποπτικής Επιτροπής της Ρουμανίας (ASF), που είναι η ρουμανική εποπτική αρχή του ασφαλιστικού κλάδου. Το πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί περιλαμβάνει τα όρια που προβλέπονται από τις εποπτικές αρχές όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ασφαλιστική τοποθέτηση όπως επίσης και τα όρια που έχουν καθοριστεί εσωτερικά για τη Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων. Για τους χρεωστικούς τίτλους έκδοσης του Ελληνικού Δημοσίου και τις μετοχές της απώτερης μητρικής εταιρείας Eurobank δεν ισχύουν ανώτατα όρια συγκέντρωσης κινδύνου. Ένα ακόμη είδος συγκέντρωσης κινδύνου που αναγνωρίζει και παρακολουθεί ο Όμιλος σχετίζεται με τους τραπεζικούς λογαριασμούς και τις καταθέσεις προθεσμίας που διατηρεί σε ορισμένους αντισυμβαλλόμενους.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 η έκθεση του Ομίλου δεν υπερέβαινε τα όρια που ισχύουν για τους αντισυμβαλλόμενους.

Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο αφορά κατά κύριο λόγο στοιχεία του ισολογισμού. Υπάρχουν επίσης στοιχεία εκτός ισολογισμού από τα οποία προκύπτει έκθεση σε πιστωτικούς κινδύνους, η οποία όμως δεν κρίνεται σημαντική και αφορά κυρίως εξασφαλίσεις όπως ενέγγυες πιστώσεις. Οι εν λόγω εξασφαλίσεις χρησιμοποιούνται για την προστασία του Ομίλου από την έκθεση σε πιστωτικούς κινδύνους οι οποίοι προέρχονται κυρίως από τις λοιπές απαιτήσεις.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο μη λαμβανομένων υπόψη τυχόν εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών εγγυήσεων έχει ως εξής:

Μέγιστη έκθεση (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων				
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	-	10	-	-
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked)	421.416	495.151	-	-
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	148.930	43.694	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.452.039	1.470.487	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.295	19.149	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	23.365	23.272	-	-
Χρεώστες ασφαλιστών	7.895	9.743	-	-
Λοιπές απαιτήσεις	4.529	5.022	8	5
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	28.137	29.302	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	75.753	65.325	41.510	43.193
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που φέρουν πιστωτικό κίνδυνο	2.181.360	2.161.153	41.518	43.198

Οι συμβάσεις επενδύσεων για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο δεν εκθέτουν τον Όμιλο σε πιστωτικό κίνδυνο, καθώς οι ασφαλισμένοι είναι εκείνοι που φέρουν τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο αγοράς και ρευστότητας όσον αφορά τις εν λόγω επενδύσεις.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Η συνολική έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο όσον αφορά τα παράγωγα είναι περιορισμένη, καθώς ο Όμιλος δεν πραγματοποιεί σημαντικές συναλλαγές παραγώγων.

Πιστωτικός κίνδυνος από χρεωστικούς τίτλους:

Οι πιστωτικός κίνδυνος που προκύπτει από τους χρεωστικούς τίτλους συνίσταται στην αδυναμία του εκδότη να εκπληρώσει την υποχρέωσή του να αποπληρώσει την ονομαστική αξία του ομολόγου όταν επέλθει η ωρίμανση και η ημερομηνία εξόφλησης αυτού. Σύμφωνα με το Πλαίσιο Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων του Ομίλου, οι πιστωτικές αξιολογήσεις που παρέχονται από ανεξάρτητους οίκους αξιολόγησης χρησιμοποιούνται ως πρωταρχικό κριτήριο για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου που ενέχουν οι επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους. Ο Όμιλος κατ' αρχήν χρησιμοποιεί την πιστοληπτική αξιολόγηση του οίκου Fitch και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμα πρόσφατα στοιχεία χρησιμοποιείται η πιστοληπτική αξιολόγηση της Standard & Poor's ή της Moody's.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από χρεωστικούς τίτλους συμπεριλαμβανομένων και των δεδουλευμένων τόκων με βάση την αξιολόγηση του εκδότη του τίτλου, τον κλάδο δραστηριότητας και τη γεωγραφική περιοχή:

Κρατικά ομόλογα (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ			
	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2015	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2014
Ελλάδα	CCC	517.343	B	469.707
Ισπανία	BBB+	293.570	BBB+	306.356
Ιταλία	BBB+	360.207	BBB+	294.716
Ιρλανδία	A-	60.007	A-	60.138
Πορτογαλία	BB+	127.683	BB+	129.225
Ρουμανία	BBB-	33.310	BBB-	30.904
Πολωνία	A-	39.195	A-	47.693
Σύνολο		1.431.314		1.338.738

Εταιρικά ομόλογα (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ			
	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2015	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2014
Χρηματοοικονομικού κλάδου (Τράπεζες)	A	13.488	A	9.949
	B-	-	B-	28.526
	BBB+	12.872	BBB+	-
	C	7.838	C	-
Εκτός χρηματοοικονομικού κλάδου (Λοιπές εμπορικές εταιρείες)	BB	2.522	BB	3.419
	CCC	957	CCC	-
	NR	6.254	NR	6.528
	B+	-	B+	-
Total		43.932		48.422

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, η μεγαλύτερη συγκέντρωση στο χαρτοφυλάκιο χρεωστικών τίτλων του Ομίλου εντοπίζεται στα Ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα που αποτελούν το 92,1% και 96,5% αντίστοιχα του συνολικού χαρτοφυλακίου ομολόγων και το 66,9% και 63,2% αντίστοιχα των συνολικών επενδύσεων (συμπεριλαμβανομένων των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων).

Ειδικά για τον κίνδυνο που προκύπτει από τα ελληνικά κρατικά ομόλογα, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 η έκθεση του Ομίλου ανερχόταν σε € 517.343 χιλ. (24,2% των συνολικών επενδύσεων) και €469.707 χιλ. (22,2% των συνολικών επενδύσεων), αντίστοιχα.

Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις αντασφάλισης:

Στα πλαίσια της συνολικής στρατηγικής διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος αντισταθμίζει τον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω αναλογικών, μη αναλογικών και προαιρετικών αντασφαλιστικών συμφωνιών. Παρ' ότι με αυτές τις συμφωνίες αντιμετωπίζεται ο ασφαλιστικός κίνδυνος, οι απαιτήσεις από τους αντασφαλιστές εκθέτουν τον Όμιλο σε πιστωτικό κίνδυνο.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις αναθεωρούνται από τον Όμιλο σε ετήσια βάση (ή και νωρίτερα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις) προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το επίπεδο προστασίας είναι επαρκές και ότι οι εν λόγω συμβάσεις υποστηρίζονται από φερέγγυους αντασφαλιστές. Στο πλαίσιο αυτό έχουν θεσπιστεί αυστηρές αρχές για την επιλογή των αντασφαλιστών, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διαθέτουν υψηλό βαθμό αξιολόγησης από αναγνωρισμένους οίκους αξιολόγησης.

Ο Όμιλος εφαρμόζει τα ελάχιστα αποδεκτά επίπεδα αξιολόγησης των αντασφαλιστών που υποστηρίζουν τις αντασφαλιστικές συμβάσεις του, και ως εκ τούτου αντασφαλιστές οι οποίοι διαθέτουν αξιολόγηση χαμηλότερη από A- από τον οίκο Standard & Poor's ή αντίστοιχη αξιολόγηση από άλλον αναγνωρισμένο οίκο (AM Best, Fitch) δεν γίνονται αποδεκτοί. Προσωρινή παρέκκλιση από τον κανόνα αυτό μπορεί να γίνει για αντασφαλιστές με τους οποίους ο Όμιλος έχει μακρά επιτυχημένη συνεργασία και οι οποίοι αν και είχαν αξιολόγηση A- ή υψηλότερη κατά τη σύναψη της αντασφαλιστικής σύμβασης, η αξιολόγησή τους μειώθηκε κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

Σύμφωνα με τη στρατηγική αντασφάλισης που εφαρμόζει ο Όμιλος, έχει επιλεγεί ο κατάλληλος συνδυασμός αντασφαλιστών ώστε να εξασφαλιστεί το κατάλληλο επίπεδο αντασφαλιστικής κάλυψης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει ο Όμιλος από τις απαιτήσεις αντασφάλισης από τις τρεις μεγαλύτερες αντασφαλιστικές εταιρείες ανέρχεται σε 80,3% (2014: 80,4%). Ωστόσο, δεδομένης της υψηλής αξιολόγησης και της αναγνωρισμένης φερεγγυότητας των αντασφαλιστικών αυτών εταιρειών, η διοίκηση του Ομίλου δεν αναμένει ζημιές από αθέτηση.

Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις ασφαλιστών:

Ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει ο Όμιλος σε σχέση με τις απαιτήσεις από ασφάλιστρα προέρχεται κυρίως από ανεξάρτητους πράκτορες, μεσίτες και άλλους διαμεσολαβητές. Ο κίνδυνος υπάρχει όταν εισπράττουν τα ασφάλιστρα από τους πελάτες για να τα αποδώσουν στον Όμιλο. Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτικές και πρότυπα για τη διαχείριση και παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου από διαμεσολαβητές με έμφαση στην καθημερινή παρακολούθηση των μεγαλύτερων υπολοίπων, παρακολουθώντας ταυτόχρονα και τα όρια αυτών των εκθέσεων σε κίνδυνο. Επίσης, ο Όμιλος έχει ορίσει μια διαδικασία προεπιλογής και αντιμετωπίζει τον κίνδυνο μέσω της προσεκτικής επιλογής των αντισυμβαλλόμενων.

Οι απαιτήσεις που είναι ληξιπρόθεσμες αλλά μη απομειωμένες θεωρούνται μη εξασφαλισμένες, με εξαίρεση ορισμένων που καλύπτονται από εξασφαλίσεις, κυρίως ενέγγυες πιστώσεις. Ο Όμιλος συντάσσει εσωτερικές αναφορές για τις ληξιπρόθεσμες αλλά μη απομειωμένες απαιτήσεις σε επίπεδο Ομίλου και προσπαθεί να διατηρήσει το υπόλοιπο των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων όσο το δυνατόν χαμηλότερο, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την ικανοποίηση των πελατών.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από τις απαιτήσεις από ασφάλιστρα κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού ανά δίκτυο διανομής ήταν:

Ανάλυση ανά είδος δικτύου (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2015	31/12/2014
Δίκτυο Ομίλου	201	185
Ασφαλιστικά προϊόντα μέσω τράπεζας (Bancassurance)	4.048	3.862
Πράκτορες και μεσίτες	3.645	5.696
Σύνολο	7.895	9.743

Το δίκτυο Bancassurance αναφέρεται στις απαιτήσεις από ασφαλισμένους για ασφαλιστήρια συμβόλαια που διατίθενται μέσω του δικτύου υποκαταστημάτων της Eurobank Ergasias AE και της Bancpost, θυγατρικής της Eurobank Ergasias AE στη Ρουμανία. Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, οι Τράπεζες δεν έχουν το δικαίωμα είσπραξης ασφαλιστρών για λογαριασμό του Ομίλου, αλλά ο Όμιλος εισπράττει τα ασφάλιστρα χρησιμοποιώντας το δίκτυο υποκαταστημάτων των Τραπεζών. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος δεν μεταβιβάζεται στις Τράπεζες.

Το δίκτυο πρακτόρων και μεσιτών περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: τους διαμεσολαβητές που έχουν δικαίωμα είσπραξης και τους διαμεσολαβητές που δεν έχουν δικαίωμα είσπραξης.

Πιστωτικός κίνδυνος από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα:

Κατά τις χρήσεις 2014 και 2015, η επιχειρηματική πρακτική που ακολούθησε ο Όμιλος ήταν η τοποθέτηση των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων σε λογαριασμούς που διατηρεί στην μητρική εταιρεία, Eurobank, συνεπώς ο Όμιλος εκτίθετο σε μεγάλη συγκέντρωση κινδύνου όσον αφορά στα ταμειακά διαθέσιμα. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, οι τοποθετήσεις ταμειακών διαθεσίμων στον Όμιλο της Eurobank Ergasias AE ανέρχονταν σε €216.705 χιλ. και €71.614 χιλ. αντίστοιχα. (βλέπε σημειώσεις 11, 19, 39)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ανά βαθμίδα πιστωτικής αξιολόγησης την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

31 Δεκεμβρίου 2015											
ΟΜΙΛΟΣ											
Rating	Unit Linked	Εμπορικό χαρ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Διακρατού-μενα ως τη λήξη	Δάνεια & απαιτήσεις	Παρά-γωγα	Χρεώστες ασφαλιστρών	Λοιπές απαιτήσεις	Απαιτήσεις από αντ/λιστές	Ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)											
AA											
AA+	-	-	-	-	-	-	-	-	5.270	-	5.270
AA-	-	-	-	-	-	-	-	2	19.328	-	19.330
A+	-	-	-	-	-	-	-	3	2.844	-	2.847
A	-	-	-	-	13.488	-	-	31	236	-	13.755
A-	-	-	99.202	-	-	-	-	-	138	-	99.340
BBB+	-	-	653.777	-	9.877	-	-	-	-	-	663.654
BBB-	-	-	14.015	19.295	-	-	-	-	-	-	33.310
BB+	-	-	127.683	-	-	-	-	-	-	-	127.683
BB	-	-	3.027	-	-	-	-	-	-	-	3.027
B+	-	-	479	-	-	-	-	-	-	-	479
CCC	200	128.200	389.143	-	-	-	-	-	-	-	517.543
C	239.273	9.209	1.624	-	-	-	-	239	-	75.606	325.951
Non rated	181.944	11.520	163.091	-	-	-	7.895	4.254	321	147	369.073
Σύνολο	421.416	148.930	1.452.039	19.295	23.365	-	7.895	4.529	28.137	75.753	2.181.360

31 Δεκεμβρίου 2014											
ΟΜΙΛΟΣ											
Rating	Unit Linked	Εμπορικό χαρ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Διακρατού-μενα ως τη λήξη	Δάνεια & απαιτήσεις	Παρά-γωγα	Χρεώστες ασφαλιστρών	Λοιπές απαιτήσεις	Απαιτήσεις από αντ/λιστές	Ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)											
AA											
AA+	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-	17
AA-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.717	-	4.717
A+	-	-	-	-	-	-	-	57	21.571	-	21.627
A	-	-	-	-	-	-	-	1	1.034	-	1.036
A-	-	-	-	-	9.949	-	-	1	1.842	-	11.792
BBB+	-	-	91.565	-	-	-	-	-	53	-	91.618
BBB-	-	-	601.072	-	-	-	-	-	-	-	601.072
BBB-	-	-	11.755	19.149	-	-	-	-	-	-	30.904
BB+	-	-	145.381	-	-	-	-	-	-	-	145.381
BB	-	-	3.419	-	-	-	-	-	-	-	3.419
B	-	23.806	445.901	-	-	-	-	-	-	-	469.707
B-	247.598	12.098	3.105	-	13.322	10	-	1	-	65.311	341.446
Non rated	247.553	7.790	168.287	-	-	-	9.743	4.962	68	14	438.417
Σύνολο	495.151	43.694	1.470.487	19.149	23.272	10	9.743	5.022	29.302	65.325	2.161.153

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων:

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός των unit-linked, η λήξη των ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν μεμονωμένα χαρακτηριστεί ως απομειωμένα.

31 Δεκεμβρίου 2015 (ποσά σε € χιλ.)	Εμπορικό Χαρ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Δάνεια & απαιτήσεις	Διακρα- τούμενα στη λήξη	Απαιτήσεις από ασφάλιστρα	Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
Μη Ληξιπρόθεσμα και μη απομειωμένα χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	148.930	1.447.439	23.365	19.295	471	26.859	4.276	1.670.635
Ληξιπρόθεσμα αλλά μη απομειωμένα χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία								
Ληξιπρόθεσμα κατά:								
1 έως 90 ημέρες	-	-	-	-	7.060	1.278	-	8.338
>90 ημέρες	-	-	-	-	374	-	263	637
Σύνολο	148.930	1.447.439	23.365	19.295	7.905	28.137	4.539	1.679.610
Χρηματ/κά περιουσιακά στοιχεία που έχουν υποστεί απομείωση Συνολική λογιστική αξία χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	-	7.819	-	-	4.208	-	1.201	13.228
Μείον:								
Πρόβλεψη απομείωσης για χρημ/κά στοιχεία που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση	-	(3.218)	-	-	(4.218)	-	(1.210)	(8.646)
Καθαρή λογιστική αξία χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	148.930	1.452.039	23.365	19.295	7.895	28.137	4.529	1.684.192

31 Δεκεμβρίου 2014 (ποσά σε € χιλ.)	Εμπορικό Χαρ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Δάνεια & απαιτήσεις	Διακρα- τούμενα στη λήξη	Απαιτήσεις από ασφάλιστρα	Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
Μη Ληξιπρόθεσμα και μη απομειωμένα χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	43.694	1.457.766	23.272	19.149	-	21.497	3.982	1.569.360
Ληξιπρόθεσμα αλλά μη απομειωμένα χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία								
Ληξιπρόθεσμα κατά:								
1 έως 90 ημέρες	-	-	-	-	9.054	7.805	-	16.859
>90 ημέρες	-	-	-	-	689	-	1.039	1.728
Σύνολο	43.694	1.457.766	23.272	19.149	9.743	29.302	5.022	1.587.947
Χρηματ/κά περιουσιακά στοιχεία που έχουν υποστεί απομείωση Συνολική λογιστική αξία χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	-	16.297	-	-	4.551	-	1.239	22.087
Μείον:								
Πρόβλεψη απομείωσης για χρημ/κά στοιχεία που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση	-	(3.577)	-	-	(4.551)	-	(1.239)	(9.366)
Καθαρή λογιστική αξία χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	43.694	1.470.487	23.272	19.149	9.743	29.302	5.022	1.600.668

Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές που λήφθηκαν υπόψη κατά τον υπολογισμό της απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων γνωστοποιούνται στη Σημείωση 3γ.

4.3.2 Κίνδυνος αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τα στοιχεία του ισολογισμού ή αξία των οποίων ή οι σχετικές ταμειακές ροές εξαρτώνται από τις χρηματαγορές. Τα στοιχεία που υπόκεινται σε διακυμάνσεις και συνεπάγονται κίνδυνο αγοράς είναι τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχών και οι συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Με βάση τη διάρθρωση του χαρτοφυλακίου επενδύσεων του Ομίλου, ο κίνδυνος αγοράς αφορά κυρίως τον επιτοκιακό κίνδυνο και τον κίνδυνο μετοχών (ή τον κίνδυνο που προέρχεται από τη διακύμανση των επιτοκίων).

Συγκεκριμένα, οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος είναι οι ακόλουθοι:

(α) Κίνδυνος επιτοκίων

Οι διακυμάνσεις στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς, δυνητικά μπορούν να επηρεάσουν τόσο τις ταμειακές ροές όσο και την εύλογη αξία των επενδύσεων του Ομίλου. Ο κίνδυνος επιτοκίου όσον αφορά τις ταμειακές ροές συνίσταται στο ενδεχόμενο οι μελλοντικές ταμειακές ροές μίας επένδυσης να διακυμανθούν λόγω μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Αντίστοιχα, ο κίνδυνος επιτοκίου όσον αφορά την εύλογη αξία συνίσταται στο ενδεχόμενο η εύλογη αξία μίας επένδυσης να διακυμανθεί λόγω μεταβολής στα επιτόκια της αγοράς. Τέτοιου είδους μεταβολές στα επιτόκια ενδέχεται να αυξήσουν ή να μειώσουν την απόδοση των επενδύσεων του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Σημειώνεται ότι για τον έλεγχο, την παρακολούθηση και την καθημερινή διαχείριση του επιτοκιακού κινδύνου, ο Όμιλος εφαρμόζει σε μόνιμη βάση την μεθοδολογία Αξία σε κίνδυνο (VaR – Value at Risk).

Ανάλυση τοκοφόρων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ανά μέσο πραγματικό επιτόκιο:

31 Δεκεμβρίου 2015 (ποσά σε € χιλ)	ΟΜΙΛΟΣ			
	0 – 3 %	3 – 6 %	6 – 10 %	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	238.792	-	-	238.792
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	128.200	9.209	-	137.410
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	150.753	1.025.269	119.659	1.295.680
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	-	-	19.295	19.295
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	9.877	-	13.488	23.365
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	75.753	-	-	75.753
Σύνολο	603.375	1.034.478	152.443	1.790.295

31 Δεκεμβρίου 2014 (ποσά σε € χιλ)	ΟΜΙΛΟΣ			
	0 – 3 %	3 – 6 %	6 – 10 %	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	246.545	-	-	246.545
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	27.371	8.534	-	35.904
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	397.464	807.607	103.352	1.308.423
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	-	-	19.149	19.149
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	9.949	-	13.322	23.272
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	65.392	-	-	65.392
Σύνολο	746.722	816.140	135.823	1.698.685

Επίσης, ο Όμιλος χορηγεί δάνεια στο προσωπικό με σταθερό επιτόκιο 3,0% τα οποία ταξινομεί στις «Λοιπές απαιτήσεις». Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, τα δάνεια στο προσωπικό ανέρχονταν σε €212 χιλ και €242 χιλ., αντίστοιχα.

Ανάλυση τοκοφόρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ανά είδος επιτοκίου:

31 Δεκεμβρίου 2015 (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ		
	Σταθερό επιτόκιο	Κυμαινόμενο επιτόκιο	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	196.390	-	196.390
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	137.410	-	137.410
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.295.680	-	1.295.680
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.295	-	19.295
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	23.365	23.365
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	75.753	-	75.753
Σύνολο	1.724.528	23.365	1.747.893

31 Δεκεμβρίου 2014 (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ		
	Σταθερό επιτόκιο	Κυμαινόμενο επιτόκιο	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	32.339	3.565	35.904
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	241.095	-	241.095
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.308.423	-	1.308.423
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.149	-	19.149
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	23.272	23.272

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	65.392	-	65.392
Σύνολο	1.666.399	26.837	1.693.235

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Σύμφωνα με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου, ο συναλλαγματικός κίνδυνος παρακολουθείται και αντιμετωπίζεται σε συνεχή βάση σε επίπεδο εταιρειών και Ομίλου. Με βάση τα όρια που προβλέπονται από το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, η αξία σε κίνδυνο που αντιστοιχεί στον συναλλαγματικό κίνδυνο δεν πρέπει να υπερβαίνει συγκεκριμένα όρια της συνολικής τιμής VaR. Για την ελληνική επικράτεια, το όριο αυτό έχει οριστεί στο 5,0% της συνολικής VaR.

Ο Όμιλος εκτίθεται σε περιορισμένο συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς δεν διεξάγει σημαντικές εμπορικές και επενδυτικές δραστηριότητες σε ξένο νόμισμα. Ωστόσο, ο Όμιλος εκτίθεται σε διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μέσω των δραστηριοτήτων των θυγατρικών του «Eurolife ERB Asigurari de Viata» και «Eurolife ERB Asigurari Generale» στη Ρουμανία, καθώς το λειτουργικό νόμισμα των ανωτέρω θυγατρικών είναι το Λέου Ρουμανίας (RON) ενώ ο Όμιλος συντάσσει και δημοσιεύει τις οικονομικές του καταστάσεις σε ευρώ. Οι ρουμανικές ασφαλιστικές θυγατρικές χρησιμοποιούν παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για να αντισταθμίσουν τον συναλλαγματικό κίνδυνο που προκύπτει από τις θέσεις σε ξένο νόμισμα (δηλ. EUR έναντι RON), λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορά μεταξύ των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του ισολογισμού.

Η συνολική έκθεση των στοιχείων του ενεργητικού σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανερχόταν σε 6,5% (31 Δεκεμβρίου 2014: 5,7%) και δεν θεωρείται σημαντική.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, αντίστοιχα. Στον πίνακα παρουσιάζεται η λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου ανά νόμισμα.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος

31 Δεκεμβρίου 2015						
(ποσά σε € χιλ.)						
ΟΜΙΛΟΣ						
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	EUR	USD	RON	CHF	GBP	Σύνολο
Προμήθειες και μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης (ΜΕΠ)	19.425	-	607	-	-	20.032
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:						
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	-	-	-	-	-	-
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked)	408.911	-	12.505	-	-	421.416
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	148.930	-	-	-	-	148.930
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.322.028	117.476	12.535	-	-	1.452.039
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.295	-	-	-	-	19.295
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	23.365	-	-	-	-	23.365
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	74.682	87	891	92	-	75.753
Χρεώστες ασφαλιστών	7.602	1	179	114	-	7.895
Απαιτήσεις από αντισταθμιστές	28.027	-	65	45	-	28.137
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	45.659	-	292	-	-	45.951
Σύνολο ενεργητικού	2.097.924	117.564	27.074	251	-	2.242.814
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Μαθηματικά αποθέματα και ασφαλιστικές προβλέψεις	1.624.918	8	15.283	194	-	1.640.403
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	105.158	-	4	-	-	105.162
Λοιπές υποχρεώσεις	68.569	-	752	1	-	69.320
Σύνολο υποχρεώσεων	1.798.545	8	16.040	193	-	1.814.885
Καθαρή θέση στον ισολογισμό	299.280	117.556	11.034	58	-	427.929

31 Δεκεμβρίου 2014

(ποσά σε € χιλ.)

ΟΜΙΛΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	EUR	USD	RON	CHF	GBP	Σύνολο
Προμήθειες και μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης (ΜΕΠ)	21.517	-	433	-	-	21.950
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:						
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	10	-	-	-	-	10
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked)	481.843	-	13.308	-	-	495.151
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	43.694	-	-	-	-	43.694
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.359.476	98.297	11.848	867	-	1.470.487
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.149	-	-	-	-	19.149
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	23.272	-	-	-	-	23.272
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	64.304	210	675	135	-	65.325
Χρεώστες ασφαλιστρών	9.410	3	187	144	-	9.743
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	29.210	-	53	39	-	29.302
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	38.246	2	34	-	-	38.282
Σύνολο ενεργητικού	2.090.130	98.512	26.537	1.185	-	2.216.364
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Μαθηματικά αποθέματα και ασφαλιστικές προβλέψεις	1.568.232	8	14.822	181	-	1.583.243
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	178.040	-	-	-	-	178.040
Λοιπές υποχρεώσεις	55.133	-	455	-	-	55.589
Σύνολο υποχρεώσεων	1.801.405	8	15.277	182	-	1.816.872
Καθαρή θέση στον ισολογισμό	288.725	98.504	11.260	1.003	-	399.492

(γ) Κίνδυνος μετοχών

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο μετοχών που οφείλεται στις διακυμάνσεις των τιμών των μετοχών και των αμοιβαίων κεφαλαίων.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων, ο Όμιλος διαχειρίζεται και παρακολουθεί τον κίνδυνο μετοχών, διαφοροποιεί το χαρτοφυλάκιο του και εφαρμόζει τα όρια που προβλέπονται στις ισχύουσες πολιτικές. Με βάση το πλαίσιο ορίων που έχει υιοθετηθεί, οι επενδύσεις σε μετοχές (συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων σε μετοχικά αμοιβαία κεφαλαία) και σε Ανώνυμες Εταιρείες Εκμετάλλευσης Ακίνητης Περιουσίας Α.Ε.Ε.Α.Π. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 15,0% των συνολικών επενδύσεων για κάθε κατηγορία ξεχωριστά.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, η συνολική έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο μετοχών ως ποσοστό των συνολικών επενδύσεων ανερχόταν σε 8,7% (31 Δεκεμβρίου 2014: 9,4%), και παρουσιάζεται συνοπτικά παρακάτω:

% Επενδυτικού χαρτοφυλακίου υπό διαχείριση	ΟΜΙΛΟΣ	
	31 Δεκεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
Κίνδυνος από εισηγμένους τίτλους	7,4%	8,0%
Κίνδυνος από μετοχές ΑΕΕΑΠ	1,3%	1,3%
Συνολική έκθεση στον κίνδυνο μετοχών & ΑΚ	8,7%	9,4%

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται συνοπτικά η επίδραση μιας αύξησης/μείωσης των τιμών αγοράς του χαρτοφυλακίου μετοχών στην κατάσταση αποτελεσμάτων και στα λοιπά συνολικά έσοδα.

Η ανάλυση βασίζεται στην παραδοχή ότι η έκθεση στον κίνδυνο από τις τιμές αγοράς των μετοχών αυξάνεται/μειώνεται κατά 10,0%, με τις υπόλοιπες μεταβλητές να παραμένουν σταθερές. Σε αυτήν την περίπτωση, το κέρδος θα αυξανόταν/μειωνόταν λόγω κερδών/ζημιών από τις μετοχές που περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς. Επίσης, οι λογαριασμοί των ιδίων κεφαλαίων (συνολικό εισόδημα) θα αυξανόταν/μειωνόταν λόγω κερδών/ζημιών από τις μετοχές που περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.

Ανάλυση ευαισθησίας χαρτοφυλακίου μετοχών σε διακυμάνσεις τιμών:

Ανάλυση ευαισθησίας (ποσά σε € εκατ.)	ΟΜΙΛΟΣ			
	31 Δεκεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014	
	Επίδραση στα Ίδια Κεφάλαια	Επίδραση στα αποτελέσματα	Επίδραση στα Ίδια Κεφάλαια	Επίδραση στα αποτελέσματα
Τιμή αγοράς μετοχών (μεταβολή=+10,0%)	14,5	0,4	15,1	0,1
Τιμή αγοράς μετοχών (μεταβολή=-10,0%)	(14,5)	(0,4)	(15,1)	(0,1)

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται ανάλυση με το είδος και την φύση των αμοιβαίων κεφαλαίων στα οποία επενδύει ο Όμιλος την 31 Δεκεμβρίου 2015.

31 Δεκεμβρίου 2015	ΟΜΙΛΟΣ
	Αμοιβαία Κεφάλαια
	(ποσά σε χιλ. €)
Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	
Ομολογιακά	7.077
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διαθέσιμα προς Πώληση	
Ομολογιακά	11.827
Μετοχικά	138.438
Μικτά	645
Σύνολο Αμοιβαίων Κεφαλαίων	157.987
Μέγιστη έκθεση σε ζημιές από Αμοιβαία Κεφάλαια	157.987

Τα αμοιβαία κεφάλαια αποτελούν μη ενοποιούμενες δομημένες οντότητες. Τα κέρδη / ζημιές από πώληση αμοιβαίων κεφαλαίων και τα κέρδη /ζημιές από αποτίμηση αμοιβαίων κεφαλαίων παρουσιάζονται στις σημειώσεις 31 και 32, αντίστοιχα. Δεν υπάρχουν λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις (δεσμεύσεις και εγγυήσεις εκτός ισολογισμού) για τον Όμιλο αναφορικά με τα αμοιβαία κεφάλαια που να αυξάνουν την έκθεση του σε ζημιές.

(δ) Συνοπτική παρουσίαση μεθόδου VaR

Η μεθοδολογία VaR χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, υπολογίζοντας την πιθανή αρνητική μεταβολή της αγοραίας αξίας ενός χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα («περίοδος διακράτησης») και με συγκεκριμένη πιθανότητα εμφάνισης («επίπεδο εμπιστοσύνης»), εάν οι θέσεις παρέμεναν αμετάβλητες για την συγκεκριμένη περίοδο διακράτησης. Το VaR που υπολογίζει ο Όμιλος, χρησιμοποιείται για εσωτερική επιμέτρηση του κινδύνου και σκοπούς ελέγχου, και είναι βασισμένο σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99,0% και περίοδο διακράτησης 10 ημερών, υπολογισμένο με τη μέθοδο προσομοίωσης Monte Carlo (ολοκληρωμένη επανανατιμολόγηση).

Τα μοντέλα VaR είναι σχεδιασμένα για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς σε ομαλές συνθήκες. Γίνεται η υπόθεση ότι οι όποιες μεταβολές στους παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τις ομαλές συνθήκες αγοράς θα ακολουθήσουν κανονική κατανομή. Για την εκτίμηση της μεταβλητότητας χρησιμοποιείται η μέθοδος του εκθετικά σταθμισμένου κινούμενου μέσου (EWMA) με ιστορικά στοιχεία 6 μηνών και συντελεστή εξομάλυνσης 0,94. Όσον αφορά τις ρουμανικές θυγατρικές, το νόμισμα βάσης που χρησιμοποιείται για τους υπολογισμούς είναι το RON, ενώ τα αποτελέσματα μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τη συναλλαγματική ισοτιμία της EKT που ισχύει την ημερομηνία αναφοράς.

Επειδή το VaR αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πλαισίου παρακολούθησης του κινδύνου αγοράς, έχει καθοριστεί αντίστοιχο όριο. Παρ' όλα αυτά, η χρήση αυτής της μεθόδου δεν αποτρέπει ζημιές που υπερβαίνουν αυτό το όριο σε περίπτωση ακραίων μεταβολών στην αγορά.

VaR περιουσιακών στοιχείων ανά κατηγορία κινδύνου

ΟΜΙΛΟΣ (ποσά σε € εκατ.)	31/12/2015	31/12/2014
Κίνδυνος επιτοκίου (ΚΕ)	33,2	25,1
Συναλλαγματικός κίνδυνος (ΣΚ)	1,8	1,2
Κίνδυνος μετοχών	2,6	11,2
Συνολικό VaR	35,2	32,5

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Το άθροισμα των επιμέρους μετρήσεων VaR για τον επιτοκιακό, συναλλαγματικό και τον κίνδυνο μετοχών δεν αντιστοιχεί στο συνολικό VaR του Ομίλου λόγω των συσχετίσεων και της επακόλουθης διαφοροποίησης των κινδύνων.

Το Monte Carlo VaR και η εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας μέτρησης κινδύνου από τον Όμιλο εγείρουν συγκεκριμένους περιορισμούς, όπως ότι το 99,0% VaR σημαίνει ότι στο 1,0% των περιπτώσεων η ζημιά αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από το ποσό του VaR. Το VaR δε δίνει πληροφορίες για το μέγεθος των ζημιών σε αυτό το 1,0% των ημερών διαπραγμάτευσης ούτε για τη μέγιστη δυνατή απώλεια.

Η προσέγγιση του Ομίλου είναι να ενισχύσει το VaR και με άλλες μεθοδολογίες μέτρησης κινδύνου, όπως είναι η προσομοίωση ακραίων καταστάσεων.

4.3.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα του Ομίλου να εκπληρώνει τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις όταν αυτές γίνονται απαιτητές.

Η διαδικασία διαχείρισης της ρευστότητας του Ομίλου συνίσταται στην παρακολούθηση της χρονικής αντιστοιχίας των ταμειακών εισροών και εκροών, όπως επίσης και στη διασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υψηλή εμπορευσιμότητα τα οποία είναι εύκολο να ρευστοποιηθούν για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει τη μέτρηση των ταμειακών ροών και την πραγματοποίηση εκτιμήσεων για την επόμενη μέρα, εβδομάδα και μήνα αντίστοιχα, καθώς αυτές είναι οι καίριες χρονικές περιόδους για τη διαχείριση της ρευστότητας. Το πρώτο βήμα για την πραγματοποίηση των εν λόγω εκτιμήσεων είναι η ανάλυση των συμβατικών λήξεων των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και των αναμενόμενων ημερομηνιών είσπραξης των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων.

α) Ταμειακές ροές από μη παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι αναμενόμενες ταμειακές εκροές του Ομίλου κατά την ημερομηνία του ισολογισμού που αφορούν υποχρεώσεις από μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία, με βάση τις συμβατικές ημερομηνίες λήξης τους. Τα ποσά που αναφέρονται αποτελούν τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, εκτός από τις υποχρεώσεις προς ασφαλισμένους, οι οποίες παρουσιάζονται με τις αντίστοιχες αναμενόμενες ταμειακές τους ροές.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας με βάση τις εκτιμώμενες μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές. Οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα έχουν μετατραπεί σε ευρώ χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

31 Δεκεμβρίου 2015**Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις**

Λογιστική αξία	0-1 μήνες	1-3 μήνες	3-12 μήνες	> του έτους	Σύνολο
(Ποσά σε € χιλ.)					
9.034	-	7.186	1.848	-	9.034
235	-	-	235	-	235
5.516	1.320	3.496	84	615	5.516
2.889	1.500	1.379	5	4	2.889
5.768	5.368	-	400	-	5.768
8.460	92	26	257	8.085	8.460
31.901	8.280	12.087	2.829	8.705	31.901

31 Δεκεμβρίου 2014**Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις**

Λογιστική αξία	0-1 μήνες	1-3 μήνες	3-12 μήνες	> του έτους	Σύνολο
(Ποσά σε € χιλ.)					
10.868	-	8.786	2.082	-	10.868
580	-	-	580	-	580
5.729	2.914	2.071	73	670	5.729
2.321	130	2.186	-	4	2.321
3.220	2.829	-	391	-	3.220
5.133	(33)	227	434	4.504	5.133
27.850	5.840	13.270	3.560	5.179	27.850

Ανάλυση λήξεων ασφαλιστικών αποθεμάτων (αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές)

31 Δεκεμβρίου 2015	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1 - 3 έτη	3-5 έτη	5-10 έτη	>10 ετών	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής							
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	59.192	42.320	9.655	7.029	122	98	59.224
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	8.558	8.162	(11)	-	-	-	8.151
Μαθηματικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής & λοιπά αποθέματα	1.100.742	114.510	221.267	261.581	429.648	283.633	1.310.638
Μαθηματικά αποθέματα συντάξεων (D.A.F.)	68.343	(9.167)	(18.026)	(13.914)	(14.327)	236.212	180.777
Unit Linked	315.978	51.711	175.855	19.941	69.428	53	316.988
Συνολικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.552.814	207.536	388.740	274.635	484.871	519.996	1.875.778
Επενδυτικά συμβόλαια							
Unit Linked	105.156	57.447	43.064	1.171	4.078	4	105.764
Σύνολο επενδυτικών συμβολαίων	105.156	57.447	43.064	1.171	4.078	4	105.764
Σύνολο ασφαλίσεων ζωής	1.657.970	264.765	431.341	275.263	486.454	509.103	1.966.925
Αποθέματα γενικών ασφαλίσεων							
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	24.597	3.012	4.265	845	1.530	-	9.652
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	62.993	30.181	13.704	11.072	7.711	-	62.668
Σύνολο γενικών ασφαλίσεων	87.589	33.194	17.969	11.917	9.240	-	72.320

31 Δεκεμβρίου 2014	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1 - 3 έτη	3-5 έτη	5-10 έτη	>10 ετών	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής							
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	52.652	15.879	36.596	32	80	65	52.652
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	8.909	8.730	(7)	-	-	-	8.724
Μαθηματικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής & λοιπά αποθέματα	1.056.979	109.260	214.689	209.170	429.660	351.806	1.314.586
Μαθηματικά αποθέματα συντάξεων (D.A.F.)	55.544	(10.281)	(19.002)	(17.182)	(28.498)	250.600	175.638
Unit Linked	316.153	25.511	183.982	49.083	60.094	132	318.803
Συνολικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.490.237	149.100	416.258	241.104	461.337	602.603	1.870.402
Επενδυτικά συμβόλαια							
Unit Linked	178.040	81.712	92.051	2.358	2.887	9	179.018
Σύνολο επενδυτικών συμβολαίων	178.040	81.712	92.051	2.358	2.887	9	179.018
Σύνολο ασφαλίσεων ζωής	1.668.277	230.812	508.309	243.463	464.224	602.612	2.049.420
Αποθέματα γενικών ασφαλίσεων							
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	28.022	3.233	4.227	1.572	1.941	-	10.972
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	64.984	29.167	17.845	12.502	5.424	-	64.937
Σύνολο γενικών ασφαλίσεων	93.006	32.399	22.072	14.074	7.365	-	75.910

(β) Αντιστοίχιση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (ALM)

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου του Ομίλου για την παρακολούθηση και διαχείριση των μελλοντικών ταμειακών ροών και της ρευστότητας έχει αναπτυχθεί με στόχο την επίτευξη μακροπρόθεσμων αποδόσεων από επενδύσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεώσεις της από ασφαλιστήρια συμβόλαια και επενδυτικές συμφωνίες.

Σε τακτική βάση μια σειρά εκθέσεων όσον αφορά τη σύνθεση των επενδυτικών χαρτοφυλακίων, τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε επίπεδο ομίλου καταρτίζονται και γνωστοποιούνται σε μέλη Διοίκησης του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων Ενεργητικού – Παθητικού & Επενδύσεων.

Η βασική τεχνική που εφαρμόζει ο Όμιλος για τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του είναι η συνεχής παρακολούθηση των λήξεων και των αναμενόμενων ταμειακών ροών από περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και η λήψη των κατάλληλων επενδυτικών αποφάσεων για την αντιμετώπιση τυχόν κινδύνων που προκύπτουν από πιθανή αναντιστοιχία των θέσεων αυτών.

Για τα προϊόντα unit-linked, ο Όμιλος αντιστοιχίζει όλα τα περιουσιακά στοιχεία στα οποία βασίζονται οι τιμές των εν λόγω προϊόντων με τα περιουσιακά στοιχεία του χαρτοφυλακίου. Συνεπώς, για αυτά τα συμβόλαια δεν υφίσταται κίνδυνος τιμής ή συναλλαγματικός, πιστωτικός ή επιτοκιακός κίνδυνος.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά τα εκτιμώμενα ποσά και ο χρονικός ορίζοντας των ταμειακών ροών που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του Ομίλου, εξαιρουμένων των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των Unit Linked προϊόντων:

31 Δεκεμβρίου 2015		Ταμειακές ροές συμβολαίων Ζωής (μη - προεξοφλημένες)					
Περιουσιακά στοιχεία	Λογιστική Αξία	0-5 έτη	5-10 έτη	10-15 έτη	15-20 έτη	>20 έτη	Σύνολο
Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία:		(ποσά σε € χιλιάδες)					
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	11.373	11.373	-	-	-	-	11.373
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	109.802	111.893	-	-	-	-	111.893
- Μεταβλητού επιτοκίου	-	-	-	-	-	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	133.438	133.438	-	-	-	-	133.438
Μη εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	576	576	-	-	-	-	576
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	1.209.007	442.673	373.279	394.231	305.347	162.061	1.677.591
- Μεταβλητού επιτοκίου	-	-	-	-	-	-	-
Διακρατούμενα στη λήξη:							
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	19.295	22.705	-	-	-	-	22.705
Δάνεια και απαιτήσεις:							
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Μεταβλητού επιτοκίου	13.488	5.029	5.027	15.752	-	-	25.808
Μη εισηγμένα ομόλογα:							
- Μεταβλητού επιτοκίου	9.877	10.549	-	-	-	-	10.549
Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα:							
Χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα:	25.004	25.004	-	-	-	-	25.004
Σύνολο	1.531.859	763.239	378.306	409.983	305.347	162.061	2.018.936

Ασφαλιστικές Προβλέψεις	Λογιστική Αξία	0-5 έτη	5-10 έτη	10-15 έτη	15-20 έτη	>20 έτη	Σύνολο
Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)							
Ασφαλιστικές προβλέψεις	1.236.978	623.405	415.443	110.034	110.105	299.803	1.272.444

31 Δεκεμβρίου 2014		Ταμειακές ροές συμβολαίων Ζωής (μη - προεξοφλημένες)					
Περιουσιακά στοιχεία	Λογιστική Αξία	0-5 έτη	5-10 έτη	10-15 έτη	15-20 έτη	>20 έτη	Σύνολο
Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία:		(ποσά σε € χιλιάδες)					
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	7.639	7.639	-	-	-	-	7.639
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	23.927	26.290	-	-	-	-	26.290
- Μεταβλητού επιτοκίου	3.565	3.555	-	-	-	-	3.555
Διαθέσιμα προς πώληση:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	142.215	142.215	-	-	-	-	142.215
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	1.180.836	554.730	304.433	316.511	252.179	8.103	1.435.956
- Μεταβλητού επιτοκίου	15.925	3.500	19.673	7.301	-	-	30.474
Διακρατούμενα στη λήξη:							
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	19.149	23.940	-	-	-	-	23.940
Δάνεια και απαιτήσεις:							
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Μεταβλητού επιτοκίου	13.322	5.025	5.025	16.508	-	-	26.558
Μη εισηγμένα ομόλογα:							
- Μεταβλητού επιτοκίου	9.949	10.000	-	-	-	-	10.000
Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα:							
Χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα:	16.387	16.440	-	-	-	-	16.440
Σύνολο	1.432.921	793.341	329.131	340.320	252.179	8.103	1.723.074

Ασφαλιστικές Προβλέψεις	Λογιστική Αξία	0-5 έτη	5-10 έτη	10-15 έτη	15-20 έτη	>20 έτη	Σύνολο
Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)							
Ασφαλιστικές προβλέψεις	1.174.084	547.885	401.242	55.793	102.715	443.964	1.551.599

31 Δεκεμβρίου 2015		Ταμειακές ροές συμβολαίων Γενικών (μη-προεξοφλημένες)					
Περιουσιακά στοιχεία	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-2 έτη	2-3 έτη	3-4 έτη	>4 έτη	Σύνολο
Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία :		(ποσά σε € χιλιάδες)					
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	413	413	-	-	-	-	413
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	33.487	26.890	445	3.843	1.902	1.182	34.262
Διαθέσιμα προς πώληση:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	21.991	21.991	-	-	-	-	21.991
Μη εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	497	497	-	-	-	-	497
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	80.794	20.125	7.588	2.186	20.173	49.837	99.909
Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα							
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.589	5.589	-	-	-	-	5.589
Σύνολο	142.773	75.506	8.033	6.029	22.075	51.019	162.662

Ασφαλιστικές προβλέψεις	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-2 έτη	2-3 έτη	3-4 έτη	>4 έτη	Σύνολο
Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)							
Ασφαλιστικές προβλέψεις	87.590	33.193	10.306	7.664	6.603	14.554	72.320
Σύνολο	87.590	33.193	10.306	7.664	6.603	14.554	72.320

31 Δεκεμβρίου 2014		Ταμειακές ροές συμβολαίων Γενικών (μη-προεξοφλημένες)					
Περιουσιακά στοιχεία	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-2 έτη	2-3 έτη	3-4 έτη	>4 έτη	Σύνολο
Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία :		(ποσά σε € χιλιάδες)					
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	151	151	-	-	-	-	151
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	8.412	6.028	128	128	3.128	-	9.410
Διαθέσιμα προς πώληση:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	19.544	19.544	-	-	-	-	19.544
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	111.967	67.228	3.135	2.683	2.420	46.065	121.531
Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	2	2	-	-	-	-	2
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.838	2.838	-	-	-	-	2.838
Σύνολο	142.915	95.791	3.262	2.811	5.548	46.065	153.476

Ασφαλιστικές προβλέψεις	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-2 έτη	2-3 έτη	3-4 έτη	>4 έτη	Σύνολο
Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)							
Ασφαλιστικές προβλέψεις	93.006	32.399	12.616	9.456	7.622	13.816	75.910
Σύνολο	93.006	32.399	12.616	9.456	7.622	13.816	75.910

Στους ανωτέρω πίνακες δεν έχει γίνει υπόθεση επανεπένδυσης των ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μετά την λήξη τους. Επιπρόσθετα, οι ταμειακές ροές των μετοχών έχουν περιληφθεί στην πρώτη ομάδα ληκτότητας, δεδομένου ότι οι μετοχές είναι εισηγμένες και μπορούν να ρευστοποιηθούν σε οποιαδήποτε στιγμή.

4.4 Λειτουργικός κίνδυνος

Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών, ανθρώπων, συστημάτων και/ή εξωτερικών γεγονότων. Είναι εγγενής σε κάθε λειτουργία και επιχειρηματική δραστηριότητα, συνεπώς ένα αποτελεσματικό Σύστημα Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων θα έκανε εφικτή την αναγνώριση του κινδύνου όταν επέλθει, την επιμέτρηση και, εάν απαιτείται, τη μείωση του σε αποδεκτά επίπεδα.

Ο Όμιλος, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του έχει συγκροτήσει ένα Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων με αρχές και διαδικασίες που επιτρέπουν την αποτελεσματική αναγνώριση, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και αναφορά των λειτουργικών κινδύνων (στους οποίους ενδέχεται να εκτίθεται). Το πλαίσιο έχει ενσωματωθεί στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην εταιρική κουλτούρα (Επίγνωση λειτουργικού κινδύνου)

Η Μεθοδολογία Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων του Ομίλου αποτελείται από τη μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης σε θέματα Κινδύνου και Ελέγχου (RCSA), τη μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης σε θέματα Απάτης (FRA), τη μεθοδολογία Διαχείρισης Συμβάντων (λειτουργικές απώλειες) και τις σχετικές με αυτές διαδικασίες.

4.5 Κεφαλαιακή επάρκεια

Ο Όμιλος διαχειρίζεται ενεργά την κεφαλαιακή διάρθρωση του και διενεργεί προσαρμογές ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες και τα χαρακτηριστικά κινδύνου των δραστηριοτήτων του. Ο Όμιλος μπορεί να προσαρμόσει την κεφαλαιακή διάρθρωση του, αναπροσαρμόζοντας το ποσό διανομής μερισμάτων στους μετόχους, επιστρέφοντας κεφάλαιο στους μετόχους ή εκδίδοντας μετοχικούς τίτλους. Δεν πραγματοποιήθηκαν αλλαγές στους στόχους, τις διαδικασίες και τις πολιτικές σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη.

Η στρατηγική διαχείρισης κεφαλαίου που εφαρμόζεται έχει στόχο τη διασφάλιση κεφαλαιακής επάρκειας για τον Όμιλο, σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο καθώς και με το προσεχές πλαίσιο Φερεγγυότητα II (Solvency II), αποτρέποντας ενδεχόμενες απρόοπτες συνέπειες στην κεφαλαιακή επάρκεια του. Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας παρακολουθούνται σε τακτική βάση, στην κατεύθυνση της μεγιστοποίησης της αξίας για τους μετόχους. Ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς το επίπεδο του Κεφαλαίου του, σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο και τις εσωτερικές οδηγίες. Στην Ελλάδα και τη Ρουμανία όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος, οι τοπικές ρυθμιστικές αρχές ορίζουν συγκεκριμένο ελάχιστο ποσό και τύπο κεφαλαίου που πρέπει να διατηρείται από καθεμία από τις θυγατρικές επιπρόσθετα των ασφαλιστικών τους υποχρεώσεων.

Στην Ελλάδα, ο υπολογισμός του περιθωρίου φερεγγυότητας και η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που καλύπτουν τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις βασίζονται στις προβλέψεις του Ν.Δ. 400/1970 περί "Ιδιωτικής Επιχείρησης Ασφάλισης". Η επάρκεια του κεφαλαίου του Ομίλου ελέγχεται χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων μέτρων, τους κανόνες και τους δείκτες που θεσπίζονται από την ΔΕΙΑ (Διεύθυνση Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης της ΤτΕ.).

Στη Ρουμανία, οι ασφαλιστικές εταιρείες υποχρεούνται να διατηρούν σε μόνιμη βάση ένα διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας τουλάχιστον ίσο με το εγγυητικό κεφάλαιο (σύμφωνα με την Φερεγγυότητα Ι). Το ελάχιστο εγγυητικό κεφάλαιο ανέρχεται σε €3.700 χιλ. για τις ασφάλειες ζωής και κυμαίνεται μεταξύ €2.500 χιλ. και €3.700 χιλ. για τις γενικές ασφάλειες (ανάλογα με τους υφιστάμενους κινδύνους). Σύμφωνα με τον Κανονισμό 8/2011 (για τις ασφάλειες ζωής) και τον Κανονισμό 9/2011 (για τις γενικές ασφάλειες) της CSA, οι οποίοι ρυθμίζουν τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για καλύψουν τα μικτά τεχνικά αποθέματα, τη διασπορά των περιουσιακών στοιχείων και τον δείκτη ρευστότητας, οι ασφαλιστικές εταιρείες πρέπει να επενδύουν τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τα μικτά τεχνικά αποθέματα λαμβάνοντας υπόψη τον τύπο της δραστηριότητας που διεξάγουν, ούτως ώστε να εξασφαλίσουν την απόδοση, την ασφάλεια και την εμπορευσιμότητα των επενδύσεων, όπως και τη διασπορά των περιουσιακών στοιχείων.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο συνολικά για τον Όμιλο και το εποπτικό κεφάλαιο που διατηρείται, σύμφωνα με την ισχύουσα ασφαλιστική νομοθεσία. Τα ποσά αυτά είναι συγκεντρωτικά, καθώς περιλαμβάνουν το ποσό του απαιτούμενου κεφαλαίου αλλά και επιπρόσθετων απαιτήσεων που ισχύουν για τις ασφαλιστικές εταιρείες σύμφωνα με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις στις οποίες υπόκεινται και οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με την χώρα.

(ποσά σε € χιλ.) Περιθώριο φερεγγυότητας	31/12/2015				31/12/2014			
	Ζωής		Γενικές		Ζωής		Γενικές	
	Ελλάδα	Ρουμανία	Ελλάδα	Ρουμανία	Ελλάδα	Ρουμανία	Ελλάδα	Ρουμανία
Απαιτούμενο Κεφάλαιο Φερεγγυότητας	58.543	3.700	12.250	3.700	57.256	3.700	13.026	3.700
Διαθέσιμο Κεφάλαιο Φερεγγυότητας (εποπτικά Ίδια Κεφάλαια)	335.544	6.891	51.897	5.677	292.050	6.515	49.343	5.359
Πλεόνασμα	277.001	3.191	39.648	1.977	234.795	2.815	36.317	1.659
Περιθώριο φερεγγυότητας	573,2%	186,2%	423,7%	153,4%	510,1%	176,1%	378,8%	144,8%

Οι ασφαλιστικές θυγατρικές έχουν συμμορφωθεί με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις που επιβάλλονται από την εκάστοτε εποπτική αρχή στην Ελλάδα και την Ρουμανία ανάλογα με την περίπτωση.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις των ασφαλιστικών εταιρειών του Ομίλου, σύμφωνα με την ισχύουσα ασφαλιστική νομοθεσία:

(ποσά σε € χιλ.) Επενδύσεις που καλύπτουν ασφαλιστικές προβλέψεις	31/12/2015				31/12/2014			
	Ζωής		Γενικές		Ζωής		Γενικές	
	Ελλάδα	Ρουμανία	Ελλάδα	Ρουμανία	Ελλάδα	Ρουμανία	Ελλάδα	Ρουμανία
Επενδύσεις	1.626.341	22.850	89.315	6.146	1.642.702	22.198	99.586	5.513
Απαιτήσεις από ασφαλισμένους	3.474	95	1.595	366	4.545	150	1.418	408
Απαιτήσεις από ΜΕΠ	17.720	527	1.705	81	19.469	360	2.048	73
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	23	747	-	588	100	591	-	649
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	-	11	-	144	-	-	-	-
Ασφαλιστική τοποθέτηση	1.647.559	24.231	92.615	7.325	1.666.816	23.298	103.052	6.644
Ασφαλιστικές προβλέψεις	1.639.163	16.961	86.691	861	1.648.765	16.908	92.014	844
Πλεόνασμα	8.396	7.270	5.923	6.464	18.050	6.391	11.038	5.799

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για την ασφαλιστική δραστηριότητα βασίζονται στο νομοθετικό πλαίσιο Φερεγγυότητα Ι, καθώς το πλαίσιο Φερεγγυότητας ΙΙ τέθηκε σε εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2016.

Ο Όμιλος διαθέτει ικανοποιητική κεφαλαιακή επάρκεια και δεν αναμένεται να προκύψουν επιπρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του πλαισίου Φερεγγυότητα ΙΙ από το 2016. Ο Όμιλος εφάρμοσε νωρίτερα τον πρώτο πυλώνα της Φερεγγυότητας ΙΙ όσον αφορά τους υπολογισμούς της κεφαλαιακής επάρκειας των ασφαλιστικών εταιρειών και έχει ολοκληρώσει την υλοποίηση εξειδικευμένης υποδομής πληροφοριακών συστημάτων η οποία θα καλύπτει και τους τρεις πυλώνες του πλαισίου Φερεγγυότητα ΙΙ για την πλήρη συμμόρφωση με τον εποπτικό κανονισμό. Οι ομάδες διαχείρισης κινδύνου και επενδύσεων συνεργάζονται ούτως ώστε να διασφαλίσουν ότι οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου του Ομίλου εφαρμόζονται κατάλληλα.

4.6 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού
(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στη εύλογη αξία:

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς, παράγωγα και άλλες συναλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς, καθώς και χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία με αναφορά στις χρηματιστηριακές τιμές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες χρηματιστηριακές τιμές, τότε οι εύλογες αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. (βλέπε σημ. 2.8 και 3.δ)

Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία κατηγοριοποιούνται στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με τα επίπεδα ιεράρχησης εύλογων αξιών που προβλέπονται από το ΔΠΧΑ 13 ανάλογα με το εάν η αποτίμησή τους βασίζεται σε παρατηρήσιμα ή μη // παρατηρήσιμα στοιχεία. Τα παρατηρήσιμα στοιχεία είναι στοιχεία από την αγορά που προέρχονται από ανεξάρτητες πηγές και τα μη παρατηρήσιμα στοιχεία αντανακλούν τις εκτιμήσεις του Ομίλου για την αγορά. Αυτά τα δύο είδη δεδομένων έχουν χρησιμοποιηθεί για τη διαμόρφωση της παρακάτω ιεραρχίας:

I. Επίπεδο 1: Τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) ομοίων στοιχείων που ισχύουν σε ενεργές αγορές. Οι τιμές αυτές πρέπει να είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες από κάποιο χρηματιστήριο ή ενεργό δείκτη/αγορά και να αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές που συμμορφώνονται στην αρχή των ίσων αποστάσεων. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει εισηγμένους τίτλους και χρεωστικούς τίτλους που διακινούνται σε οργανωμένες αγορές και εμπορεύσιμα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

II. Επίπεδο 2: Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης, με τα ακόλουθα δεδομένα: i) επίσημες τιμές για παρεμφερή χρηματοοικονομικά σε ενεργές αγορές, ii) επίσημες τιμές για πανομοιότυπα ή παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε αγορές που δεν είναι ενεργές, iii) δεδομένα, εκτός των επίσημων τιμών, που είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα, κυρίως επιτόκια και καμπύλες απόδοσης παρατηρήσιμα σε τακτά χρονικά διαστήματα, επιτόκια προθεσμιακών συμβολαίων ξένου συναλλάγματος, τιμές μετοχών, πιστωτικά περιθώρια και τεκμαρτή μεταβλητότητα που λαμβάνονται από διεθνώς αναγνωρισμένους οργανισμούς που παρέχουν στοιχεία για την αγορά και iv) ενδεχομένως μη παρατηρήσιμα δεδομένα που δεν είναι σημαντικά για τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Οι εν λόγω τεχνικές αποτίμησης μεγιστοποιούν τη χρήση παρατηρήσιμων δεδομένων της αγοράς όπου αυτά είναι διαθέσιμα και στηρίζονται όσο το δυνατόν λιγότερο σε εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Εάν όλα τα σημαντικά στοιχεία που απαιτούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι παρατηρήσιμα, το μέσο αυτό κατατάσσεται στο επίπεδο 2. Εάν ένα ή περισσότερα από τα σημαντικά δεδομένα δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα από την αγορά, το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Δεν έχει σημειωθεί καμία αλλαγή στις τεχνικές αποτίμησης σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του επιπέδου 2 περιλαμβάνουν κυρίως εξωχρηματιστηριακά παράγωγα και χρεωστικούς τίτλους χαμηλότερης ρευστοποίησης.

III. Επίπεδο 3: Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα με μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούν σημαντικά δεδομένα που είναι μη παρατηρήσιμα. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει τη συμμετοχή με μη εισηγμένες μετοχές.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου στην εύλογη αξία και η κατάταξή τους με βάση τα επίπεδα ιεραρχίας του ΔΠΧΑ 13.

31 Δεκεμβρίου 2015 (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν	330.263	91.153	-	421.416
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	139.721	9.209	-	148.930
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.451.376	-	664	1.452.039
Σύνολο χρηματ/κών στοιχείων ενεργητικού	1.921.360	100.362	664	2.022.385
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	-	6	-	6
Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις	105.156	-	-	105.156
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	105.156	10	-	105.167

31 Δεκεμβρίου 2014 (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν	254.055	241.095	-	495.151
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	31.596	12.098	-	43.694
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	-	10	-	10
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.470.487	-	-	1.470.487
Σύνολο χρηματ/κών στοιχείων ενεργητικού	1.748.405	253.200	-	2.009.342
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις	178.040	-	-	178.040
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	178.040	-	-	178.040

Δεν πραγματοποιήθηκαν ανακατατάξεις μεταξύ των επιπέδων 1 και 2 κατά την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, αντίστοιχα.

(β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και παθητικού που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία:

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι λογιστικές και οι εύλογες αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού που δεν αποτιμώνται σε εύλογη αξία.

Οι παραδοχές και μεθοδολογίες που διέπουν τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία είναι σύμφωνες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Η εύλογη αξία των επενδύσεων, των μετοχών και των δανείων και απαιτήσεων που διακρατούνται ως τη λήξη προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας επίσημες τιμές αγοράς από ενεργές αγορές. Σε περίπτωση που αυτές οι πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία έχει υπολογιστεί με βάση της τιμές χρεογράφων που έχουν παρόμοια πιστωτικά χαρακτηριστικά, λήξη και απόδοση ή με προεξόφληση ταμειακών ροών.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται, σύμφωνα με τα επίπεδα ιεραρχίας του ΔΠΧΑ 13, η ταξινόμηση των στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος:

31 Δεκεμβρίου 2015 (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο εύλογης αξίας	Σύνολο λογιστικής αξίας
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια & απαιτήσεις	-	25.670	-	25.670	23.365
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	22.468	-	-	22.468	19.295
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	22.468	25.670	-	48.137	42.661

31 Δεκεμβρίου 2014 (ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο εύλογης αξίας	Σύνολο λογιστικής αξίας
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια & απαιτήσεις	-	25.487	-	25.487	23.272
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	23.180	-	-	23.180	19.149
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	23.180	25.487	-	48.667	42.420

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ					
	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια	Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο Ενσώματων Παγίων
Αξία κτήσεως:						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	300	735	493	29	2.391	3.948
Μεταφορές από Επενδύσεις σε Ακίνητα	-	-	-	-	-	-
Αγορές, Βελτιώσεις	7.540	6.681	-	5	296	14.523
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	(381)	-	(121)	(502)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	7.840	7.416	112	34	2.564	17.968
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	-	(156)	(320)	(26)	(1.757)	(2.259)
Μεταφορές από Επενδύσεις σε Ακίνητα	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	330	4	62	395
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(130)	(50)	(1)	(168)	(348)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	-	(286)	(40)	(23)	(1.863)	(2.212)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015	7.840	7.130	72	11	702	15.756

(ποσά σε € χιλ.)	ΟΜΙΛΟΣ					
	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια	Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο Ενσώματων Παγίων
Αξία κτήσεως:						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014	-	-	480	48	2.081	2.608
Μεταφορές από Επενδύσεις σε Ακίνητα	300	631	-	-	-	931
Αγορές, Βελτιώσεις	-	104	13	2	311	430
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	(21)	(1)	(22)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014	300	735	493	29	2.391	3.948
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014	-	-	(268)	(45)	(1.570)	(1.884)
Μεταφορές από Επενδύσεις σε Ακίνητα	-	(132)	-	-	-	(132)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	21	1	22
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(24)	(52)	(1)	(188)	(265)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014	-	(156)	(320)	(26)	(1.757)	(2.259)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2014	300	579	173	4	633	1.689

Τον Μάιο του 2015, η θυγατρική Eurolife ERB A.E.A.Z. αγόρασε το ακίνητο που βρίσκεται στην οδό Πανεπιστημίου 33-35 και Κοραή για σκοπούς ιδίας χρήσης, με την απόκτηση του συνόλου των μετοχών της εταιρείας "Διεθνής Κτηματική" (836.105 μετοχές, 100% συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο). Το συνολικό τίμημα ανήλθε στα €12.626 χιλ.

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν καθώς και οι υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν αναγνωρίστηκαν με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΛΠ 16, ΔΛΠ 37). Σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 3 όταν μια οντότητα αποκτά ένα περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν συνιστούν επιχείρηση, θα επιμερίσει το κόστος των στοιχείων αυτών στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις με βάση την εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της απόκτησης τους. Κατά την συναλλαγή δεν προέκυψε υπεραξία η οποία πρέπει να αναγνωριστεί.

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας αναπόσβεστης αξίας €0,6 χιλ. αφορούν επενδύσεις σε έπιπλα και λοιπούς εξοπλισμούς.

Την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 δεν υπήρχαν δεσμεύσεις κεφαλαίων για τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία.

Την 31 Δεκεμβρίου 2015, η εύλογη αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων του Ομίλου όπως εκτιμήθηκε από ανεξάρτητο ορκωτό εκτιμητή έχει ως ακολούθως:

Περιγραφή Ακινήτου	Περιοχή	Λογιστική Αξία	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία
		31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
(ποσά σε χιλ. €)					
Εμπορικό Ακίνητο 8.732 τ.μ.	Αθήνα, Πανεπιστημίου 35 & Κοραή	14.127	-	14.000	-
Εμπορικό ακίνητο 558 τ.μ.	Αθήνα, Σίνα 2-4	843	879	870	830
Σύνολο		14.970	879	14.870	830

Οι βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα είναι η προσέγγιση βάσει του εισοδήματος (κεφαλαιοποίηση εσόδων / μέθοδος προεξοφλημένων ταμειακών ροών), η προσέγγιση βάσει της αγοράς (συγκρίσιμων συναλλαγών), οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και συνδυαστικά, ανάλογα με την κατηγορία του ακινήτου που αποτιμάται.

Η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία υπολογίζεται μέσω της εκτίμησης μιας σειράς μελλοντικών ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες υποθέσεις σχετικά με τα οφέλη και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιοκτησία των ακινήτων (λειτουργικά έσοδα και έξοδα, δείκτες κενής θέσης, ανάπτυξη εισοδήματος), συμπεριλαμβανομένης και της υπολειμματικής αξίας που αναμένεται να έχει το ακίνητο στο τέλος της προεξοφλητικής περιόδου. Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εν λόγω ταμειακών ροών εφαρμόζεται κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο της αγοράς.

Με την προσέγγιση βάσει εισοδήματος, η οποία χρησιμοποιείται επίσης και για την κατηγορία των επενδύσεων σε εμπορικά ακίνητα, η εύλογη αξία του ακινήτου είναι το αποτέλεσμα από την διαίρεση των καθαρών λειτουργικών εσόδων που παράγονται από το ακίνητο με το επιτόκιο κεφαλαιοποίησης (επιτόκιο απόδοσης).

Η προσέγγιση βάσει της αγοράς χρησιμοποιείται για επενδύσεις σε οικιστικά, εμπορικά ακίνητα και οικόπεδα. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει δεδομένων για συγκρίσιμες συναλλαγές, είτε αναλύοντας τις πραγματικές συναλλαγές για παρόμοια ακίνητα, είτε χρησιμοποιώντας τις τιμές οι οποίες προκύπτουν μετά την διενέργεια των απαραίτητων προσαρμογών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015

ΟΜΙΛΟΣ		
Επενδύσεις σε Γήπεδα - Οικόπεδα	Επενδύσεις σε Κτίρια	Σύνολο Επενδυτικών Παγίων

74 **111** **185**
74 **111** **185**

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:**Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015**

Αποσβέσεις χρήσεως

Μεταφορές σε Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015**Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015**

-	(24)	(24)
-	(3)	(3)
-	-	-
-	(26)	(26)
74	85	159

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014

Μεταφορές σε Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014

ΟΜΙΛΟΣ		
Επενδύσεις σε Γήπεδα - Οικόπεδα	Επενδύσεις σε Κτίρια	Σύνολο Επενδυτικών Παγίων

374 **742** **1.116**
 (300) (631) (931)
74 **111** **185**

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:**Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014**

Αποσβέσεις χρήσεως

Μεταφορές σε Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014**Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2014**

-	(148)	(148)
-	(8)	(8)
-	132	132
-	(24)	(24)
74	87	161

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, πραγματοποιήθηκε εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα από ανεξάρτητο ορκωτό εκτιμητή.

Κατά την διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015, αναγνωρίστηκε στο λογαριασμό «Έσοδα Επενδύσεων» της κατάστασης αποτελεσμάτων ποσό € 9 χιλ (2014: € 5 χιλ) το οποίο αφορά ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα. Την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 δεν υπήρχαν δεσμεύσεις κεφαλαίων για επενδύσεις σε ακίνητα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2015, η εύλογη αξία για κάθε κατηγορία επενδύσεων σε ακίνητα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα. Οι κύριες κατηγορίες επενδύσεων σε ακίνητα έχουν προσδιορισθεί με βάση την φύση, τα χαρακτηριστικά και τους κινδύνους που ενσωματώνουν τα ακίνητα αυτά. Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα της Εταιρείας κατηγοριοποιούνται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Περιγραφή Ακινήτου	Περιοχή	Λογιστική Αξία	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία
		31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
(ποσά σε χιλ. €)					
Οικιστικό ακίνητο 99,47 τ.μ.	Θεσσαλονίκη,Κρήτης 47	87	89	70	77
Εμπορικό ακίνητο 111,68 τ.μ.	Θεσσαλονίκη,Ταντάλου 7	71	73	65	70
Σύνολο		159	161	135	147

Οι βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα περιγράφονται αναλυτικά στη Σημείωση 5.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015

Αγορές

Πωλήσεις και διαγραφές

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015

ΟΜΙΛΟΣ			
Λογισμικό	Υπεραξία	Λοιπά	Σύνολο Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων
5.481	22.056	2	27.540
562	-	42	603
-	-	-	-
6.043	22.056	44	28.143
(3.325)	-	-	(3.325)
(810)	-	(0)	(810)
(4.135)	-	(0)	(4.135)
1.907	22.056	44	24.007

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014

Αγορές

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2014

ΟΜΙΛΟΣ			
Λογισμικό	Υπεραξία	Λοιπά	Σύνολο Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων
4.592	22.056	-	26.648
887	-	2	891
5.481	22.056	2	27.540
(2.734)	-	-	(2.734)
(592)	-	-	(592)
(3.325)	-	-	(3.325)
2.156	22.056	2	24.214

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος κατά την ημερομηνία εξαγοράς και της εύλογης αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά την εξαγορά και συγχώνευση της εταιρείας Activa Insurance AE από την θυγατρική εταιρεία Eurolife ERB ΑΕΓΑ.

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η υπεραξία που προκύπτει από συνενώσεις επιχειρήσεων κατανέμεται, κατά την ημερομηνία απόκτησης, στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ), οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από την συνένωση. Ο Όμιλος εξετάζει σε ετήσια βάση κατά πόσον υπάρχει ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας, σύμφωνα με τη λογιστική αρχή που παρουσιάζεται στη σημείωση 2.6 (α). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ προσδιορίζονται με βάση υπολογισμούς της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Οι υπολογισμοί αυτοί, χρησιμοποιούν εκτιμήσεις ταμειακών ροών, βασιζόμενες σε 5 έτη επιχειρηματικά σχέδια, εγκεκριμένα από την Διοίκηση. Για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών από το έκτο έως και το δέκατο έτος, χρησιμοποιούνται συγκεκριμένες παραδοχές αναφορικά με τη λειτουργική δραστηριότητα και τις συνθήκες αγοράς. Οι ταμειακές ροές μετά την πρώτη 10ετία (στο διηνεκές), έχουν εκτιμηθεί με βάση τους συντελεστές ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.

Οι βασικές παραδοχές για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης σχετίζονται με τους συντελεστές προεξόφλησης, τους συντελεστές ανάπτυξης και την εκτίμηση των ταμειακών ροών με βάση την αύξηση των μικτών εγγεγραμμένων ασφαλιστών. Η Διοίκηση υπολογίζει τις ταμειακές ροές βασιζόμενη στην εμπειρία των προηγούμενων ετών, τις πραγματικές αποδόσεις και προσδοκίες αναφορικά με το ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς. Τα επιμέρους στοιχεία για τον υπολογισμό (επιτόκιο άνευ κινδύνου, ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς, κίνδυνος χώρας και συντελεστής beta), βασίζονται σε εξωτερικές πηγές πληροφόρησης. Οι συντελεστές ανάπτυξης βασίζονται είτε σε εσωτερικές είτε σε εξωτερικές προβλέψεις και δεν ξεπερνούν τον μέσο μακροπρόθεσμο δείκτη ανάπτυξης για τις σχετικές αγορές.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης για το 2015 και το 2014 είναι οι ακόλουθες:

	2015	2014
Συντελεστής προεξόφλησης (προ φόρου)	19%	22%
Συντελεστής ανάπτυξης	3%	3%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΚΤΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ (Μ.Ε.Π.)

(ποσά σε € χιλ.)

Προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης Επόμενων Χρήσεων – Ζωής
 Προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης Επόμενων Χρήσεων – Γενικών

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
18.247	19.829
1.785	2.121
20.032	21.950

Η μεταβολή των προμηθειών και εξόδων πρόσκτησης επόμενων χρήσεων του κλάδου ζωής απεικονίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	31/12/2015			31/12/2014		
	Μαθηματικό Απόθεμα	Προμήθειες Πρόσκτησης	Σύνολο Μ.Ε.Π.	Μαθηματικό Απόθεμα	Προμήθειες Πρόσκτησης	Σύνολο Μ.Ε.Π.
Αξία κτήσεως:						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	18.081	1.748	19.829	21.148	1.583	22.731
Κεφαλαιοποίηση (+)	1.056	406	1.462	770	445	1.215
Απόσβεση (-)	(2.819)	(219)	(3.037)	(3.837)	(277)	(4.115)
Συναλλαγματικές Διαφορές	-	(6)	(6)	-	(3)	(3)
Υπόλοιπο την περίοδο/χρήση που έληξε	16.318	1.929	18.247	18.081	1.748	19.829

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Παρακάτω παρατίθενται οι θυγατρικές εταιρείες της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2015:

Επωνυμία εταιρίας	Σημείωση	Ποσοστό συμμετοχής %	Χώρα εγκατάστασης	Τομέας Δραστηριότητας
ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε.Μ.Α.	γ	100,0	Ελλάδα	Μεσοτεία Ασφαλίσεων
Eurolife ERB Α.Ε.Γ.Α.	γ	100,0	Ελλάδα	Ασφαλιστικές Υπηρεσίες
Eurolife ERB Α.Ε.Α.Ζ.	γ	100,0	Ελλάδα	Ασφαλιστικές Υπηρεσίες
Eurolife ERB Asigurari De Viata S.A.	α	100,0	Ρουμανία	Ασφαλιστικές Υπηρεσίες
Eurolife ERB Asigurari Generale S.A.	β	100,0	Ρουμανία	Ασφαλιστικές Υπηρεσίες

α. Πρόκειται για έμμεση επένδυση της Εταιρείας, καθώς η Eurolife ERB ΑΕΑΖ συμμετέχει στις μετοχές της Eurolife ERB Asigurari de Viata S.A. με ποσοστό 95,0% και η Eurolife ERB ΑΕΓΑ με ποσοστό 5,0%. Στις 4 Σεπτεμβρίου 2014, η Eurolife ERB ΑΕΑΖ αγόρασε 990 μετοχές της Eurolife ERB Asigurari de Viata (9,9% συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο) από την τράπεζα Eurobank βάσει της συμφωνίας μεταβίβασης μετοχών της 4 Σεπτεμβρίου 2014 και την από 25 Αυγούστου 2014 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurolife ERB ΑΕΑΖ. Το συνολικό τίμημα της αγοράς των μετοχών ανήλθε σε RON 2.661 χιλ. το οποίο είναι ισοδύναμο με €604 χιλ. και καταβλήθηκε στις 5 Σεπτεμβρίου 2014. Μετά την μεταβίβαση των μετοχών η συμμετοχή της Eurolife ERB ΑΕΑΖ στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurolife ERB Asigurari de Viata αυξήθηκε από 85,1% σε 95,0%.

β. Πρόκειται για έμμεση επένδυση της Εταιρείας, καθώς η Eurolife ERB ΑΕΓΑ συμμετέχει στις μετοχές της Eurolife ERB Asigurari Generale S.A με ποσοστό 95,3% και η Eurolife ERB ΑΕΑΖ με ποσοστό 4,7%. Στις 4 Σεπτεμβρίου 2014, η Eurolife ERB ΑΕΓΑ αγόρασε 990 μετοχές της Eurolife ERB Asigurari Generale S.A (9,3% συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο) από την τράπεζα Eurobank βάσει της συμφωνίας μεταβίβασης μετοχών της 4 Σεπτεμβρίου 2014 και την από 25 Αυγούστου 2014 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurolife ERB ΑΕΓΑ. Το συνολικό τίμημα της αγοράς των μετοχών ανήλθε σε RON 2.235 χιλ το οποίο είναι ισοδύναμο με €507 χιλ. και καταβλήθηκε στις 5 Σεπτεμβρίου 2014. Μετά την μεταβίβαση των μετοχών η συμμετοχή της Eurolife ERB ΑΕΓΑ στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurolife ERB Asigurari Generale S.A αυξήθηκε από 85,9% σε 95,3%.

γ. Η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει τις επενδύσεις στις θυγατρικές εταιρείες στο κόστος κτήσης, όπου το κόστος προσδιορίστηκε στην εύλογη αξία των μετοχών την στιγμή της μεταβίβασης από την Eurobank στην Εταιρεία (βλ. σημείωση 1). Η μεταβίβαση των μετοχών δεν απαιτούσε τη χρήση ταμειακών διαθεσίμων και συνεπώς έχει εξαιρεθεί από την κατάσταση Ταμειακών Ροών. Η αποτίμηση της εισφοράς σε είδος διεξήχθη από δύο ανεξάρτητους ελεγκτές σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/1920. Με βάση την έκθεση αποτίμησης, οι αξίες των μετοχών που μεταβιβάστηκαν από την Eurobank στην Εταιρεία έχουν ως ακολούθως:

(ποσά σε € χιλ.)	Εύλογη αξία
100,0% των μετοχών της Eurolife ERB A.E.A.Z.	259.595
100,0% των μετοχών της Eurolife ERB A.E.Γ.Α.	83.638
100,0% των μετοχών της ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες	3.068
Σύνολο μετοχών από τις τρεις θυγατρικές	346.301

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αποτίμηση Επενδύσεων

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω απομείωσης
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων για εμπορικούς σκοπούς
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων κατατασσόμενων ως Δάνεια και Απαιτήσεις
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διακρατούμενων ως τη Λήξη

Διάφορες Προβλέψεις

Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την εταιρεία

Προβλέψεις για μη ληφθείσες άδειες προσωπικού

Προβλέψεις για λοιπές επισφαλείς & επίδικες απαιτήσεις

Λοιπές προβλέψεις μαθηματικών και λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων

Λοιπές προσωρινές διαφορές

Ανακτήσιμες φορολογικές ζημιές

Αναβαλλόμενος φόρος ανακτήσιμων ζημιών

Συναλλαγματικές διαφορές Χρεογράφων

Μεταβολές σε εύλογη αξία λόγω συναλλαγματικών διαφορών

Πάγια περιουσιακά στοιχεία

Αναπροσαρμογή αποσβέσεων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων

Αναβαλλόμενος φόρος στην καθαρή θέση

Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλ. φόρους

ΟΜΙΛΟΣ			
Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2015	Μεταβολή στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Μεταβολή στα Ίδια Κεφάλαια	Υπόλοιπο Λήξης 31/12/2015
(20.719)	-	(9.670)	(30.389)
539	49	-	588
293	16	-	309
542	-	(6)	536
60	-	(12)	47
253	15	(49)	219
138	(108)	-	30
1.285	910	-	2.195
(78)	(11)	-	(89)
1	22	-	23
64	(52)	-	13
(760)	(1.088)	-	(1.848)
55	(189)	-	(134)
-	-	89	89
(18.326)	(436)	(9.649)	(28.411)

(ποσά σε € χιλ.)

Αποτίμηση Επενδύσεων

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω απομείωσης
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων για εμπορικούς σκοπούς
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων κατατασσόμενων ως Δάνεια και Απαιτήσεις
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διακρατούμενων ως τη Λήξη
Μεταβολές στην εύλογη αξία Παράγωγων Χρηματοοικονομικών στοιχείων

ΟΜΙΛΟΣ			
Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2014	Μεταβολή στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Μεταβολή στα Ίδια Κεφάλαια	Υπόλοιπο Λήξης 31/12/2014
(75)	-	(20.644)	(20.719)
887	(348)	-	539
(16)	309	-	293
604	-	(62)	542
77	-	(17)	60
40	(40)	-	-

Διάφορες Προβλέψεις

Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την εταιρεία	160	(1)	94	253
Προβλέψεις για μη ληφθείσες άδειες προσωπικού	46	92	-	138
Προβλέψεις για λοιπές επισφαλείς & επίδικες απαιτήσεις	1.125	161	-	1.285
Λοιπές προβλέψεις μαθηματικών και λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων	(77)	(1)	-	(78)
Λοιπές προσωρινές διαφορές	5	(4)	-	1
Ανακτήσιμες φορολογικές ζημιές				
Αναβαλλόμενος φόρος ανακτήσιμων ζημιών	-	64	-	64
Συναλλαγματικές διαφορές Χρεογράφων				
Μεταβολές σε εύλογη αξία λόγω συναλλαγματικών διαφορών	442	(1.203)	-	(760)
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία				
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	15	40	-	55
Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλ. φόρους	3.233	(930)	(20.628)	(18.326)

(ποσά σε € χιλ.)

Ανακτήσιμες φορολογικές ζημιές

Αναβαλλόμενος φόρος ανακτήσιμων ζημιών

Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Αναβαλλόμενος φόρος στην καθαρή θέση

Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλ. Φόρους

ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2015	Μεταβολή στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Μεταβολή στα Ίδια Κεφάλαια	Υπόλοιπο Λήξης 31/12/2015
64	(52)	-	13
-	-	89	89
64	(52)	89	101

(ποσά σε € χιλ.)

Ανακτήσιμες φορολογικές ζημιές

Αναβαλλόμενος φόρος ανακτήσιμων ζημιών

Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλ. Φόρους

ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Υπόλοιπο έναρξης 26/09/2014	Μεταβολή στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Μεταβολή στα Ίδια Κεφάλαια	Υπόλοιπο Λήξης 31/12/2014
-	64	-	64
-	64	-	64

Ο αναβαλλόμενος φόρος του Ομίλου αναλύεται ως εξής:

 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις
 Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις
Σύνολο αναβαλ. φορολογικών απαιτήσεων/υποχρεώσεων

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
526	1.292
(28.936)	(19.617)
(28.411)	(18.326)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ (Unit Linked)

(ποσά σε € χιλ.)

Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:

Κυβερνητικοί εσωτερικού

Υποσύνολο**Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:**

Τράπεζες

Λοιποί

Υποσύνολο**Σύνολο**

Εισηγμένοι τίτλοι

Υποσύνολο

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
200	-
200	-
196.190	243.306
181.944	245.341
378.134	488.648
378.333	488.648
378.333	488.648
378.333	488.648

Ομόλογα	91.352	241.095
Προθεσμιακές Καταθέσεις	147.439	5.450
Μετοχές	1.822	3.165
Μερίδια Α/Κ	180.122	244.388
Υποσύνολο	420.735	494.098

Πλέον

Δεδουλευμένοι τόκοι	94	-
Χρηματικά διαθέσιμα	586	1.053
Υποσύνολο	680	1.053

Σύνολο

421.416	495.151
----------------	----------------

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου

	31/12/2015	31/12/2014
Αγορές	488.648	463.575
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	340.768	80.431
Αποτιμήσεις	(370.889)	(54.643)
Λοιπές Κινήσεις	(80.004)	(715)
	(140)	-

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου

378.383	488.648
----------------	----------------

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:

Κυβερνητικοί εσωτερικού

Υποσύνολο

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
128.200	23.806
128.200	23.806

Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:

Τράπεζες

Λοιποί

Υποσύνολο**Σύνολο**

6.294	12.096
14.218	7.574
20.511	19.670
148.712	43.475

Εισηγμένοι τίτλοι

Υποσύνολο

148.712	43.475
148.712	43.475

Ομόλογα

Έντοκα γραμμάτια

Μετοχές

Μερίδια Α/Κ

Υποσύνολο

8.991	11.880
128.200	23.806
4.444	1.200
7.077	6.590
148.712	43.475

Πλέον

Δεδουλευμένοι τόκοι

Υποσύνολο

218	219
218	219

Σύνολο

148.930	43.694
----------------	---------------

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

	2015	2014
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	43.475	53.299
Αγορές	1.128.136	76.044
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(1.023.744)	(84.343)
Αποσβέσεις ομολόγων	297	125
Συναλλαγματικές διαφορές	0	171
Αποτιμήσεις χρεωστικών τίτλων	314	(954)
Αποτιμήσεις συμμετοχικών τίτλων	232	(867)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	148.712	43.475

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

(ποσά σε € χιλ.)

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2015	31/12/2014
Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:		
Κυβερνητικοί εσωτερικού	380.045	443.479
Κυβερνητικοί εξωτερικού	881.370	836.657
Υποσύνολο	1.261.415	1.280.136
Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:		
Τράπεζες	8.298	6.052
Λοιποί	159.719	168.530
Υποσύνολο	168.017	174.582
Σύνολο	1.429.504	1.454.718
Εισηγμένοι τίτλοι	1.428.840	1.454.713
Μη Εισηγμένοι τίτλοι	664	-
Υποσύνολο	1.429.504	1.454.713
Ομόλογα	1.125.166	911.419
Έντοκα γραμμάτια	147.979	381.534
Μετοχές	5.449	35.524
ETFs	754	719
Μερίδια Α/Κ	150.156	125.517
Υποσύνολο	1.429.504	1.454.713
Πλέον		
Δεδουλευμένοι τόκοι	22.536	15.774
Υποσύνολο	22.536	15.774
Σύνολο	1.452.039	1.470.487

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

	2015	2014
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1.454.713	813.844
Αγορές	1.012.602	1.466.434
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(1.067.207)	(924.074)
Αποσβέσεις ομολόγων	(914)	6.437
Συναλλαγματικές διαφορές	3.454	4.445
Αποτιμήσεις χρεωστικών τίτλων	17.457	87.954
Αποτιμήσεις συμμετοχικών τίτλων	9.635	(81)
Απομειώσεις συμμετοχικών τίτλων (impairment)	(127)	(220)
Λοιπές μεταβολές	(109)	(27)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	1.429.504	1.454.713

Το 2008, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του ΔΛΠ 39, ο Όμιλος αναταξινόμησε χρεωστικούς τίτλους από το «Διαθέσιμο προς πώληση» χαρτοφυλάκιο στο «Δάνεια και Απαιτήσεις» χαρτοφυλάκιο και στο «Διακρατούμενα έως την λήξη» χαρτοφυλάκιο που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

Οι τόκοι από τους ανωτέρω τίτλους θα συνεχίσουν να αναγνωρίζονται στα έσοδα από τόκους, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Την 31 Δεκεμβρίου 2015, η λογιστική αξία των τίτλων που έχουν μεταφερθεί στο χαρτοφυλάκιο «Χρηματοοικονομικών στοιχείων διακρατούμενων έως τη λήξη», ανερχόταν σε € 17.653 χιλ. και η λογιστική αξία των τίτλων που έχουν μεταφερθεί στο χαρτοφυλάκιο «Χρηματοοικονομικών στοιχείων κατατασσόμενων ως δάνεια και απαιτήσεις», ανερχόταν σε € 23.131 χιλ. Εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η παραπάνω μεταφορά, η μεταβολή στην εύλογη αξία των μεταφερθέντων τίτλων για την περίοδο από την ημερομηνία μεταφοράς έως την 31 Δεκεμβρίου 2015, θα είχε ως αποτέλεσμα € 5.886 χιλ. κέρδη, μετά από φόρους, τα οποία θα αναγνωρίζονταν στο αποθεματικό αναπροσαρμογής των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ

(ποσά σε € χιλ.)

Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:

Κυβερνητικοί εξωτερικού

Υποσύνολο

Εισηγμένοι τίτλοι

Υποσύνολο

Ομόλογα

Υποσύνολο**πλέον**

Δεδουλευμένοι τόκοι

Υποσύνολο**Σύνολο**

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
18.634	18.486
18.634	18.486
18.634	18.486
18.634	18.486
18.634	18.486
18.634	18.486
661	663
661	663
19.295	19.149

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου

Αποσβέσεις ομολόγων

Αποσβέσεις αποθεματικού υποτίμησης

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου

2015	2014
18.486	18.337
82	82
66	66
18.634	18.486

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:

Τράπεζες

Υποσύνολο**Σύνολο**

Εισηγμένοι τίτλοι

Μη εισηγμένοι τίτλοι

Υποσύνολο

Ομόλογα

Υποσύνολο**πλέον**

Δεδουλευμένοι τόκοι

Υποσύνολο**Σύνολο**

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
23.131	22.879
23.131	22.879
23.131	22.879
13.254	13.088
9.877	9.790
23.131	22.879
23.131	22.879
23.131	22.879
234	393
234	393
23.365	23.272

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι εισηγμένοι τίτλοι που εμφανίζονται στον ανωτέρω πίνακα αφορούν εταιρικά ομόλογα εκδότη εξωτερικού, τα οποία παρά το γεγονός ότι είναι εισηγμένα, έχουν καταταχθεί ως Δάνεια και Απαιτήσεις λόγω της μη διαπραγματεύσεως τους σε ενεργή αγορά και της χαμηλής εμπορευσιμότητάς τους.

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου

Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις

Αποσβέσεις ομολόγων

Αποσβέσεις αποθεματικού υποτίμησης

Αποτιμήσεις χρεωστικών τίτλων

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου

2015	2014
22.879	22.626
-	-
15	15
238	238
-	-
23.131	22.879

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Χρεώστες ασφαλιστρών έως 30 ημέρες

Χρεώστες ασφαλιστρών μεταξύ 30 έως 90 ημερών

Χρεώστες ασφαλιστρών πέραν των 90 ημερών

Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων

(μείον) Προκαταβολές ασφαλιστρών

Σύνολο

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
11.564	8.644
846	1.244
(31)	5.240
(4.218)	(4.551)
(266)	(835)
7.895	9.743

Οι απαιτήσεις από ασφάλιστρα από τη μητρική και τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν ποσοστό 24,3% (2014: 41,1%) των συνολικών απαιτήσεων. Η διοίκηση δεν αναμένει ζημιές από αδυναμία εξόφλησης οφειλών της μητρικής και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Έξοδα επομένων χρήσεων

Έσοδα επομένων χρήσεων

Απαιτήσεις από δεδουλευμένους τόκους

Απαιτήσεις από αντασφαλιζομένους

Απαιτήσεις από αντασφαλιστές (λογ. τρεχούμενοι)

Προκαταβολές από Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες

Προμήθειες μεσιτείας από ασφαλιστικές εταιρείες

Δάνεια σε προσωπικό

Λοιπές απαιτήσεις

Προβλέψεις για επισφαλείς λοιπές απαιτήσεις

Σύνολο

ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
873	667	-	-
-	345	-	-
4	5	3	4
279	110	-	-
502	772	-	-
1.213	2.013	-	-
380	448	-	-
212	242	-	-
2.276	1.660	5	2
(1.210)	(1.239)	-	-
4.529	5.022	8	5

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ**31 Δεκεμβρίου 2015**

(ποσά σε € χιλ.)

Απαιτήσεις Αποθέματος μη Δεδουλευμένων ασφαλιστρών

Απαιτήσεις Αποθέματος Εκκρεμών ζημιών

Σύνολο

ΟΜΙΛΟΣ		
ΖΩΗΣ	ΓΕΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
497	1.043	1.540
20.758	5.839	26.597
21.255	6.883	28.137

31 Δεκεμβρίου 2014

(ποσά σε € χιλ.)

Απαιτήσεις Αποθέματος μη Δεδουλευμένων ασφαλιστρών

Απαιτήσεις Αποθέματος Εκκρεμών Ζημιών

Σύνολο

Ο πιστωτικός κίνδυνος ως προς τις απαιτήσεις από αντασφαλιστικές συμβάσεις είναι περιορισμένος λόγω της αξιόπιστης πιστοληπτικής ικανότητας των αντασφαλιστών (Σημείωση 4.3.1).

ΟΜΙΛΟΣ		
ΖΩΗΣ	ΓΕΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
909	906	1.815
21.205	6.282	27.487
22.114	7.188	29.302

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Ταμείο

Τράπεζες - Καταθέσεις όψεως

Τράπεζες - Καταθέσεις προθεσμίας

Τρεχούμενοι λογαριασμοί

Καταθέσεις Δεσμευμένες για παράγωγα

Σύνολο

ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
1.004	15	-	-
3.964	43.319	10	40.023
70.773	21.365	41.500	3.170
7	503	-	-
4	123	-	-
75.753	65.325	41.510	43.193

Οι προθεσμιακές καταθέσεις δεν ξεπερνούν σε διάρκεια τις 90 ημέρες. Το μεσοσταθμικό αποτελεσματικό επιτόκιο των προθεσμιακών καταθέσεων κατά τη διάρκεια της χρήσης 2015 ήταν 1,4% για τις ελληνικές θυγατρικές (2015: 2,5%) 0,5% για τις ρουμάνικες θυγατρικές (2014: 2,1%) και 1,9% για την Εταιρεία. Υπάρχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου ως προς τα ταμειακά διαθέσιμα του Ομίλου, τα οποία έχουν κατατεθεί σε λογαριασμούς της μητρικής εταιρείας (βλέπε σημ. 4.3.1).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Αριθμός Κοινών Μετοχών

Καταβεβλημένο (ποσά σε € χιλ.)

Μετοχικό Κεφάλαιο

ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000
350.000	350.000	350.000	350.000
350.000	350.000	350.000	350.000

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε €350.000 χιλ. και διαιρείται σε 100.000.000 μετοχές, ονομαστικής αξίας €3,5 η κάθε μία. Το κατά την ίδρυση της Εταιρείας μετοχικό κεφάλαιο καλύπτεται ολοσχερώς από την ιδρύτρια Τράπεζα Eurobank η οποία αναλαμβάνει 100.000.000 μετοχές ως εξής:

α) Ποσό €3.699 χιλ. με καταβολή μετρητών στις 17 Οκτωβρίου 2014.

β) Ποσό €346.301 χιλ. με εισφορά του συνόλου των μετοχών των ανωνύμων εταιρειών «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων», «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Ασφαλίσεων Ζωής» και «ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Ανώνυμος Εταιρεία Μεσιτείας Ασφαλίσεων». Οι ανωτέρω μετοχές αποτιμήθηκαν από ανεξάρτητους εκτιμητές με αξία €346.301 χιλ. Οι εύλογες αξίες των μετοχών που μεταφέρθηκαν παρουσιάζονται στην σημείωση 9. Η μεταβίβαση των μετοχών των ανωτέρω εταιρειών διενεργήθηκε δυνάμει των από 30 Σεπτεμβρίου 2014 ιδιωτικών συμφωνητικών μεταβίβασης μετοχών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου, 2015

Κόστος αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών
 Μεταφορά κερδών προηγούμενης χρήσης
 Διαφορά αποθεματικών προηγούμενης χρήσης
 Αναβαλλόμενος φόρος σε καθαρή θέση
 Διανομή αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων
 Συναλλαγματικές διαφορές
 Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά από φόρους
 Αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθέσιμα προς Πώληση
 Αναβαλλόμενος φόρος αποτιμήσεων

ΟΜΙΛΟΣ						
Τακτικό Αποθεματικό	Ειδικά Αποθεματικά	Αποτίμηση Επενδύσεων	Αποθεματικό Συναλ/κών Διαφορών	Αποθεματικό παροχών σε προσωπικό	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
44.456	4.420	61.502	(2.075)	(303)	118.398	226.399
-	-	-	-	-	(30)	(30)
5.997	19.369	-	-	-	32.786	58.152
59	5	-	-	-	(45)	19
-	-	-	-	-	89	89
-	-	-	-	-	(37.700)	(37.700)
-	-	-	(125)	-	-	(125)
-	-	-	-	162	-	162
-	-	27.386	-	-	-	27.386
-	-	(9.688)	-	-	-	(9.688)
50.512	23.795	79.201	(2.200)	(140)	113.498	264.664

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου, 2014

Κόστος κεφαλαιοποίησης αποθεματικών θυγατρικών
 Μεταφορά κερδών προηγούμενης χρήσης
 Διαφορά αποθεματικών προηγούμενης χρήσης
 Διανομή αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων
 Συναλλαγματικές διαφορές
 Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά από φόρους
 Αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθέσιμα προς Πώληση
 Αναβαλλόμενος φόρος αποτιμήσεων

ΟΜΙΛΟΣ						
Τακτικό Αποθεματικό	Ειδικά Αποθεματικά	Αποτίμηση Επενδύσεων	Αποθεματικό Συναλ/κών Διαφορών	Αποθεματικό παροχών σε προσωπικό	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
38.152	2.690	(6.063)	(1.929)	(34)	109.847	142.662
-	(6)	-	-	-	(0)	(6)
6.304	1.743	-	-	-	48.530	56.577
-	(6)	-	-	-	20	14
-	-	-	-	-	(40.000)	(40.000)
-	-	-	(146)	-	-	(146)
-	-	-	-	(268)	-	(268)
-	-	88.288	-	-	-	88.288
-	-	(20.723)	-	-	-	(20.723)
44.456	4.420	61.502	(2.075)	(303)	118.398	226.399

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου, 2015

Μεταφορά κερδών προηγούμενης χρήσης προς διανομή
 Λοιπές αναπροσαρμογές αποθεματικών
 Αναβαλλόμενος φόρος σε καθαρή θέση
 Διανομή αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων

ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Τακτικό Αποθεματικό	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
-	(350)	(350)
-	37.700	37.700
1.991	120	2.110
-	89	89
-	(37.700)	(37.700)
1.991	(141)	1.849

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € χιλ.)

Σύσταση Εταιρείας την 26 Σεπτεμβρίου 2014

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2014

ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Τακτικό Αποθεματικό	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
-	(350)	(350)
-	(350)	(350)

Το τακτικό αποθεματικό έχει σχηματιστεί βάσει διατάξεων νόμων και δεν μπορεί να διανεμηθεί στους μετόχους της εταιρείας.

Το αποθεματικό από την αποτίμηση των επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση μεταφέρονται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων με την πώληση των επενδύσεων ή την απομείωση τους. Στο αποθεματικό αυτό περιλαμβάνονται και οι αντίστοιχοι αναβαλλόμενοι φόροι.

Το αποθεματικό παροχών σε προσωπικό περιλαμβάνει αποθεματικά από αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές των υποχρεώσεων στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μαζί με τον αντίστοιχο αναβαλλόμενο φόρο. Το αποθεματικό από αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές έχει σχηματιστεί με βάση τις διατάξεις του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19 και δεν μπορεί να διανεμηθεί.

Τα αποθεματικά συναλλαγματικών διαφορών προκύπτουν από την ενοποίηση των Ρουμανικών θυγατρικών.

Τα Ειδικά αποθεματικά και τα Λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνουν αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων και αποθεματικά που έχουν σχηματιστεί από κέρδη προηγούμενων χρήσεων βάσει αποφάσεων Γενικών Συνελεύσεων. Τα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων είναι αποθεματικά για τα οποία θα προκύψει φόρος εάν αποφασιστεί η διανομή τους, με τον εκάστοτε συντελεστή φορολογίας εισοδήματος της χρήσης στην οποία θα γίνει η διανομή. Τα αποθεματικά που έχουν σχηματιστεί από τα κέρδη προηγούμενων χρήσεων βάσει απόφασης Γενικής Συνέλευσης, μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους χωρίς πρόσθετη φορολόγηση.

Τα κόστη από την έκδοση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας ποσού €350 χιλ. αφορούν τέλη Επιτροπής Ανταγωνισμού που υπολογίστηκαν ως ποσοστό 0,1% επί του μετοχικού κεφαλαίου που εκδόθηκε.

Διαφορά Ενοποίησης

Η διαφορά ενοποίησης αναγνωρίστηκε στην ημερομηνία Σύστασης της Εταιρείας κατά την διαδικασία της αρχικής ενοποίησης του Ομίλου με την μέθοδο της συνένωσης επιχειρήσεων υπό κοινό έλεγχο. Συγκεκριμένα, οι επενδύσεις σε μετοχές των θυγατρικών όπως είχαν αναγνωριστεί από την Εταιρεία, την Eurolife ERB ΑΕΑΖ και την Eurolife ERB ΑΕΓΑ απαλείφθηκαν έναντι του μετοχικού κεφαλαίου και του αποθεματικού υπέρ το άρτιο όλων των θυγατρικών και οποιαδήποτε εναπομένον κόστος επένδυσης αναγνωρίστηκε απευθείας στα «Ίδια Κεφάλαια». Στις 30 Σεπτεμβρίου 2014, το σύνολο των άμεσων και έμμεσων επενδύσεων σε θυγατρικές της Εταιρείας ανερχόταν σε €355,0 εκατ., ενώ το μετοχικό κεφάλαιο και το αποθεματικό υπέρ το άρτιο των θυγατρικών ανέρχονταν σε €40,9 και €79,0 εκατ. αντίστοιχα, με αποτέλεσμα να αναγνωριστεί στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου διαφορά ενοποίησης ποσού €235,1 εκατ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Ασφαλιστικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής

	31/12/2015			31/12/2014		
	Όμιλος	Αντασφαλιστές	Σύνολο	Όμιλος	Αντασφαλιστές	Σύνολο
Μαθηματικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.072.916	-	1.072.916	1.023.982	-	1.023.982
Μαθηματικά αποθέματα συντάξεων (D.A.F)	68.343	-	68.343	55.544	-	55.544
Προβλέψεις για συμμετοχές στα κέρδη	18.851	-	18.851	23.537	-	23.537
Αποθέματα για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	8.061	497	8.558	8.000	909	8.909
Αποθέματα για εκκρεμείς ζημιές	38.434	20.758	59.192	31.446	21.205	52.652
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	8.975	-	8.975	9.460	-	9.460
Ασφαλιστικές προβλέψεις που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	315.978	-	315.978	316.153	-	316.153
Σύνολο ασφαλιστικών αποθεμάτων ζωής	1.531.559	21.255	1.552.814	1.468.123	22.114	1.490.237

Ασφαλιστικά αποθέματα γενικών ασφαλίσεων

Αποθέματα για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	23.554	1.043	24.597	26.444	906	27.350
Αποθέματα για εκκρεμείς ζημιές	57.153	5.839	62.993	58.702	6.282	64.984
Αποθέματα κινδύνου εν ισχύ	-	-	-	672	-	672
Σύνολο ασφαλιστικών αποθεμάτων γενικών	80.707	6.883	87.589	82.818	7.188	93.006
Σύνολο μαθηματικών αποθεμάτων και λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων	1.612.266	28.137	1.640.403	1.553.941	29.302	1.583.243

Την 31 Δεκεμβρίου 2014 στο κονδύλι Μαθηματικά αποθέματα συντάξεων (D.A.F) έχει συμπεριληφθεί ποσό €10.325 χιλ. το οποίο προέρχεται από μεταφορά χαρτοφυλακίου με βάση Ιδιωτικό Συμφωνητικό Μεταβίβασης Χαρτοφυλακίου Ομαδικού Ασφαλιστικού Συμβολαίου μεταξύ της Εκχωρήτριας Εταιρείας, της Εταιρείας και των συμβαλλομένων μερών. Η συναλλαγή έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 59 του Ν.Δ. 400/1970 και εγκρίθηκε με την απόφαση 103/21.2.2014 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στα μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις του Ομίλου περιλαμβάνονται αποθέματα επάρκειας τα οποία την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 ανέρχονταν ως εξής:

	31/12/2015	31/12/2014
Απόθεμα επάρκειας για συμβόλαιο υγείας	7.192	6.830
Απόθεμα επάρκειας για συντάξεις (D.A.F)	7.402	6.281
Απόθεμα επάρκειας για εκκρεμείς ζημιές ασφαλίσεων ζωής (μέθοδος τριγώνων)	8.691	8.415
Απόθεμα επάρκειας για εκκρεμείς ζημιές γενικών ασφαλίσεων (μέθοδος τριγώνων)	4.026	4.258
Σύνολο πρόσθετων αποθεμάτων	27.682	25.784

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η μεταβολή των μαθηματικών αποθεμάτων και λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων των ασφαλίσεων ζωής (εκτός των αποθεμάτων για εκκρεμείς ζημιές) για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

(ποσά σε € χιλ.)

(ποσά σε € χιλ.)

	ΟΜΙΛΟΣ						
	Ζωής	Συντάξεις (DAF)	Συμμετοχών στα κέρδη	Λοιπές Προβλέψεις	Unit Linked	ΑΜΔΑ	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	1.023.982	55.544	23.537	9.460	316.153	8.909	1.437.585
Νέα παραγωγή, ανανεώσεις	151.387	13.842	496	1.573	8.020	586	175.904
Εξαγορές, λήξεις, θάνατοι κλπ	(102.444)	(2.212)	(5.186)	-	144	(527)	(110.226)
Πρόσθετα αποθέματα (LAT)	-	911	-	572	-	-	1.483
Απόδοση επενδύσεων	-	-	-	-	(8.199)	-	(8.199)
Υπεραπόδοση μαθηματικού αποθέματος	-	258	3	-	-	-	261
Μεταβολή αποθεμάτων ίδια κράτηση	48.942	12.799	(4.686)	2.145	(35)	59	59.224
Μεταβολή αποθεμάτων αντασφαλιστών	-	-	-	-	-	(406)	(406)
Λοιπές υποχρεώσεις	(8)	-	(0)	(2.630)	(141)	(3)	(2.782)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	1.072.916	68.343	18.851	8.975	315.978	8.558	1.493.621

(ποσά σε € χιλ.)

	ΟΜΙΛΟΣ						
	Ζωής	Συντάξεις (DAF)	Συμμετοχών στα κέρδη	Λοιπές Προβλέψεις	Unit Linked	ΑΜΔΑ	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2014	924.248	80.743	27.200	6.079	286.049	9.453	1.333.770
Νέα παραγωγή, ανανεώσεις	193.251	21.904	630	2.630	70.913	516	289.844
Εξαγορές, λήξεις, θάνατοι κλπ	(90.014)	(51.709)	(4.352)	-	(40.967)	(1.061)	(188.104)
Πρόσθετα αποθέματα (LAT)	(3.501)	4.065	-	1.751	-	-	2.315
Απόδοση επενδύσεων	-	-	-	-	184	-	184
Υπεραπόδοση μαθηματικού αποθέματος	-	540	59	-	-	-	600
Μεταβολή αποθεμάτων ίδια κράτηση	99.735	(25.199)	(3.663)	4.381	30.131	(545)	104.840
Μεταβολή αποθεμάτων αντασφαλιστών	-	-	-	-	-	2	2
Λοιπές υποχρεώσεις	(1)	-	-	(999)	(26)	(1)	(1.027)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2014	1.023.982	55.544	23.537	9.460	316.153	8.909	1.437.585

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η μεταβολή των αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

(ποσά σε € χιλ.)

	31/12/2015			31/12/2014		
	Όμιλος	Αντασφα- λιστές	Σύνολο	Όμιλος	Αντασφα- λιστές	Σύνολο
Μεταβολή εκκρεμών ζημιών ασφαλίσεων ζωής						
Εκκρεμείς ζημιές	21.509	21.205	42.715	22.214	20.689	42.903
Πρόσθετα αποθέματα (LAT / IBNR)	9.937	-	9.937	10.305	-	10.305
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	31.446	21.205	52.652	32.519	20.689	53.208
Μείωση από πληρωθείσες ζημιές	(1.065)	(6.119)	(7.184)	(5.863)	(6.897)	(12.760)
Αύξηση/ (Μείωση) ζημιών περιόδου/χρήσης	9.914	7.750	17.664	4.627	5.090	9.718
Αύξηση/ (Μείωση) ζημιών προγ. περιόδου/χρήσης	(1.657)	(2.078)	(3.736)	530	2.324	2.854
Πρόσθετα αποθέματα (LAT / IBNR)	(204)	-	(204)	(368)	-	(368)
Μεταβολή Εκκρεμών Ζημιών	6.988	(447)	6.540	(1.072)	517	(556)
Εκκρεμείς ζημιές	28.701	20.758	49.459	21.509	21.205	42.715
Πρόσθετα αποθέματα (LAT / IBNR)	9.733	(0)	9.733	9.937	-	9.937
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	38.434	20.758	59.192	31.446	21.205	52.652

Μεταβολή εκκρεμών ζημιών γενικών ασφαλίσεων

Εκκρεμείς ζημιές	51.309	6.282	57.590	44.328	6.225	50.552
Πρόσθετα αποθέματα (LAT / IBNR)	7.394	-	7.394	6.451	-	6.451
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	58.702	6.282	64.984	50.778	6.225	57.003
Μείωση από πληρωθείσες ζημιές	(4.910)	(313)	(5.223)	(5.448)	(7)	(5.455)
Αύξηση/ (Μείωση) ζημιών περιόδου/χρήσης	7.253	104	7.357	15.889	367	16.256
Αύξηση/ (Μείωση) ζημιών προγ. περιόδου/χρήσης	(2.769)	(244)	(3.013)	(3.460)	(303)	(3.763)
Πρόσθετα αποθέματα (LAT / IBNR)	(1.111)	-	(1.111)	943	-	943
Μεταβολή Εκκρεμών Ζημιών	(1.538)	(453)	(1.991)	7.923	57	7.981
Εκκρεμείς ζημιές	50.882	5.829	56.711	51.308	6.282	57.590
Πρόσθετα αποθέματα (LAT / IBNR)	6.282	-	6.282	7.394	-	7.394
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	57.164	5.829	62.993	58.702	6.282	64.984

Πίνακας εξέλιξης ζημιών γενικών ασφαλίσεων

Έτος συμβάντος	< 2007	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Σύνολο
Εκτίμηση τελικού κόστους ζημιών:											
Έτος ζημιάς		12.813	21.062	14.355	18.086	14.232	19.757	19.132	22.377	10.833	210.296
μετά από 1 έτος		11.369	21.031	14.050	17.243	13.533	19.682	19.710	23.024		
μετά από 2 έτη		11.193	20.961	13.186	16.599	13.598	20.395	19.441			
μετά από 3 έτη		11.284	20.624	13.047	16.413	13.980	20.441				
μετά από 4 έτη		11.343	20.540	12.951	16.002	13.828					
μετά από 5 έτη		11.197	20.287	10.819	13.694						
μετά από 6 έτη		10.770	18.833	10.473							
μετά από 7 έτη		10.421	18.722								
μετά από 8 έτη		10.382									
Τρέχουσα εκτίμηση συσσωρευμένων ζημιών	47.168	10.382	18.722	10.473	13.694	13.828	20.441	19.441	23.024	10.833	188.006
Συσσωρευμένες πληρωμές	45.649	9.651	16.789	9.839	11.615	9.230	10.046	9.790	9.620	3.462	135.691
Ποσό πρόβλεψης	1.519	731	1.933	635	2.079	4.598	10.395	9.651	13.404	7.371	52.315
Απόθεμα για προηγούμενες χρήσεις											815
Απόθεμα Αναλήψεων κλάδων Αυτοκινήτου											3.517
Επιπλέον Αποθέματα με στατιστική μέθοδο											5.505
Έμμεσα Έξοδα Διακανονισμού											765
Σύνολο αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών (Ελλάδα)	1.519	731	1.933	635	2.079	4.598	10.395	9.651	13.404	7.371	62.917
Απόθεμα αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών (Ρουμανία)											76
Σύνολο αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών - ΟΜΙΛΟΣ											62.993

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου

Εισφορές

Ρευστοποιήσεις

Κέρδη / (Ζημίες) από πωλήσεις

Έσοδα από τόκους

Έξοδα διαχείρισης

Προμήθειες διαχείρισης

(Ζημίες) / Κέρδη Αποτιμήσεων

Φόρος Υπεραξίας

Υπόλοιπο την χρήση που έληξε

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
178.040	189.830
1.122	994
(70.984)	(14.472)
35.365	2.401
81	70
(220)	(23)
(1.611)	(1.783)
(36.636)	1.404
-	(380)
105.156	178.040

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Ο Όμιλος υπολογίζει πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης για τους υπαλλήλους του στην Ελλάδα (δεν υπάρχει σχετική απαίτηση νόμου για την Ρουμανία), οι οποίοι έχουν δικαίωμα στην πληρωμή ενός εφάπαξ ποσού με βάση τον αριθμό των ετών υπηρεσίας και του επιπέδου αμοιβής κατά την ημερομηνία της συνταξιοδότησης, αν αυτοί παραμείνουν στην απασχόληση του Ομίλου μέχρι την προβλεπόμενη ηλικία συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία στην Ελλάδα. Οι υποχρεώσεις αποζημίωσης λόγω συνταξιοδότησης συνήθως εκθέτουν τον Όμιλο σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως ο κίνδυνος επιτοκίου και ο κίνδυνος μισθού. Ως εκ τούτου, μία μείωση στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών ή μια αύξηση σε μελλοντικούς μισθούς θα αυξήσουν τις υποχρεώσεις αποζημίωσης λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού του Ομίλου.

(ποσά σε € χιλ.)

Μεταβολή στην πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία**Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου**

Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη

Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στον λογαριασμό αποτελεσμάτων

Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)

Υπόλοιπο για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου

ΟΜΙΛΟΣ	
2015	2014
974	614
(389)	(201)
382	199
(211)	363
756	974

(ποσά σε € χιλ.)

Ποσά αναγνωρισμένα στην κατάσταση αποτελεσμάτων

Κόστος τρέχουσας απασχόλησης

Καθαροί τόκοι

Κόστος περικοπών/ διακανονισμών / τερματισμού υπηρεσίας

Συνολικό έξοδο / (έσοδο) στον λογαριασμό αποτελεσμάτων

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
87	34
24	16
271	148
382	199

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων προς το προσωπικό για συνταξιοδότηση εξαρτάται από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση χρησιμοποιώντας μια σειρά από υποθέσεις όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του καθαρού κόστους των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών προς το προσωπικό περιλαμβάνουν το προεξοφλητικό επιτόκιο και τις μελλοντικές αυξήσεις των μισθών. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία της υποχρέωσης.

Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων υποχρεώσεων συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε έτους. Κατά τον καθορισμό του κατάλληλου

προεξοφλητικού επιτοκίου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι συμβατά με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια των υποχρεώσεων για παροχές συνταξιοδότησης. Η παραδοχή για το ποσοστό της αύξησης του μισθού καθορίζεται με την αξιολόγηση των μισθολογικών αυξήσεων του Ομίλου κάθε χρόνο.

Οι λοιπές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών, όπως αλλαγές στο ποσοστό του πληθωρισμού, βασίζονται εν μέρει στις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς

Αναλογιστικές παραδοχές

Προεξοφλητικό επιτόκιο
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών
Πληθωρισμός

ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2015	31/12/2014
2,58%	2,57%
0,25% σε 2,6%	0,5% σε 4,0%
1,60%	2,0%

Η μέση αναμενόμενη εναπομένουσα διάρκεια εργασιακής ζωής του Ομίλου είναι 16,1 έτη την 31 Δεκεμβρίου 2015 (31 Δεκεμβρίου 2014: 16,7 έτη).

Η ανάλυση ευαισθησίας βάσει λογικών αλλαγών στις σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές την 31 Δεκεμβρίου 2015, έχει ως εξής:

- Μία αύξηση/(μείωση) του επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5% /(0,5%) θα οδηγούσε σε μια (μείωση)/ αύξηση των υποχρεώσεων συνταξιοδότησης προσωπικού κατά (€58,5) χιλ / €64,7 χιλ.
- Μία αύξηση / (μείωση) των μελλοντικών αυξήσεων των μισθών κατά 0,5% /(0,5%) θα είχε ως αποτέλεσμα (μείωση) / αύξηση των υποχρεώσεων συνταξιοδότησης προσωπικού κατά €64,6 χιλ /(€58,8) χιλ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
(ποσά σε € χιλ.)				
Αντασφαλιστές -λογ. τρεχούμενοι	9.034	10.868	-	-
Αντασφαλιζόμενοι- λογ. τρεχούμενοι	235	580	-	-
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	5.516	5.729	-	-
Φόροι- Τέλη	5.100	4.120	2	12
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	987	1.487	-	-
Πιστωτές διάφοροι	2.889	2.321	53	91
Πληρωτέες εξαγορές και διακανονισμένες αποζημιώσεις	5.768	3.220	-	-
Λοιπές Υποχρεώσεις	8.460	5.133	-	-
Σύνολο	37.989	33.456	55	104

Οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού €8.460 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014: €5.133 χιλ) περιλαμβάνουν κυρίως την πρόβλεψη για τις φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις και διάφορα δεδουλευμένα έξοδα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ**31 Δεκεμβρίου 2015**

(ποσά σε € χιλ.)

Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις

Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα
Δικαιώματα ασφαλιστικών συμβολαίων
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών

Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις

Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών

Σύνολο Ακαθάριστων Δεδουλευμένων Ασφαλιστρών

ΟΜΙΛΟΣ			
Ζωής	Αυτοκίνητο	Περιουσία & Λοιποί Κλάδοι	Σύνολο
246.339	10.357	38.539	295.235
98	2.589	7.470	10.157
339	2.256	1.168	3.763
246.776	15.202	47.177	309.155
(0)	1	1.146	1.147
7	(7)	1	1
7	(6)	1.147	1.148
246.783	15.196	48.324	310.303

Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές
 Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών - αναλογία
 αντασφαλιστών

(16.002)	(178)	(8.851)	(25.032)
(412)	-	138	(274)
(16.414)	(178)	(8.713)	(25.305)

Σύνολο Εκχωρηθέντων Δεδουλευμένων Ασφαλιστρών

Σύνολο Καθαρών Δεδουλευμένων Ασφαλιστρών

230.369	15.018	39.611	284.998
----------------	---------------	---------------	----------------

31 Δεκεμβρίου 2014

(ποσά σε € χιλ.)

Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις

Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα

323.110	18.198	41.952	383.260
---------	--------	--------	---------

Δικαιώματα ασφαλιστικών συμβολαίων

98	4.550	8.312	12.961
----	-------	-------	--------

Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών

525	2.082	1.680	4.286
-----	-------	-------	-------

323.733	24.830	51.944	400.507
----------------	---------------	---------------	----------------

Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις

Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα

-	218	1.302	1.520
---	-----	-------	-------

Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών

16	579	169	763
----	-----	-----	-----

16	797	1.470	2.283
-----------	------------	--------------	--------------

Σύνολο Ακαθάριστων Δεδουλευμένων Ασφαλιστρών

323.749	25.627	53.414	402.790
----------------	---------------	---------------	----------------

Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές

(21.956)	(398)	(10.015)	(32.369)
----------	-------	----------	----------

Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών - αναλογία
 αντασφαλιστών

23	-	(148)	(124)
----	---	-------	-------

Σύνολο Εκχωρηθέντων Δεδουλευμένων Ασφαλιστρών

(21.933)	(398)	(10.163)	(32.493)
-----------------	--------------	-----------------	-----------------

Σύνολο Καθαρών Δεδουλευμένων Ασφαλιστρών

301.816	25.229	43.251	370.296
----------------	---------------	---------------	----------------

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(ποσά σε χιλ. €)

Προμήθειες επί αντασφαλιστικών εργασιών
 Προμήθειες επί εργασιών Unit Linked ασφαλιστικών προϊόντων
 Προμήθειες ρευστοποίησης και ρήτρες Unit Linked ασφαλιστικών προϊόντων
 Προμήθειες επί εργασιών Unit Linked επενδυτικών προϊόντων
 Προμήθειες ρευστοποίησης και ρήτρες Unit Linked επενδυτικών προϊόντων
 Προμήθειες από διαμεσολάβηση ασφαλίσεων

ΟΜΙΛΟΣ	
Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 01/01/2014 έως 31/12/2014

4.447 4.327

3.208 3.289

140 302

1.640 2.486

82 81

1.391 1.450

Σύνολο Λοιπών συναφή εσόδων ασφαλιστικών εργασιών

10.907 11.936

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο

Μερίσματα μετοχών

44 21

Μερίσματα ETFs

21 -

Τόκοι χρεογράφων

968 421

Τόκοι παραγώγων

- (388)

Πιστωτικοί τόκοι καταθέσεων

2.486 11.358

Πιστωτικοί Τόκοι

- (30)

Υποσύνολο

3.519 11.383

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 26/09/2014 έως 31/12/2014
-------------------------------------	-------------------------------------

- -

- -

- -

- -

416 14

- -

416 14

Χαρτοφυλάκιο Unit Linked

Πιστωτικοί τόκοι καταθέσεων -Unit Linked

92	61	-	-
92	61	-	-

Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς πώληση

Μερίσματα μετοχών

1.207 766

Τόκοι χρεογράφων

39.990 31.303

Έσοδα από επιστροφή κεφαλαίου

- 2

Υποσύνολο**41.197 32.071****Χαρτοφυλάκιο Διακρατούμενων στη Λήξη**

Τόκοι χρεογράφων

1.315 1.317

Υποσύνολο**1.315 1.317****Χαρτοφυλάκιο Δανείων και Απαιτήσεων**

Τόκοι χρεογράφων

1.401 1.032

Υποσύνολο**1.401 1.032****Λοιπά Έσοδα Επενδύσεων**

Έσοδα από Ενοίκια

9 5

Πιστωτικοί τόκοι από αποθεματικό αντασφαλίσεων

22 12

Υποσύνολο**31 17****Σύνολο Εσόδων Επενδύσεων****47.556 45.882****416 14****ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ**

Στις 23 Δεκεμβρίου 2015, οι Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις των θυγατρικών Eurolife ERB ΑΕΑΖ, Eurolife ERB ΑΕΓΑ και Eurolife ERB ΑΕΜΑ ενέκριναν τη διανομή μερίσματος ποσού €10,0 εκατ., €25,0 εκατ. και €0,9 εκατ. αντίστοιχα. Οι διανομές μερισμάτων προήλθαν από φορολογημένα αποθεματικά και κέρδη εις νέον σχηματισθέντα σε προηγούμενες του 2014 χρήσεις. Τα ποσά καταβλήθηκαν στην Εταιρεία στις 24 Δεκεμβρίου 2015. Στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις τα ενδοομιλικά μερίσματα απαλείφονται.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ/ΛΗΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο

Κέρδη / (Ζημίες) από πώληση μετοχών

(706)

(368)

Κέρδη από πώληση / λήξη Ομολόγων

209

226

Υποσύνολο**(496)****(142)****Αξιόγραφα για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)**

Κέρδη από πώληση / λήξη Ομολόγων

36.713

3.389

Υποσύνολο**36.713****3.389****Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση**

Κέρδη / (Ζημίες) από πώληση μετοχών

(6.038)

3.246

Κέρδη από πώληση / λήξη Ομολόγων

9.286

1.401

Κέρδη από πώληση Αμοιβαίων Κεφαλαίων

7.047

3.236

Υποσύνολο**10.294****7.883****Σύνολο κερδών από πώληση / λήξη επενδύσεων****46.511****11.130**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο

Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση μετοχών
 Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση Ομολόγων
 Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση Α/Κ
 Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση παραγώγων
 Κέρδη / (Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές

Υποσύνολο

ΟΜΙΛΟΣ	
Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 01/01/2014 έως 31/12/2014
-	210
(244)	(1.399)
305	(632)
486	-
-	171
547	(1.650)

Αξιόγραφα για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)

Μη ρευστοποιηθείσες υπεραξίες επενδύσεων UL

Υποσύνολο

(43.514)	(1.174)
(43.514)	(1.174)

Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση

Απομείωση αξίας μετοχών
 Απομείωση αξίας Α/Κ
 Κέρδη / (Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές

Υποσύνολο

(4.265)	(674)
(23)	(24)
3.529	4.321
(759)	3.623

Σύνολο κερδών / ζημιών από αποτίμηση

(43.727)	799
-----------------	------------

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Κέρδη / (Ζημιές) από πώληση παραγώγων
 Προμήθειες θέσεων παραγώγων
 Αποτίμηση θέσεων παραγώγων

Σύνολο Κερδών από παράγωγα

ΟΜΙΛΟΣ	
Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 01/01/2014 έως 31/12/2014
(23)	137
-	(3)
(10)	181
(33)	314

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΛΟΙΠΑ ΈΣΟΔΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Έξοδα από ασφάλιστρα στο προσωπικό
 Έσοδα δανειστικών συμβάσεων προσωπικού
 Λοιπά έσοδα / έξοδα

Σύνολο λοιπών εσόδων

ΟΜΙΛΟΣ	
Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 01/01/2014 έως 31/12/2014
(0)	(1)
28	-
39	389
66	388

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

(ποσά σε χιλ. €)

	ΟΜΙΛΟΣ	
	Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 01/01/2014 έως 31/12/2014
Μεταβολή σε μαθηματικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	(48.935)	(99.735)
Μεταβολή σε μαθηματικά αποθέματα συντάξεων (D.A.F)	(12.799)	35.524
Μεταβολή σε λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	4.686	3.663
Μεταβολή σε προβλέψεις για συμμετοχές στα κέρδη	(2.144)	(4.381)
Πλέον: Φόροι υπεραπόδοσης	(36)	(55)
Λοιπές μεταβολές	200	(64)
Μεταβολή προβλέψεων ασφαλίσεων ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	(175)	(30.131)
Σύνολο μεταβολής μαθηματικών αποθεμάτων και λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων	(59.203)	(95.179)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € χιλ.)

Συμμετοχή Ομίλου

Πληρωθείσες εξαγορές ατομικών/ομαδικών συμβολαίων ζωής
 Πληρωθείσες εξαγορές συμβολαίων Unit Linked
 Πληρωθείσες αποζημιώσεις
 Μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές – Συμμετοχή Ομίλου

ΟΜΙΛΟΣ			
Ζωής	Αυτοκίνητο	Περιουσία & Λοιποί Κλάδοι	Σύνολο
(105.574)	-	-	(105.574)
(26.742)	-	-	(26.742)
(31.050)	(6.725)	(2.601)	(40.376)
(6.540)	923	1.054	(4.563)
(169.906)	(5.802)	(1.547)	(177.255)

Συμμετοχή αντασφαλιστών

Πληρωθείσες αποζημιώσεις
 Εξαγορά χαρτοφυλακίου
 Μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές – Συμμετοχή Αντασφαλιστών

10.473	13	323	10.809
2.516	510	78	3.104
(447)	(105)	(349)	(901)
12.542	418	53	13.013

Σύνολο ασφαλιστικών αποζημιώσεων και παροχών

(157.364)	(5.385)	(1.494)	(164.242)
------------------	----------------	----------------	------------------

31 Δεκεμβρίου 2014

(ποσά σε € χιλ.)

Συμμετοχή Ομίλου

Πληρωθείσες εξαγορές ατομικών/ομαδικών συμβολαίων ζωής
 Πληρωθείσες εξαγορές συμβολαίων Unit Linked
 Πληρωθείσες αποζημιώσεις
 Μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές – Συμμετοχή Ομίλου

ΟΜΙΛΟΣ			
Ζωής	Αυτοκίνητο	Περιουσία & Λοιποί Κλάδοι	Σύνολο
(139.915)	-	-	(139.915)
(41.036)	-	-	(41.036)
(31.527)	(8.513)	(3.138)	(43.178)
555	(9.967)	1.985	(7.427)
(211.923)	(18.480)	(1.153)	(231.556)

Συμμετοχή αντασφαλιστών

Πληρωθείσες αποζημιώσεις
 Μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές – Συμμετοχή Αντασφαλιστών

14.903	14	162	15.079
517	(153)	211	575
15.420	(139)	372	15.654

Σύνολο ασφαλιστικών αποζημιώσεων και παροχών

(196.503)	(18.619)	(780)	(215.902)
------------------	-----------------	--------------	------------------

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΑΜΕΣΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Προμήθειες & υπερπρομήθειες παραγωγής
 Λοιπές προμήθειες και έξοδα παραγωγής
 Προμήθειες σε αντασφαλισμένους

ΟΜΙΛΟΣ	
Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 01/01/2014 έως 31/12/2014
(14.181)	(17.050)
(3.666)	(2.786)
(259)	(334)
(18.107)	(20.169)
(1.802)	(3.489)
(3.799)	(5.976)
(1.332)	(1.243)
39	112
(313)	(365)
(5.404)	(7.472)
(25.313)	(31.130)

Αποσβέσεις εξόδων πρόσκτησης

Υποχρεωτικές εισφορές επί παραγωγής
 Άμεσα κόστη μεσιτείας ασφαλίσεων
 Μείωση / αύξηση προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων
 Χρεωστικοί τόκοι αποθεμάτων αντασφαλιστών

Σύνολο άμεσων εξόδων παραγωγής**ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ**

(ποσά σε € χιλ.)

Δαπάνες προσωπικού

Διοικητικά έξοδα

Φόροι τέλη

Αποσβέσεις παγίων στοιχείων

Προβλέψεις

Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα

Διάφορα έξοδα

Σύνολο διοικητικών εξόδων

Μισθοί και επιδόματα

Bonus

Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης

Προβλέψεις παροχών προσωπικού

Καθορισμένες παροχές και λοιπές δαπάνες

Δαπάνες Προσωπικού**Μέσος όρος προσωπικού**

ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 01/01/2014 έως 31/12/2014	Από 01/01/2015 έως 31/12/2015	Από 26/09/2014 έως 31/12/2014
(13.095)	(12.700)	-	-
(8.321)	(8.815)	(78)	(230)
(208)	(44)	(1)	(0)
(1.046)	(848)	-	-
(3.446)	(1.695)	-	-
(2.435)	(2.183)	-	-
(685)	(387)	(102)	(38)
(29.235)	(26.673)	(181)	(268)
(10.475)	(9.629)	-	-
126	193	-	-
(2.119)	(2.137)	-	-
30	(520)	-	-
(657)	(608)	-	-
(13.095)	(12.700)	-	-
331	318	-	-

Ο Όμιλος ως εργοδότης θέλοντας να εξομαλύνει την μετάβαση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων του κατά την συνταξιοδότηση τους, παρέχει στους εργαζόμενους ορισμένα προγράμματα καθορισμένων εισφορών. Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών στοχεύουν στην δημιουργία Κεφαλαίου Συνταξιοδότησης που επιτυγχάνεται με τη συστηματική καταβολή καθορισμένων εισφορών από πλευράς τους εργοδότη και την αποτελεσματική μακροχρόνια επένδυσή τους. Παράλληλα δίνεται και η δυνατότητα στον εργαζόμενο μέσω εθελοντικών εισφορών να συμμετάσχει και ο ίδιος περαιτέρω για την σύνταξή του ενισχύοντας τα ποσά των καθορισμένων εισφορών. Οι τελικές παροχές καταβάλλονται εφάπαξ κατά τον χρόνο εξόδου του εργαζομένου από την υπηρεσία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

(ποσά σε € χιλ.)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Από 01/01 έως 31/12/2015	Από 01/01 έως 31/12/2014	Από 01/01 έως 31/12/2015	Από 26/09 έως 31/12/2014
α. Φόρος εισοδήματος χρήσης	(19.161)	(12.019)	-	-
β. Αναβαλλόμενη φορολογία	(436)	(930)	(52)	64
γ. Λοιποί φόροι	(366)	(759)	-	-
Σύνολο Φόρου Εισοδήματος	(19.963)	(13.708)	(52)	64
Κέρδη προ φόρων	68.285	71.860	36.135	39.746
Φόρος με τον ισχύοντα συντελεστή φορολογίας	(30.117)	(28.979)	(10.479)	(10.334)
Φορολογική επίδραση από:				
Δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση	(1.890)	261	10	(2)
Έσοδα που δεν φορολογούνται	12.628	11.837	10.411	10.400
Φορολογικές ζημιές τρέχουσας χρήσης	217	(64)	58	(64)
Συμφηφισμός χρεωστικών αφορολόγητων αποθεματικών (Ν.4172/2013)	-	4.926	-	-
Σύνολο φορολογικών επιδράσεων	10.956	16.960	10.479	10.334
Φόρος εισοδήματος τρέχουσας χρήσης	(19.161)	(12.019)	-	-
Αναβαλλόμενοι φόροι				
Αποτιμήσεις από χρηματοοικονομικά στοιχεία	(1.023)	(1.281)	-	-
Λοιπές προβλέψεις	637	287	-	-
Φορολογικές ζημιές τρέχουσας χρήσης	(52)	64	(52)	64
Σύνολο αναβαλλόμενων φόρων	(438)	(930)	(52)	64
Λοιποί Φόροι				
Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών (Ν.4172/2013)	-	(12)	-	-
Λοιποί Φόροι	(364)	(747)	-	-
Σύνολο Λοιπών Φόρων	(364)	(759)	-	-
Σύνολο Φόρου Εισοδήματος	(19.963)	(13.708)	(52)	64

Βάσει του Νόμου 4334/2015, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τη 16 Ιουλίου 2015 και τροποποίησε το φορολογικό Νόμο 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής των εταιρειών στην Ελλάδα για τα έσοδα των χρήσεων από το 2015 και έπειτα αυξήθηκε από 26% σε 29%. Η αλλαγή αυτή του φορολογικού συντελεστή οδήγησε σε αύξηση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης κατά € (2.095,2) χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2015, εκ των οποίων € 203,3 χιλ. καταχωρήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων και € (2.298,5) χιλ. απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Τα μερίσματα που διανέμονται, εκτός των ενδοομιλικών μερισμάτων, τα οποία υπό ορισμένες προϋποθέσεις απαλλάσσονται τόσο από το εισόδημα όσο και από την παρακράτηση φόρου στην πηγή, υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 10,0%.

Τον Μάιο του 2014, το Υπουργείο Οικονομικών με την εγκύκλιο 1143 / 15.5.2014 παρείχε διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή του φορολογικού Νόμου 4172/2013. Ειδικότερα, σύμφωνα με την εν λόγω εγκύκλιο, διευκρινίστηκε ότι οι συσσωρευμένες ζημιές από μετοχές και παράγωγα που είχαν αναγνωριστεί σύμφωνα με τον προηγούμενο φορολογικό νόμο 2238/1994, αναγνωρίζονται ως φορολογικά εκπιπόμενες. Ως εκ τούτου, στις 31 Δεκεμβρίου 2014, ο Όμιλος αναγνώρισε στην κατάσταση αποτελεσμάτων έναν εφάπαξ συμφηφισμό φόρου εισοδήματος ύψους €4,9 εκατ.

Στη Ρουμανία, σύμφωνα με τον φορολογικό νόμο 573/2003, ο φορολογικός συντελεστής για εταιρικά εισοδήματα και κέρδη προ φόρων ανέρχεται σε 16,0%.

Στις 26 Ιουνίου 2014, με βάση τις διατάξεις του νέου φορολογικού νόμου Ν. 4172/2013, άρθρο 72, οι ελληνικές θυγατρικές εταιρείες κεφαλαιοποίησαν αφορολόγητα αποθεματικά ποσού €569 χιλ. σχηματισθέντα στις χρήσεις 2012

και 2013 και επιβαρύνθηκαν με εφάπαξ φορολόγηση ποσού €108 χιλ. Ο φόρος εισοδήματος υπολογίστηκε με φορολογικό συντελεστή 19,0%.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Η μητρική της Εταιρείας είναι η Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E., (Eurobank), που εδρεύει στην Αθήνα και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.

Ως συνέπεια της επιτυχούς ολοκλήρωσης της ανακεφαλαιοποίησης της Eurobank από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.) τον Ιούνιο του 2013 το Ε.Τ.Χ.Σ. κατέστη ο ελέγχων μέτοχος καθώς και συνδεδεμένο μέλος της Τράπεζας. Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης του Μετοχικού Κεφαλαίου της Eurobank και την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση των νέων μετοχών στο Χρηματιστήριο Αθηνών στις 9 Μαΐου 2014, το ποσοστό των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών που κατέχει το Ε.Τ.Χ.Σ στην Τράπεζα μειώθηκε από 95,23% σε 35,41%.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Νόμου 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο 4254/2014, τα δικαιώματα ψήφου του ΤΧΣ στις Γενικές Συνελεύσεις της Eurobank είναι πλέον περιορισμένα. Ως εκ τούτου, από τις αρχές του Μαΐου 2014, το ΤΧΣ δεν είναι πλέον ο ελέγχων μέτοχος της Eurobank αλλά θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή. Τον Νοέμβριο του 2015 η Τράπεζα προχώρησε σε περαιτέρω ανακεφαλαιοποίηση € 2.039 εκ. μειώνοντας το ποσοστό συμμετοχής των κοινών μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ από 35,41% σε 2,38%.

Η Εταιρία πραγματοποιεί συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και σε καθαρά εμπορική βάση. Ο όγκος των συναλλαγών με τα συνδεδεμένα μέρη και τα υπόλοιπα στο τέλος του έτους φαίνονται πιο κάτω:

ΟΜΙΛΟΣ (ποσά σε € χιλ.)	31/12/2015			
Μητρική Εταιρεία (Eurobank)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές Καταθέσεις	213.347	-	1.738	3
Ασφαλιστικές Εργασίες	1.572	3.025	39.397	13.892
Επενδυτικές Εργασίες	177	-	-	15
Λοιπές συναλλαγές	4	5	28	682
Σύνολο	215.101	3.030	41.163	14.592

ΟΜΙΛΟΣ (ποσά σε € χιλ.)	31/12/2015			
Συνδεδεμένες Εταιρείες	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές Καταθέσεις	3.358	-	37	0
Ασφαλιστικές Εργασίες	53	52	4.567	1.769
Επενδυτικές Εργασίες	103.791	73	2.205	703
Λοιπές συναλλαγές	487	279	-	656
Σύνολο	107.690	403	6.809	3.129
Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης	-	297	111	122
Αμοιβές και Παροχές σε μέλη Διοίκησης				2.458

ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ποσά σε € χιλ.)	31/12/2015			
Μητρική Εταιρεία (Eurobank)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές Καταθέσεις	41.513	-	416	-
Λοιπές συναλλαγές	-	-	-	71
Σύνολο	41.513	-	416	71

ΟΜΙΛΟΣ (ποσά σε € χιλ.)	31/12/2014			
Μητρική Εταιρεία (Eurobank)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές Καταθέσεις	69.935	-	10.959	3
Ασφαλιστικές Εργασίες	3.050	4.740	33.837	16.512
Επενδυτικές Εργασίες	9	-	5.651	5.844
Λοιπές συναλλαγές	-	-	2	553
Σύνολο	72.993	4.740	50.449	22.912

ΟΜΙΛΟΣ (ποσά σε € χιλ.)	31/12/2014			
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
Συνδεδεμένες Εταιρείες				
Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές Καταθέσεις	1.229	-	49	-
Ασφαλιστικές Εργασίες	954	394	4.422	2.097
Επενδυτικές Εργασίες	253.738	80	2.344	313
Λοιπές συναλλαγές	-	8	-	113
Σύνολο	255.921	483	6.815	2.523
Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης	2	194	74	160
Αμοιβές και Παροχές σε μέλη Διοίκησης	-	-	-	2.288

ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ποσά σε € χιλ.)	31/12/2014			
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
Μητρική Εταιρεία (Eurobank)				
Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές Καταθέσεις	43.193	-	14	-
Επενδυτικές Εργασίες	4	-	-	-
Σύνολο	43.196	-	14	-

Την 31 Δεκεμβρίου 2015 τα δάνεια προς τα μέλη της Διοίκησης ανέρχονταν στο ποσό των €24 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €21 χιλ.)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Δεν εκκρεμούσαν αγωγές κατά της Εταιρείας και του Ομίλου ούτε λοιπές ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις την 31 Δεκεμβρίου 2015 οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου.

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου έχουν ελεγχθεί φορολογικά έως και τις χρήσεις που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Εταιρεία	Φορολογικά ελεγμένες έως και την χρήση
ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες ΑΕΜΑ	2009
Eurolife ERB Α.Ε.Γ.Α.	2008
Eurolife ERB Α.Ε.Α.Ζ.	2009
Διεθνής Κτηματική	2010
Eurolife ERB Asiguratori De Viata S.A.	-
Eurolife ERB Asiguratori Generale S.A.	-

Από τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2011 και έπειτα, οι Ελληνικές ανώνυμες εταιρείες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης των οποίων οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» που προβλέπεται στο άρθρο 82 του Νόμου 2238/1994 (σε ισχύ στην τρέχουσα περίοδο το άρθρο 65α του Νόμου 4174/2013), το οποίο εκδίδεται, μετά τη διενέργεια σχετικού φορολογικού ελέγχου, από το νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

Οι ελληνικές θυγατρικές εταιρείες (με εξαίρεση την Διεθνή Κτηματική) έχουν υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των εξωτερικών ελεγκτών όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του Άρθρου 82 παρ 5 του Ν.2238/1994 για τις χρήσεις 2011 έως 2015. Κατ' αντιστοιχία η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά από τους εξωτερικούς ελεγκτές για τις χρήσεις 2014 και 2015, ενώ η Διεθνής Κτηματική έχει υπαχθεί στην διαδικασία του φορολογικού πιστοποιητικού για την χρήση 2015. Οι Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης για τις χρήσεις 2011 έως 2014 εκδόθηκαν χωρίς διατύπωση επιφύλαξης ενώ ο φορολογικός έλεγχος για την χρήση 2015 είναι σε εξέλιξη.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016 του Υπουργείου Οικονομικών που αποδέχεται τη γνωμοδότηση υπ' αριθμ. 256/2015 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επισημάνσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου και την επιβολή επιπρόσθετων φόρων και πρόστιμων στο πλαίσιο των νομοθετικών περιορισμών (πέντε χρόνια από τη λήξη της χρήσης στην οποία η φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Για τις χρήσεις που αρχίζουν από 1.1.2014 και εφεξής στο νόμο 4174/2013 ορίζεται ως γενικός χρόνος παραγραφής, η 5ετία από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης.

Την 31 Δεκεμβρίου 2015, ο Όμιλος είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές ποσού € 18.170 χιλ. υπέρ του Δημοσίου, εκ των οποίων εγγυητικές επιστολές ποσού € 4.000 χιλ. έχουν εκδοθεί από τις θυγατρικές και εγγυητικές επιστολές ποσού € 14.170 χιλ. έχουν εκδοθεί από την Εταιρεία, προκειμένου να ληφθεί η απαλλαγή φόρου εισοδήματος και παρακράτησης φόρου εισοδήματος με βάση τις διατάξεις του Ν. 4172/2013 αναφορικά με τα ενδοομιλικά μερίσματα.

Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα λειτουργικών μισθώσεων των μη ακυρώσιμων λειτουργικών μισθώσεων την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2013 αντίστοιχα ανέρχονταν σε:

(ποσά σε € χιλ.)

31 Δεκεμβρίου 2015

Έως 1 έτος

Σύνολο

ΟΜΙΛΟΣ			
Ακίνητα	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
366	78	76	520
366	78	76	520

(ποσά σε € χιλ.)

31 Δεκεμβρίου 2014

Έως 1 έτος

Σύνολο

ΟΜΙΛΟΣ			
Ακίνητα	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
462	49	14	524
462	49	14	524

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Τα μερίσματα λογιστικοποιούνται μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Στις 29 Ιουνίου 2015 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurobank ποσού € 37,7 εκατ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα κέρδη της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 3 Ιουλίου 2015.

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της θυγατρικής Eurolife ERB ΑΕΓΑ στις 21 Αυγούστου 2014 (πριν την ημερομηνία σύστασης της Εταιρείας) αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurobank ποσού € 36,0 εκατ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από φορολογημένα αποθεματικά και κέρδη εις νέον σχηματισθέντα σε προηγούμενες του 2013 χρήσεις. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 2 Σεπτεμβρίου 2014.

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της θυγατρικής ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες ΑΕΜΑ στις 21 Αυγούστου 2014 (πριν την ημερομηνία σύστασης της Εταιρείας) αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurobank ποσού € 4,0 εκατ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από φορολογημένα αποθεματικά και κέρδη εις νέον σχηματισθέντα σε προηγούμενες του 2013 χρήσεις. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 2 Σεπτεμβρίου 2014.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Δεν υφίστανται σημαντικά οφισγενή γεγονότα που να απαιτείται η αναφορά τους.